

IAH-‘EN DJÜN FOH-ING SHÜ. 約翰傳福音 書

I'e. I.

DAO z ky'i-ts'u yiu-go Dao z teng Jing-ming dô-kô læ-kæn ping-ts'ia Dao z Jing-ming Gyi
道是起初有個，道是等神明大家來問，並且道是神明。² 其
ky'i-ts'u teng Jing-ming dô-kô læ-kæn Væn-veh tu z t'ôh Gyi zao-go z zao-c'ih-læ-go tong-si yia
起初等神明大家來問。³ 萬物都是託其造個；是造出來個東西，也
m̃-teh ih-yiang feh-z Gyi zao-go Weh-ming z dzæ-ü Gyi keh-go weh-ming z nying-go liang-kwóng
嚙得一樣弗是其造個。⁴ 活命是在於其，箇個活命是人個亮光。⁵
keh-go liang-kwóng læ en-go u-sen tsiao-tong tsih-z en-go u-sen feh teh-cü
箇個亮光來暗個烏碎照東，只是暗個烏碎弗得知。

Yiu ih-go nying z Jing-ming ts'a-læ-go ming-z kyiao-leh Iah-'en gyi z tso te-tsing
⁶ 有一個人是神明差來個，名字叫勒約翰^[1]。⁷ 其是做對證
læ-go ziu-z tso Liang-kwóng-go te-tsing s-teh cong-nying we-leh gyi te-tsing hao siang-sing Gyi
來個，就是做亮光個對證，使得衆人爲了其對證好相信。⁸ 其
feh-z Liang-kwóng z tso Liang-kwóng-go te-tsing læ-go Tsing-go Liang-kwóng ziu-z tao shü-kæn-zông læ
弗是亮光，是做亮光個對證來個。⁹ 眞個亮光，就是到世間上來
peh væn-pah nying yiu liang-kwóng go Cü-kwu Gyi læ shü-kæn-zông læ-tong shü-kæn-zông z t'ôh Gyi
撥凡百人有亮光個主顧。¹⁰ 其來世間上來東，世間上是託其
zao-go shü-kæn-zông wa feh nying-teh Gyi Gyi tao Zi-go di-fông læ Gyi-zi-go nying yia feh tsih-ziu
造個，世間上還弗認得其。¹¹ 其到自個地方來，其自個人也弗接受
Gyi Væn-pah tsih-ziu Gyi ziu-z siang-sing Gyi ming-deo cü-kwu Gyi s-peh gyi-lah neng-ken hao tso
其。¹² 凡百接受其，就是相信其名頭主顧，其賜撥其拉能幹^[2]好做
Jing-ming-go ng-nô gyi-lah sang-c'ih-læ feh-z dzong hyüih-mah yia feh-z dzong nyüoh-sing-go
神明個兒囡。¹³ 其拉生出來，弗是從血脈，也弗是從肉身個
cü-i yia feh-z dzong nying-go cü-i z dzong Jing-ming ka sang-c'ih-læ
主意，也弗是從人個主意，是從神明介生出來。

[1] Y. 'E. 26. 耶（穌）後（頭）26（年）。（原註）

[2] 'Ôh wô, gyün-ping. 或話，權柄。（原註）

14 箇個道成一個肉身，庵來阿拉中央，（阿拉也親眼看見
 其個榮華，是像天父差來獨養兒子介榮華；）其個恩惠等真道理
 都滿足。15 約翰等其做對證，響響謳，是介話，「箇就是我所
 話，『後如我來個，已經比我尊重了，因為先如我來東個。』」16
 從其個滿足阿拉都有恩惠得着了，並且得着恩上加恩。17 因為
 律法是託摩西介傳個，恩惠等真道理是託耶穌基督介來。18 從
 嚟有人看見神明過，來阿爹胸脰頭個獨養兒子是已經顯出神明
 來了。

19 猶太人差祭司等利未人從耶路撒冷去問約翰[1]，「爾是
 誰？」箇個時候約翰個對證是介個。20 其招認，一眼弗賴，其招認
 是介話，「我弗是基督。」21 其拉又問其，話，「介呢，爾是
以利亞弗？」其話，「我弗是。」「爾是箇先知人弗？」其話，
 「弗是。」22 就等其話，「爾到底是誰？好撥阿拉去回報差阿拉來
 個主顧。爾自話自咋個？」23 其話，「像先知以賽亞所話，『曠野
 地方有人個聲響來問謳，是介話，爾拉好去鋪直主個路。』[Y. 40.

3.] 箇個聲響就是我。」

[1] Y. 'E. 30. 耶（穌）後（頭）30（年）。（原註）

24 箇星差來個是個法利賽人。25 其拉又問約翰，是介話，「爾
 若弗是基督，也弗是以利亞，也弗是箇個先知人，介呢爾咋會來的
 行洗禮？」26 約翰回答其拉，話，「我是用水行洗禮，但是有一個

Cü-kwu lih læ ng-lah-go cong-nyiang z ng-lah feh nying-teh-go ziu-z 'eo-jü ngô læ-go yi-kying
主顧立來爾拉個中央，是爾拉弗認得個。²⁷ 就是，後如我來個已經
pi ngô tseng-djong-de lin ka Gyi 'a-ta ngô tu ky'in hao
比我尊重了，連解其鞋帶我都欠好。」

Keh-sing z-ken z læ Iah-dæn 'o-nga Pah-da-pô-lah Iah-'en læ-kæn 'ang si-li go di-fông
²⁸ 箇星事幹是來約但河外伯大巴喇，約翰來間行洗禮個地方。

DI-NYI nyih Iah-'en k'en-kyin Yiæ-su tao gyi u-sen læ ziu wô Ts'ia-k'en Jing-ming-go
²⁹ 第二日，約翰看見耶穌到其烏碎來，就話，「且看神明個
Siao-ying z pô shü-kæn-zông-go ze ting-leh-ky'i-go Keh z ngô sô wô Yiu ih-go Nying
小羊，是把世間上個罪頂勒去個！」³⁰ 箇是我所話，『有一個人
'eo-jü ngô læ-go yi-kying pi ngô tseng-djong-de ing-we sin-jü ngô læ-tong-go Ngô zin-deo yia
後如我來個，已經比我尊重了，因為先如我來東個。』³¹ 我前頭也
feh hyiao-teh Gyi dæn-z ngô yüong shü læ 'ang si-li z deh-we iao hyin Gyi c'ih-læ peh Yi-seh-lih nying
弗曉得其。但是我用水來行洗禮，是特爲要顯其出來撥以色列人
hyiao-teh
曉得。」

Iah-'en tso te-tsing z-ka wô Ngô k'en-kyin Sing-Ling ziang ih-tshah beh-keh ka dzong t'in-li
³² 約翰做對證，是介話，「我看見聖靈像一隻鵝鴿介從天裏
kông-lôh-læ deng læ Gyi zông-deo Ngô feh hyiao-teh Gyi tsih-z ts'a ngô yüong shü 'ang si-li
降落來，庵來其上頭。」³³ 我弗曉得其，只是差我用水行洗禮
Cü-kwu Gyi teng ngô wô Ng k'en-kyin Sing-Ling kông-lôh deng læ Gyi zông-deo go keh ziu-z yüong
主顧，其等我話，『爾看見聖靈降落庵來其上頭個，箇就是用
Sing-Ling 'ang si-li go Cü-kwu Ngô z k'en-kyin-ko-de yi-kying te-tsing Gyi z Jing-ming-go
聖靈行洗禮個主顧。』³⁴ 我是看見過了，已經對證其是神明個
Ng-ts
兒子。」

Di-nyi nyih Iah-'en yi lih-kæn wa-yiu liang-go meng-du dô-kô læ-kæn k'en-k'en Yiæ-su
³⁵ 第二日約翰又立間，還有兩個門徒大家來間。³⁶ 看看耶穌
læ-kæn tseo ziu wô Ts'ia-k'en Jing-ming-go Siao-ying Keh liang-go meng-du t'ing-meng gyi ka
來間走，就話，「且看神明個小羊！」³⁷ 箇兩個門徒聽聞其介
wô ziu keng-leh Yiæ-su ky'i-de Yiæ-su nyin-cün k'en-kyin gyi-lah keng-tih ziu wô Ng-lah
話，就跟勒耶穌去了。³⁸ 耶穌扭轉，看見其拉跟的，就話，「爾拉
iao soh-si Gyi-lah wô Lah-pi Ng 'ah-li deng-kæn Lah-pi-go ka-shih
要啥西？」其拉話，「拉比，爾何裏庵間^[1]？」（拉比個解說，
ziu-z sin-sang Yiæ-su teng gyi-lah wô Hao læ k'en Gyi-lah ky'i k'en Gyi deng-go
就是先生。）³⁹ 耶穌等其拉話，「好來看。」其拉去看其庵個
u-sen ziu teng Gyi dô-kô deng-ko keh nyih keh-go z-'eo 'ô-pun-nyih mao s tin-cong
烏碎，就等其大家庵過箇日。箇個時候下半日毛四點鐘。

[1] 'Ôh wô, tæ-n-kôh-kæn. 或話，耽擱間。（原註）

40 Keh liang t'ing-meng lah-'en-go shih-wô ky'i keng Yîa-su cû-kwu ih-go z Si-meng Pe-teh-go
箇兩聽聞約翰個說話去跟耶穌主顧，一個是西門·彼得個
hyüong-di En-teh-lih Gyi sin zing-djôh zi-go hyüong-di Si-meng teng gyi wô Mi-sæ-üô ah-lah
兄弟安得烈。41 其先尋着自個兄弟西門，等其話，「彌賽亞阿拉
yi-kying zing-djôh-de Mi-sæ-üô fæn-c'ih-læ ziu-z Kyi-toh ziu ta gyi ky'i kyin
已經尋着了。」（彌賽亞，翻出來就是基督^[1]。）42 就帶其去見
Yîa-su Yîa-su k'en-k'en gyi wô Ng z lah-nô-go ng-ts Si-meng tsiang-læ iao eo ng
耶穌。耶穌看看其，話，「爾是約拿個兒子西門。將來要謳爾
Kyi-fah Kyi-fah fæn-c'ih-læ ziu-z Pe-teh
磯法。」（磯法，翻出來就是彼得^[2]。）

[1] Kyi-toh go ka-shih, ziu-z fu-yiu Cü-kwu. 基督個解說，就是傅油主顧。

（原註）

[2] Pe-teh go ka-shih, ziu-z zah-deo. 彼得個解說，就是石頭。（原註）

43 DI-NYI nyih Yîa-su tang-tsiang tao Kyüô-li-li ky'i zing-djôh Fi-lih ziu teng gyi wô
第二日，耶穌打賬到加利利去，尋着腓力，就等其話，
Keng Ngô læ Fi-lih z c'ih læ Pah-sæ-da ziu-z En-teh-lih Pe-teh-go peng-dzing
「跟我來。」44 腓力是出來伯賽大，就是安得烈、彼得個本城。
45 Fi-lih zing-djôh Nô-dæn-nyih ziu teng gyi wô Mo-si læ lih-fah li-hyang teng sin-cü-nying só
腓力尋着拿但業，就等其話，「摩西來律法裏向等先知人所
wô-go Cü-kwu ah-lah zing-djôh-de ziu-z Nô-sah-leh Nying lah-seh-go Ng-ts Yîa-su
話個主顧，阿拉尋着了，就是拿撒勒人，約瑟個兒子，耶穌。」46
Nô-dæn-nyih teng gyi wô Nô-sah-leh dza neng-keo c'ih soh-go hao-go ma Fi-lih wô Ng hao
拿但業等其話，「拿撒勒咋能夠出啥個好個嗎？」腓力話，「爾好
læ k'en
來看。」

47 Yîa-su k'en-kyin Nô-dæn-nyih tao Gyi u-sen læ ziu tin-djôh gyi wô Ts'ia-k'en ih-go
耶穌看見拿但業到其烏碎來，就點着其，話，「且看一個
jih-we Yi-seh-lih nying ih-ngæn m-neh kæn-tsô-go Nô-dæn-nyih teng Gyi wô Ng 'ah-li
實惠以色列人，一眼嚙得奸詐個。」48 拿但業等其話，「爾何裏
nying-teh ngô go Yîa-su we-teh gyi wô Fi-lih wa feh-zing eo ng ng læ vu-hwô-ko
認得我個？」耶穌回答其話，「腓力還弗曾謳爾，爾來無花果
jü-ô Ngô k'en-kyin ng ko-de Nô-dæn-nyih we-teh Gyi wô Fu-ts Ng z Jing-ming-go
樹下，我看見爾過了。」49 拿但業回答其話，「夫子，爾是神明個
Ng-ts Ng z Yi-seh-lih-go Wông-ti Yîa-su we-teh gyi wô We-leh Ngô
兒子，爾是以色列個皇帝。」50 耶穌回答其話，「爲了我
wô Vu-hwô-ko jü-ô k'en-kyin ng ko-de ng siang-sing-go ma Ng tsiang-læ wa-yiu do-jü keh-go
話『無花果樹下看見爾過了』爾相信個嗎？爾將來還有大如箇個

z-ken we k'en-kyin-gyi Yi teng gyi wô Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Dzung-kying-yi-'eo
事幹會看見其。」⁵¹ 又等其話，「我真真話向爾拉道，從今以後
ng-lah we k'en-kyin t'in k'æ-k'æ wa-yiu Jing-ming-go t'in-s læ Nying-go-Ng-ts zông-deo læ-tih tseo-zông
爾拉會看見天開開，還有神明個天使來人個兒子上頭來的走上
tseo-lôh
走落。」

I'e. II.

DI-SÆN nyih læ Kyüô-li-li-go Kyüô-nô di-fông yiu ih-veng nying-kô hao-nyih Yia-su-go ah-nyiang
第三日，來加利利個迦拿地方有一份人家好日。耶穌個阿孃
læ-kæn Yia-su teng Gyi meng-du yia ts'ing-ky'i-kæn ky'üoh hao-nyih-tsiu Tsiu ky'in-de Yia-su-go ah-nyiang
來問。² 耶穌等其門徒也請去問 喫好日酒。³ 酒欠了，耶穌個阿孃
teng Gyi wô Gyi-lah tsiu m-neh-de Yia-su teng gyi wô Nyü-nying Ngô teng ng yiu
等其話：「其拉酒嘸得了。」⁴ 耶穌等其話：「女人，我等爾有
soh-go siang-ken Ngô-go z-'eo wa m-neh tao-de Gyi ah-nyiang teng yüong-nying wô Gyi
啥個相干？我個時候還嘸得到了。」⁵ 其阿孃等傭人話：「其
væn-pah teng ng-lah wô-go hao i Gyi tso
凡百等爾拉話個，好依其做。」

Tsiao Yiu-t'a nying long kyih-zing go kwe-kyü læ keh-deo yiu loh-k'eo zah-shü-kông en-kæn me-k'eo hao
⁶ 照猶太人弄潔淨個規矩，來箇頭有六口石水缸安間，每口好
tsi liang-sæn-tæn shü Yia-su teng yüong-nying wô Ng-lah hao pô shü tsi-mun shü-kông Gyi-lah ziu
齒兩三擔水。⁷ 耶穌等傭人話：「爾拉好把水齒滿水缸。」其拉就
'eo-yin tsi-mun-de Yi wô Keh-tsao hao iao-c'ih-læ do-ky'i peh tsong-kwun Gyi-lah ziu
候沿齒滿了。⁸ 又話：「箇遭好舀出來，馱去撥總管。」其拉就
do-ky'i-de Keh pin tso tsiu go shü tsong-kwun ziu zông-djôh yia feh hyiao-teh gyi 'ah-li læ-go
馱去了。⁹ 箇變做酒個水，總管就嚐着，也弗曉得其何裏來個，
iao shü go yüong-nying hyiao-teh-go tsong-kwun zi eo sing-lông teng gyi wô Nying-kô tu sin
(舀水個傭人曉得個，) 總管自謳新郎，¹⁰ 等其話：「人家都先
pa hao tsiu teng-tao ky'üoh-tsoh-kw'a keh-tsao hao t'e-pæn-tin ng fæn-cün liu hao tsiu tao næn-kæn
擺好酒，等到喫足快，箇遭好推扳點。爾反轉留好酒到難間。」

Keh z Yia-su tso deo-ih-ky'i jing-tsih læ Kyüô-li-li-go Kyüô-nô z-ka hyin-c'ih Gyi yüong-wô
¹¹ 箇是耶穌做頭一起神蹟來加利利個迦拿，是介顯出其榮華
læ meng-du ziu siang-sing Gyi de
來，門徒就相信其了。

12 Keh-go z-ken 'eo-deo Yia-su teng ah-nyiang hyüong-di meng-du dô-kô tseo-lôh tao
箇個事幹後頭，耶穌，等阿孃，兄弟，門徒，大家走落到

Kyüô-pah-nong keh-deo deng-lôh m-kyi nyih
迦百農，箇頭庵落嘸幾日。

13 YIU-T'A nying-go Yü-yüih-tsih kw'a tao-de Yia-su zong Yia-lu-sah-leng ky'i Læ sing-din-li
猶太人個逾越節快到了，耶穌上耶路撒冷去。14 來聖殿裏

k'en-kyin yiu ma ngeo yang beh-keh wa-yiu de dong-din cü-kwu zo-kæn ziu do-leh zing tso pin-ts
看見有賣牛羊鴿，還有兌銅鈔主顧坐間。15 就馱勒繩做鞭子，

keh-sing ngeo teng yang tu ken-c'ih sing-din wa-yiu tao-diao de dong-din cü-kwu-go nying-ts fæn-tao gyi
箇星牛等羊都趕出聖殿，還有倒掉兌銅鈔主顧個銀子，翻倒其

gyü-deo yi teng ma beh-keh go cü-kwu wô Keh-sing tong-si do-leh-ky'i m-nao peh Ngô
櫃頭，16 又等賣鴿個主顧話：「箇星東西馱勒去，嘸得好撥我

Ah-tia-go oh-lô tso ma-ma-go oh-lô Gyi meng-du kyì-teh Shü-li yiu sia-tih wô Ngô
阿爹個屋落做買賣個屋落。」17 其門徒記得書裏有寫的，話：「我

we-leh Ng-go oh-lô sing-li dziah-kyih-sah
爲了爾個屋落心裏着急煞。」[S. 69. 9.]

18 Yiu-t'a nying ziu we-teh Gyi wô Ng kyì-jün tso keh-sing z-ken yiu soh-go jing-tsih hao
猶太人就回答其，話：「爾既然做箇星事幹，有啥個神蹟好

peh ah-lah k'en Yia-su we-teh gyi-lah wô Ng-lah hao ts'ah-diao keh-go sing-din sæn nyih
撥阿拉看？」19 耶穌回答其拉，話：「爾拉好拆掉箇個聖殿，三日

kong-fu Ngô we ky'i gyi hao Yiu-t'a nying wô Zao keh-go din z kwun s-jih loh nyin
工夫我會起其好。」20 猶太人話：「造箇個殿，是管四十六年

kong-fu Ng næn-dao sæn nyih kong-fu we ky'i gyi hao ma Dæn-z Yia-su kông keh-kyü shih-wô z
工夫，爾難道三日工夫會起其好嗎？」21 但是耶穌講箇句說話，是

ts-tin Zi kyì-sing-go din Yia-su dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ ts-'eo Gyi meng-du dzæ-fông
指點自肌身個殿。22 耶穌從死人中央活轉來之後，其門徒纔方

kyi-teh-tao Gyi yiu keh-kyü shih-wô teng gyi-lah kông-ko ziu siang-sing Sing-shü teng Yia-su sô kông-go
記得到其有箇句說話等其拉講過，就相信聖書，等耶穌所講個

shih-wô
說話。

23 Yia-su læ Yia-lu-sah-leng Yü-yüih tsih-k'eng z-'eo yiu hyü-to nying k'en-kyin Gyi
耶穌來耶路撒冷，逾越節肯時候，有許多人看見其

tso-c'ih-læ-go jing-tsih ziu siang-sing Gyi-go ming-deo Dæn-z Yia-su feh ky'i k'ao-t'ôh gyi-lah ing-we Gyi
做出來個神蹟就相信其個名頭。24 但是耶穌弗去靠託其拉，因爲其

hyiao-teh long-tsong nying-go i-s nying-go z-ken yia hao-vong jü t'ong-cü Gyi ing-we nying-go sing-i
曉得攏總人個意思，25 人個事幹也好留誰通知其。因爲人個心意

Gyi-zi hyiao-teh-go
其自曉得個。

I'e. III.

Yiu ih-go Fah-li-sæ nying ming-z kyiao-leh Nyi-ko-ti-meo z Yiu-t'a nying-go kwun Gyi
有一個法利賽人，名字叫勒尼哥底母，是猶太人個官。² 其
yia-tao læ kyin Yia-su z-ka wô Fu-ts ah-lah hyiao-teh Ng z dzong Jing-ming ka læ tso
夜到來見耶穌，是介話：「夫子，阿拉曉得爾是從神明介來做
sin-sang ing-we Ng læ-kæn tso-go keh-sing jing-tsih ziah feh-z Jing-ming dô-kô læ-tong m-nying we
先生，因為爾來間做個箇星神蹟，若弗是神明大家來東，無人會
tso
做。」

Yia-su we-teh gyi wô Ngô tsing-tsing wô hyiang ng dao Ih-go nying ziah feh-z
³ 耶穌回答其，話：「我真真話向爾道，一個人若弗是
djong-sang-c'ih-læ feh neng-keo k'en-kyin Jing-ming-go koh
重生出來^[1]，弗能夠看見神明個國。」

[1] Yiu-teh *fæn*, dzong zông-deo ka sang-go. 有得翻，從上頭介生個。（原
註）

Nyi-ko-ti-meo teng Gyi wô Nying yi-kying lao-de dza neng-keo tsæ sang-c'ih-læ Næn-dao hao
⁴ 尼哥底母等其話：「人已經老了，咋能夠再生出來？難道好
djong-jih nyiang-t'æ sang-c'ih-læ ma
重入孃胎生出來嗎？」

Yia-su ing-ky'i wô Ngô tsing-tsing wô hyiang ng dao Ih-go nying ziah feh dzong shü teng Sing-Ling
⁵ 耶穌應起話：「我真真話向爾道，一個人若弗從水等聖靈
ka sang-c'ih-læ feh neng-keo tseo-tsing Jing-ming-go koh Dzong nyüoh-sing sang-go z nyüoh-sing dzong Sing-Ling
介生出來，弗能夠走進神明個國。⁶ 從肉身生個是肉身，從聖靈
sang-go z-go ling Ngô teng ng wô Ng-lah pih iao djong-sang-c'ih-læ keh-kyü shih-wô hao-vong
生個是個靈。⁷ 我等爾話，爾拉必要重生出來^[1]，箇句說話好留
gyi-kwa Fong ze gyi læ-tih c'ü ng we t'ing-meng gyi sing-hyang feh hyiao-teh gyi dzong 'ah-li ka
奇怪。⁸ 風隨其來的吹，爾會聽聞其聲響，弗曉得其從何裏介
læ tao 'ah-li ka ky'i væn-pah dzong Sing-Ling sang-go yia z-ka
來，到何裏介去。凡百從聖靈生個也是介。」

[1] Yiu-teh *fæn*, dzong zông-deo ka sang-go. 有得翻，從上頭介生個。（原
註）

Nyi-ko-ti-meo ziu we-teh Gyi wô Keh-sing z-ken dza-we tso-leh-læ ni
⁹ 尼哥底母就回答其話：「箇星事幹咋會做勒來呢？」

10 Yia̍-su we-teh gyi wô Ng z Yi-seh-lih nying-go sin-sang wa we feh hyiao-teh keh-sing
耶穌回答其話：「爾是以色列人個先生，還會弗曉得箇星

z-ken ma Ngô tsing-tsing wô hyiang ng dao Ah-lah læ-tih kông zi sô hyiao-teh-go z-ken læ-tih
事幹嗎！¹¹我真真話向爾道，阿拉來的講自所曉得個事幹，來的

te-tsing zi sô k'en-kyin-ko z-ken tsih-z ng-lah feh ziu ah-lah-go te-tsing Ngô teng ng-lah kông
對證自所看見過事幹，只是爾拉弗受阿拉個對證。¹²我等爾拉講

shü-kæn-zông z-ken ng-lah kyi-jün feh siang-sing ziah teng ng-lah kông t'in-zông z-ken dza neng-keo
世間上事幹，爾拉既然弗相信，若等爾拉講天上事幹，咋能夠

siang-sing ni Djü-leh keh dzong t'in kông-lôh-læ-go t'in-zông læ-tong-go Nying-go Ng-ts ts-nga
相信呢？¹³除了箇從天降落來個，天上來東個人個兒子之外，

m-nying sing-zông t'in ko Tsing-ziang Mo-si læ kw'ông-iæ di-fông pô keh-kwang dzô di-zông-ky'i Nying-go
無人升上天過。¹⁴正像摩西來曠野地方把箇梗蛇提上去，人個

Ng-ts yia z-ka pih iao di-zông-ky'i s-teh væn-pah siang-sing Gyi cü-kwu feh we mih-diao tu hao
兒子也是介必要提上去；¹⁵使得凡百相信其主顧弗會滅掉，都好

teh-djôh üong-yün weh-ming
得着永遠活命。

Ing-we Jing-ming æ-sih shü-kæn-zông zing-ts-ü s-lôh Gyi doh-yiang Ng-ts s-teh væn-pah
¹⁶「因為神明愛惜世間上甚至於賜落其獨養兒子，使得凡百

siang-sing Gyi cü-kwu feh we mih-diao tu hao teh-djôh üong-yün weh-ming Jing-ming ts'a Gyi Ng-ts tao
相信其主顧弗會滅掉，都好得着永遠活命。¹⁷神明差其兒子到

shü-kæn-zông læ feh-z læ ding shü-kæn-zông-go ze z peh shü-kæn-zông k'ao-djôh Gyi hao teh-djôh kyiü
世間上來，弗是來定世間上個罪，是撥世間上靠着其好得着救。¹⁸

Siang-sing Gyi go cü-kwu feh we ding-ze feh siang-sing-go cü-kwu z yi-kying ding-ze ing-we feh siang-sing
相信其個主顧弗會定罪；弗相信個主顧是已經定罪，因為弗相信

Jing-ming doh-yiang Ng-ts-go ming-deo Gyi-lah ding-ze-go yün-kwu z ka yiu liang-kwông tao shü-kæn-zông
神明獨養兒子個名頭。¹⁹其拉定罪個緣故是介：有亮光到世間上

læ nying hwun-hyi en wa ko-jü liang-kwông ing-we gyi-lah 'ang-we z ôh-go Væn-pah tso fi-li
來，人歡喜暗還過如亮光，因為其拉行爲是惡個。²⁰凡百做非禮

z-ken cü-kwu z u-su liang-kwông yia feh tao liang-kwông u-sen læ k'ong-p'ô tsah-vah gyi-go 'ang-we
事幹主顧是惡慫亮光，也弗到亮光烏碎來，恐怕責罰其個行爲。

i tsing dao-li cü-kwu we tao liang-kwông u-sen læ hao hyin-c'ih gyi-go 'ang-we z dzæ-ü Jing-ming
²¹依真道理主顧會到亮光烏碎來，好顯出其個行爲是在於神明

tso-go
做個。」

KEH-SING z-ken 'eo-deo Yia̍-su teng Gyi meng-du tseo tao Yiu-t'a di-fông teng gyi-lah dô-kô
²²箇星事幹後頭，耶穌等其門徒走到猶太地方，等其拉大家

tæn-kôh keh-deo læ-kæn 'ang si-li Iah-'en læ Sah-leng siang-gying-go Æ-neng yia læ-kæn 'ang si-li
耽擱箇頭，來間行洗禮。²³約翰來撒冷相近個哀嫩也來間行洗禮，

ing-we keh-deo shü to nying-kô tu læ ziu si-li Keh-go z-'eo Iah-'en wa m̃-teh ky'ih-lôh
因爲箇頭水多 。 人家都來受洗禮 。 24 箇個時候約翰還嘸得挈落
lao-kæn
牢監。

25 Iah-'en-go meng-du teng Yiu-t'a nying dô-kô pæn-poh long kyih-zing go kwe-kyü gyi-lah ziu tao
約翰個門徒等猶太人大家扳駁弄潔淨個規矩 。 26 其拉就到
Iah-'en u-sen læ teng gyi wô Fu-ts zin-deo teng ng dô-kô læ Iah-dæn 'o-nga ng teng Gyi
約翰烏碎來，等其話：「夫子，前頭等爾大家來約但河外，爾等其
tso te-tsing go Cü-kwu næn-kæn Gyi læ-kæn 'ang si-li long-tsong tu tao Gyi u-sen ky'i
做對證個主顧，難間其來間行洗禮，攏總都到其烏碎去。」

27 Iah-'en we-teh z-ka wô Nying ziah feh-z dzong t'in s-peh gyi go ih-ying tu feh
約翰回答，是介話：「人，若弗是從天賜撥其個，一樣都弗
neng-keo teh-djôh Ng-lah zi hao teng ngô tso te-tsing ngô z wô-ko-de Ngô feh-z Kyi-toh
能夠得着。 28 爾拉自好等我做對證，我是話過了，我弗是基督，
peh-ko z læ Gyi zin-deo ts'a-læ-go Yiu sing-læ-sing-vu go z sing-lông sing-lông-go beng-yiu lih-leh
不過是來其前頭差來個。 29 有新來新婦個是新郎，新郎個朋友立勒
t'ing-tong we-leh t'ing-meng sing-lông-go sing-ing do-nyiang hwun-hyi ngô keh-go hwun-hyi næn-kæn mun-tsoh-de
聽東，爲了聽聞新郎個聲音大樣歡喜。我箇個歡喜難間滿足了。

30 Gyi pih iao do-ky'i-læ ngô pih iao siao-long-ky'i Dzong zông-deo ka læ-go z læ væn-pah-go
其必要大起來，我必要小攏去。 31 從上頭介來個，是來凡百個
zông-deo c'ih-ü di go z joh-ü di go yia kông joh-ü di go shih-wô dzong t'in ka læ-go z
上頭。出於地個，是屬於地個，也講屬於地個說話，從天介來個是
læ væn-pah-go zông-deo Gyi z læ-tih te-tsing Zi sô k'en-kyin sô t'ing-meng-go z-ken yia m-nying ziu
來凡百個上頭。 32 其是來的對證自所看見所聽聞個事幹，也無人受
Gyi te-tsing Ziu Gyi te-tsing cü-kwu z tang ih-k'o ing ka piao-ming Jing-ming z tsing-go
其對證。 33 受其對證主顧，是打一顆印介表明神明是真個。 34
Ing-we Jing-ming sô ts'a-læ-go z djün Jing-ming-go shih-wô ing-we Jing-ming s-peh Gyi Sing-Ling z
因爲神明所差來個，是傳神明個說話。因爲神明賜撥其聖靈是
m-gyüong-dzing-go T'in-Vu æ-sih Ng-ts pô væn-veh tu kao-dæ Gyi siu-li Siang-sing Ng-ts
嘸窮盡個。 35 天父愛惜兒子，把萬物都交代其手裏。 36 相信兒子
cü-kwu yiu üong-yün weh-ming feh siang-sing Ng-ts cü-kwu feh we k'en-kyin weh-ming tsih-yiu Jing-ming-go
主顧有永遠活命；弗相信兒子主顧弗會看見活命，只有神明個
ô-wông z deng læ gyi zông-deo
慚惶是庵來其上頭。」

Cū hyiao-teh Fah-li-sæ nying t'ing-meng Yiæ-su Zi siu meng-du 'ang si-li peh gyi-lah wa to-jü
主曉得法利賽人聽聞耶穌自收門徒，行洗禮撥其拉，還多如

Iah-'en jih-we feh-z Yiæ-su Zi Z Gyi meng-du 'ang si-li Gyi ziu li-k'æ Yiu-t'a
約翰，²（實爲弗是耶穌自，是其門徒行洗禮。）³其就離開猶太

di-fông kyü tao Kyüô-li-li ky'i Lu pih iao ko Sah-mô-li-üô Tao-leh Sah-mô-li-üô ih-go
地方，歸到加利利去。⁴路必要過撒瑪利亞。⁵到了撒瑪利亞一個

zing-li kyiao-leh Jü-kyüô z teng Yüô-kôh s-peh gyi ng-ts Iah-seh keh-kw'e di siang-gying-go Keh-deo yiu
城裏叫勒敘加，是等雅各賜撥其兒子約瑟箇塊地相近個。⁶箇頭有

ih-k'eo Yüô-kôh-go tsing Yiæ-su lu tseo-leh ky'ih-lih-de ziu-z-ka zo-lôh læ keh-k'eo tsing pin-yin
一口雅各個井。耶穌路走勒喫力了，就是介坐落來箇口井邊沿。

z-'eo iah-læ jih-nyi tin-cong
時候約來十二點鐘。

Yiu ih-go Sah-mô-li-üô nyü-nying læ tang shü Yiæ-su teng gyi wô Shü i-tin peh Ngô
⁷有一個撒瑪利亞女人來打水。耶穌等其話：「水依點撥我

ky'üoh-ky'üoh Meng-du z tao zing-li ma ky'üoh-zih ky'i-de Keh Sah-mô-li-üô nyü-nying teng Gyi
喫喫。」（門徒是到城裏買喫食去了。）⁹箇撒瑪利亞女人等其

wô Ng z-go Yiu-t'a nying dza-we læ ngô Sah-mô-li-üô nyü-nying u-sen t'ao shü ky'üoh
話：「爾，是個猶太人，咋會來我撒瑪利亞女人烏碎討水喫

ni Ing-we Yiu-t'a nying z teng Sah-mô-li-üô nying feh læ-ky'i-go
呢？」（因爲猶太人是等撒瑪利亞人弗來去個。）

Yiæ-su we-teh gyi wô Ng ziah hyiao-teh Jing-ming-go eng-s wa-yiu teng ng wô I-tin
¹⁰耶穌回答其話：「爾若曉得神明個恩賜，還有等爾話『依點

shü peh Ngô ky'üoh-ky'üoh go Cü-kwu z Jü ng feh-jün t'ao Gyi Gyi ziu yiu weh shü peh ng de
水撥我喫喫』個主顧是誰，爾弗然討其，其就有活水撥爾了。」

Nyü-nying teng Gyi wô Sin-sang Ng m-neh tiao-liang-dong tsing yi z ka sing Ng 'ah-li yiu
¹¹女人等其話：「先生，爾無得吊樑桶，井又是介深。爾何裏有

keh-go weh shü ni Keh-k'eo tsing z ah-lah tsu-tsong Yüô-kôh peh ah-lah go gyi-zi teng gyi
箇個活水呢？¹²箇口井是阿拉祖宗雅各撥阿拉個，其自，等其

ng-ts teng sang-k'eo tu ky'üoh keh-go shü Ng næn-dao do-jü gyi ma
兒子，等牲口，都喫箇個水，爾難道大如其嗎？」

Yiæ-su we-teh gyi wô Væn-pah ky'üoh keh-go shü we tsæ k'eo-k'eh ziah-z ky'üoh Ngô só
¹³耶穌回答其話：「凡百喫箇個水會再口渴。¹⁴若是喫我所

s-peh gyi go shü üong-yün feh we k'eo-k'eh Ngô s-peh gyi go shü we læ gyi sing li-hyang tso ih-go
賜撥其個水，永遠弗會口渴；我賜撥其個水會來其心裏向做一個

shü-nyün læ-tih piao-c'ih tao üong-yün weh-ming Nyü-nying teng Gyi wô Sin-sang peh ngô
水源，來的湧出到永遠活命。」¹⁵女人等其話：「先生，撥我

keh-go shü s-teh ngô ve k'eo-k'eh yia sæn-leh ngô tao dòng-deo læ tang shü
箇個水，使得我膾口渴，也省勒我到蕩頭來打水。」

16 Yia̍-su teng gyi wô Ky'i eo ng-go nen-nyüing dô-kô tao dông-deo læ Nyü-nying we-teh
耶穌等其話：「去謳爾個男孃大家到蕩頭來。」女人回答

wô Ngô m̍-teh nen-nyüing Yia̍-su teng gyi wô Ng wô m̍-teh nen-nyüing shih-wô
話：「我𠵼得男孃。」耶穌等其話：「爾話𠵼得男孃，說話

z-go Ing-we ng yi-kying yiu ng-go nen-nyüing ng næn-kæn sô yiu-go feh-z ng-zi-go
是個。18 因為爾已經有爾個男孃，爾難問所有個弗是爾自個

nen-nyüing keh-kyü z ng kông-leh jih-we-go
男孃。箇句是爾講勒實惠個。」

19 Nyü-nying teng Gyi wô Sin-sang ngô k'en Ng z-go sin-cü-nying Ah-lah tsu-tsong z læ
女人等其話：「先生，我看爾是個先知人。20 阿拉祖宗是來

keh-zo sæn tso li-pa go ng-lah wô Yia̍-lu-sah-leng z tông-kæ tso li-pa go u-sen
箇座山做禮拜個，爾拉話耶路撒冷是當該做禮拜個烏碎。」

21 Yia̍-su teng gyi wô Nyü-nying ng hao siang-sing Ngô yiu z'-eo læ-gyi ng-lah yia feh
耶穌等其話：「女人，爾好相信我，有時候來其，爾拉也弗

læ keh-zo sæn yia feh læ Yia̍-lu-sah-leng pa T'in-Vu Ng-lah læ-tih pa-go z ng-lah feh
來箇座山，也弗來耶路撒冷，拜天父。22 爾拉來的拜個是爾拉弗

hyiao-teh ah-lah læ-tih pa z ah-lah hyiao-teh-go ing-we kyi-sing z c'ih-ü Yiu-t'a nying Z'-eo
曉得，阿拉來的拜是阿拉曉得個，因為救星是出於猶太人。23 時候

læ-gyi yin-dzæ ziu-z-de tsing-tsing tso li-pa go cü-kwu we yüong ling-sing teng dzing-jih pa T'in-Vu
來其，現在就是了，真真做禮拜個主顧會用靈性等誠實拜天父。

ing-we T'in-Vu z iao keh-cü-ka nying pa Gyi Jing-ming z-go ling pa Gyi cü-kwu tông-kæ yüong
因為天父是要箇株介人拜其。24 神明是個靈。拜其主顧當該用

ling-sing teng dzing-jih pa-go
靈性等誠實拜個。」

25 Nyü-nying teng Gyi wô Ngô hyiao-teh Mi-sæ-üô læ-gyi ziu-z kyiao-leh Kyi-toh Gyi
女人等其話：「我曉得彌賽亞來其。（就是叫勒基督。）其

ih læ yang-yang we kao hyiang ah-lah dao Yia̍-su teng gyi wô Ngô teng ng læ-tih kông-go
一來，樣樣會教向阿拉道。」26 耶穌等其話：「我等爾來的講個

Cü-kwu ziu-z
主顧就是。」

27 K'eo-k'eo meng-du læ-de gyi-kwa Yia̍-su teng nyü-nying læ-tih kông dân-z gyi-lah m-nying wô
扣扣門徒來了，奇怪耶穌等女人來的講。但是其拉𠵼人話：

Ng z iao soh-si 'ôh-tsia Soh-go z-ken teng nyü-nying læ-tih kông Nyü-nying
「爾是要啥西？」或者，「啥個事幹等女人來的講？」28 女人

fông-leh shü-dong tao zing-li ky'i teng nying-kô wô Hao læ k'en ih-go Nying z ngô ih-ts'ih sô
放勒水桶，到城裏去，等人家話，29 「好來看一個人，是我一切所

tso-go z-ken Gyi tu wô hyiang ngô dao-de keh ky'i feh-z Kyi-toh Keh-sing nying ziu dzong zing-li
做個事幹其都話向我道了。箇豈弗是基督？」30 箇星人就從城裏

tseo-c'ih tao Yia̍-su u-sen læ
走出，到耶穌烏碎來。

31 Nyü-nying ky'i ts-'eo meng-du teng Yia-su Wô Fu-ts ts'ing ky'üoh Yia-su teng
 女人去之後，門徒等耶穌話：「夫子，請 喫。」 32 耶穌等
 gyi-lah wô Ngô yiu k'eo-liang hao ky'üoh z ng-lah feh hyiao-teh-go Meng-du dô-kô læ-tih
 其拉話：「我有口糧好 喫，是爾拉弗曉得個。」 33 門徒大家來的
 wô Næn-dao yiu nying do-læ peh Gyi ky'üoh ma Yia-su teng gyi-lah wô I-jing ts'a Ngô
 話：「難道有人馱來撥其 喫 嗎？」 34 耶穌等其拉話：「依順差我
 læ Cü-kwu-go ts-i tso wun-djün Gyi-go z-ken keh ziu-z Ngô k'eo-liang Ng-lah soh feh-z
 來主顧個旨意，做完全其個事幹，箇就是我口糧。」 35 爾拉啥弗是
 wô Tsæ z s-ko yüih siu-keh-go z-'eo ziu tao-de Ngô wô hyiang ng-lah dao Ng-lah
 話，『再是四個月，收割個時候就到了？』我話向爾拉道，爾拉
 ngæn-tsing dæ-tæn-ky'i k'en keh-sing din-deo z yi-kying bah-de ziu hao siu-keh-de Siu-keh-go cü-kwu
 眼睛抬帶起看箇星田頭，是已經白了，就好收割了。 36 收割個主顧
 z do kong-din go siu-jih ko-ts tao üong-yün weh-ming s-teh 'ô-iang-go teng siu-keh-go hao dô-kô
 是馱工鉋個，收拾果子到永遠活命，使得下秧個等收割個好大家
 kw'a-lôh Z-ka keh-kyü jih-we-go dzoh-wô tao z-go ziu-z wô Ih-go z 'ô-iang-go
 快落。 37 是介箇句實惠個俗話倒是個，就是話，『一個是下秧個，
 ih-go z siu-keh-go Ng-lah m-neh lao-loh go u-dông Ngô ts'a ng-lah ky'i siu-keh bih-nying
 一個是收割個。』 38 爾拉嚙得勞碌個烏蕩，我差爾拉去收割。別人
 lao-loh-ko-de ng-lah z ky'i siu gyi-lah sô lao-loh-go dao-dzing
 勞碌過了，爾拉是去收其拉所勞碌個陶成。」

39 We-leh keh-go nyü-nying tso te-tsing wô Z ngô ih-ts'ih sô tso-go z-ken Gyi tu wô hyiang
 爲了箇個女人做對證話，「是我一切所做個事幹其都話向
 ngô dao-de keh-go zing-li ziu yiu hyü-to Sah-mô-li-üô nying siang-sing Gyi Sah-mô-li-üô nying
 我道了。」箇個城裏就有許多撒瑪利亞人相信其。 40 撒瑪利亞人
 tao-leh Yia-su u-sen ts'ing Gyi dô-kô deng-tong Gyi ziu læ keh-deo deng-zông liang nyih Keh-tsao
 到了耶穌烏碎，請其大家庵東。其就來箇頭庵上兩日。 41 箇遭
 we-leh Gyi-zi-go shih-wô siang-sing Gyi go cü-kwu yü-kô to-de ziu teng keh-go nyü-nying wô
 爲了其自個說話，相信其個主顧愈加多了， 42 就等箇個女人話：
 Ah-lah næn-kæn siang-sing feh-z we-leh ng-go shih-wô ing-we ah-lah zi yi-kying t'ing-meng-de
 「阿拉難間相信，弗是爲了爾個說話，因爲阿拉自己已經聽聞了，
 hyiao-teh keh jih-dzæ z Kyi-toh shü-kæn-zông-go Kyiu-cü
 曉得箇實在是基督，世間上個救主。」

43 KO-LEH keh liang nyih Yia-su li-k'æ keh-deo kyü tao Kyüô-li-li ky'i Kyü Yia-su Zi
 過了箇兩日，耶穌離開箇頭，歸到加利利去。 44 據耶穌自
 wô Sin-cü-nying læ gyi-zi-go di-fông m-kao soh-go t'i-min Tseo tao Kyüô-li-li keh-sing
 話，「先知人來其自個地方嚙告啥個體面。」 45 走到加利利，箇星
 Kyüô-li-li nying z yi-kying k'en-kyin Yia-su læ Yia-lu-sah-leng tsih-k'eng z-'eo væn-pah sô tso-go z-ken
加利利人，是已經看見耶穌來耶路撒冷節肯時候凡百所做個事幹，
 ziu nying-tsih Gyi ing-we gyi-lah yia læ-kæn siu keh-go tsih-k'eng
 就迎接其。因爲其拉也來間守箇個節肯。

46 ^{Yiæ-su yi tseo tao Kyüô-li-li-go Kyüô-nô ziu-z peh shü pin tso tsiu go di-fông Yiu koh-wông} 耶穌又走到加利利個迦拿，就是撥水變做酒個地方。有國王
^{siu-’ô ih-go kwun gyi-go ng-ts læ Kyüô-pah-nong sang-bing-kæn t’ing-meng Yiæ-su dzong Yiu-t’a} 手下一個官^[1]，其個兒子來迦百農生病間。47 ^{tao Kyüô-li-li læ-tong-de ziu ky’i kyin Gyi ts’ing Gyi lôh-læ i gyi ng-ts-go bing ing-we kw’a iao} 聽聞耶穌從猶太
^{si-de Yiæ-su teng gyi wô Ng-lah ziah feh k’en-kyin jing-tsih teng gyi-z tsong z feh} 到加利利來東了，就去見其，請其落來醫其兒子個病，因為快要
^{siang-sing} 死了。48 耶穌等其話：「爾拉若弗看見神蹟等奇事，總是弗
^{Keh-go kwun teng Gyi wô Ng ng-ts wa m-neh si ts’ing ng Cü ziu} 相信。」49 箇個官等其話：「爾兒子還嘸得死，請爾主就
^{lôh-ky’i Yiæ-su teng gyi wô Ng ky’i ng-go ng-ts weh-kæn-de Keh-go nying siang-sing} 落去。」50 耶穌等其話：「爾去。爾個兒子活間了。」箇個人相信
^{Yiæ-su teng gyi kông-go shih-wô ziu ky’i-de} 耶穌等其講個說話，就去了。

[1] ‘Ôh-wô, ih-go do kwun-fu. 或話，一個官府。（原註）

51 ^{Lôh-ky’i z-’eo gyi-go nu-boh teo-zông-læ t’ong-cü gyi z-ka wô Ng-go ng-ts} 落去時候，其個奴僕鬥上來，通知其，是介話：「爾個兒子
^{weh-de Gyi ziu meng gyi-lah bing soh-go z-’eo ts’ô-go Gyi-lah wô Zô-nyih} 活了。」52 其就問其拉，病啥個時候瘥個。其拉話：「昨日
^{’ô-pun-nyih ih tin-cong z-’eo nyih t’e-de Ah-tia ziu hyiao-teh z k’eo-k’eo Yiæ-su teng gyi} 下半日，一點鐘時候，熱退了。」53 阿爹就曉得是扣扣耶穌等其
^{wô Ng-go ng-ts weh-kæn-de ka z-’eo gyi-zi teng ’o-kô li-hyang nying ziu siang-sing-de} 話「爾個兒子活間了」介時候，其自等和家裏向人就相信了。

54 ^{Yiæ-su dzong Yiu-t’a kyü tao Kyüô-li-li di-fông tso-c’ih keh di-nyi-go jing-tsih læ} 耶穌從猶太歸到加利利地方，做出箇第二個神蹟來。

I’e. V.

^{KEH-SING z-ken ’eo-deo Yiu-t’a nying yiu ih-go tsih-k’eng Yiæ-su zông Yiæ-lu-sah-leng ky’i} 箇星事幹後頭^[1]，猶太人有一個節肯，耶穌上耶路撒冷去。²
^{Læ Yiæ-lu-sah-leng Yiang-meng siang-gying yiu ih-go dzi Hyi-pah-læ shih-wô kyiao-leh Pih-t’u-da} 來耶路撒冷，羊門相近，有一個池，希伯來說話叫勒畢土大，
^{dôn-ky’ün yiu ng-go liang-ding Li-hyang yiu ih-do-dziao bing-nying hah-ts kwa-kyiah fong-t’æn} 團圈有五個涼亭。³ 裏向有一大潮病人，瞎子，拐腳，瘋癲
^{keh-sing kw’eng-kæn tæ-n-teng dzi-li-go shü dong-ky’i-læ Ing-we yiu-teh z-’eo yiu ih-go t’in-s} 箇星，睏間，單等池裏個水動起來。⁴ 因為有得時候有一個天使

kông-lôh dzi-li læ dong keh-go shü shü dong-hao z-'eo sin t'iao-lôh-ky'i cü-kwu feh-leng sang soh-go bing
降落池裏來動箇個水，水動好時候先跳落去主顧，弗論生啥個病，
we djün-yü-de
會痊癒了。

[1] Y. 'E. 31. 耶（穌）後（頭）31（年）。（原註）

Keh-deo yiu ih-go nying bing sang-leh sæn-jih pah nyin Yia-su k'en-kyin gyi kw'eng-kæn hyiao-teh
5 箇頭有一個人，病生勒三十八年。6 耶穌看見其睷間，曉得
gyi bing sang-leh dziang-kyiu-de ziu teng gyi wô Ng iao djün-yü feh Bing-nying we-teh Gyi wô
其病生勒長久了，就等其話：「爾要痊癒弗？」7 病人回答其話：
Cü shü dong-go z-'eo ngô m-nying hao tông ngô lôh dzi-li ky'i ngô-zi ky'i-go z-'eo yiu bih-nying
「主，水動個時候我無人好擋我落池裏去，我自去個時候，有別人
pi ngô sin t'iao-lôh-ky'i Yia-su teng gyi wô Bô-ky'i-læ do-leh p'u-kæ tseo Keh-go
比我先跳落去。」8 耶穌等其話：「爬起來，馱勒鋪蓋走。」9 箇個
nying lih-k'eh djün-yü ziu do-leh p'u-kæ tseo-de Keh nyih z-go en-sih-nyih
人立刻痊癒，就馱勒鋪蓋走了。箇日是個安息日。

Yiu-t'a nying ziu teng i-hao-go cü-kwu wô Kyih-mih z en-sih-nyih feh ing-kæ do p'u-kæ
10 猶太人就等醫好個主顧話：「今末是安息日，弗應該馱鋪蓋
go Gyi we-teh gyi-lah wô Peh ngô djün-yü go Cü-kwu Gyi teng ngô wô Do-leh
個。」11 其回答其拉話：「撥我痊癒個主顧，其等我話，『馱勒
p'u-kæ tseo Gyi-lah ziu meng gyi Eo ng do-leh p'u-kæ tseo go Cü-kwu z jü
鋪蓋走。』」12 其拉就問其：「謳爾馱勒鋪蓋走個主顧是誰？」13
I-hao-go cü-kwu feh hyiao-teh z jü ing-we keh-t'ah di-fông yiu ih-dziao nying læ-tong tsæ-wô Yia-su
醫好個主顧弗曉得是誰。因為箇埠地方有一潮人來東^[1]，再話耶穌
en-dzông tseo-ko-de
暗藏走過了。

[1] Yiu-teh fæn, ing-we Yia-su, we-leh keh-t'ah di-fông yiu ih-dziao nying læ-
tong, z yi-kying bi-ko-de. 有得翻，因為耶穌，爲了箇埠地方有一潮人來東，是已
經避過了。（原註）

'Eo-deo Yia-su læ sing-din-li p'ong-kyin gyi teng gyi wô Keh-tsao ng z djün-yü-de
14 後頭耶穌來聖殿裏碰見其，等其話：「箇遭爾是痊癒了。
m-nao tsæ ky'i væn-ze k'ong-p'ô tsao-næn yüih-fah li-'æ
無得好再去犯罪，恐怕遭難越發厲害。」

Keh-go nying ziu ky'i t'ong-cü Yiu-t'a nying wô Peh ngô djün-yü go z Yia-su
15 箇個人就去通知猶太人，話：「撥我痊癒個是耶穌。」16
Keh-lah Yiu-t'a nying pih-næn Yia-su iao tang-sôn long-sah Gyi ing-we læ en-sih-nyih tso keh-sing z-ken
箇拉猶太人逼難耶穌，要打算弄煞其，因為來安息日做箇星事幹。

17 Yia-su we-teh gyi-lah wô Ngô-go Ah-tia ih-dzih tao jü-kying læ-tih tso z-ken Ngô yia læ-tih
耶穌回答其拉話：「我個阿爹一直到如今來的做事幹，我也來的
tso Keh-lah Yiu-t'a nying yü-kô iao tang-sôn long-sah Gyi ing-we feh tæ-n-tsih væn-djôh en-sih-nyih
做。」18 箇拉猶太人愈加要打算弄煞其，因為弗單只犯着安息日，
wa we wô Jing-ming z Zi-go Ah-tia sôn Gyi-zi teng Jing-ming ih-ying-go
還會話神明是自個阿爹，算其自等神明一樣個。

19 Yia-su we-teh gyi-lah wô Ngô tsing-tsing wô hyiang-ng-lah dao Ng-ts m̃-teh k'en-kyin
耶穌回答其拉，話：「我真真話向爾拉道，兒子嘸得看見
Ah-tia tso Zi ih-ying tu feh neng-keo tso z Ah-tia væn-pah sô tso-go Ng-ts yia z-ka læ-tih
阿爹做，自一樣都弗能夠做，是阿爹凡百所做個，兒子也是介來的
tso Ing-we Ah-tia æ-sih Ng-ts z Gyi-zi sô tso-go tu ts-tin peh Gyi k'en wa-yiu do-jü
做。」20 因為阿爹愛惜兒子，是其自所做個都指點撥其看。還有大如
keh-sing z-ken yia we ts-tin peh Gyi k'en s-teh ng-lah hao hyi-gyi Tsing-ziang Ah-tia we su-sing
箇星事幹也會指點撥其看，使得爾拉好稀奇。21 正像阿爹會甦醒
si-go nying peh gyi weh Ng-ts yia z-ka iao jü weh ziu peh jü weh Wa-yiu Ah-tia Zi
死個人，撥其活；兒子也是介，要誰活就撥誰活。22 還有阿爹自
ih-go nying tu feh p'un-tôn z pô p'un-tôn-go z-ken long-tsong kao-dæ peh Ng-ts s-teh long-tsong
一個人都弗判斷，是把判斷個事幹攏總交代撥兒子。23 使得攏總
nying hao kying-djong Ng-ts ziang kying-djong Ah-tia ka-go Feh kying-djong Ng-ts cü-kwu ziu-z feh
人好敬重兒子，像敬重阿爹介個。弗敬重兒子主顧，就是弗
kying-djong ts'a Gyi læ go Ah-tia
敬重差其來個阿爹。

24 Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao T'ing-meng Ngô-go shih-wô siang-sing ts'a Ngô læ go
「我真真話向爾拉道，聽聞我個說話，相信差我來個
Cü-kwu keh-go nying yiu üong-yün weh-ming ih-ngæn feh we ding-ze z yi-kying dzong si-go di-bu
主顧，箇個人有永遠活命，一眼弗會定罪，是已經從死個地步
tsæn-ko weh-ming de Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Z'-eo læ-gyi yin-dzæ ziu-z-de
趲過活命了。」25 我真真話向爾拉道，時候來其，現在就是了，
si-nying we t'ing-meng Jing-ming Ng-ts-go sing-hyang t'ing-meng-go cü-kwu tu we weh-de Ing-we tsing-ziang
死人會聽聞神明兒子個聲響，聽聞個主顧都會活了。26 因為正像
Ah-tia dzæ-ü Zi yiu weh-ming Gyi s-peh Ng-ts yia z-ka dzæ-ü Zi yiu weh-ming ping-ts'ia pô
阿爹在於自有活命，其賜撥兒子也是介在於自有活命。27 並且把
p'un-tôn-go gyün-ping s-peh Gyi ing-we Gyi z Nying-go Ng-ts Hao-vong hyi-gyi keh-go z-ken
判斷個權柄賜撥其，因為其是人個兒子。28 好留稀奇箇個事幹。
ing-we z'-eo læ-gyi væn-pah læ veng-mo li-hyang go tu we t'ing-meng Gyi-go sing-hyang ziu
因為時候來其，凡百來墳墓裏向個都會聽聞其個聲響，29 就
tseo-c'ih-læ tso hao z-ken go tsæ bô-ky'i-læ teh-djôh weh-ming tso fi-li z-ken go tsæ
走出來。做好事幹個，再爬起來得着活命，做非禮事幹個，再
bô-ky'i-læ ziu-ze
爬起來受罪。

30 Ngó feh neng-keo Zi c'ih cū-i tso ih-yiang z-ken Ngó z tsiao sô t'ing-meng-go ka p'un-tön
「我弗能夠自出主意做一樣事幹。我是照所聽聞個介判斷，

Ngó-go p'un-tön yia tsing-dzih ing-we Ngó feh siang i Zi-go cū-i tsih siang i ts'a Ngó læ Ah-tia-go
我個判斷也正直，因為我弗想依自個主意，只想依差我來阿爹個

cū-i Ngó ziah-z tæ-n-tsih Zi tso Zi-go te-tsing Ngó-go te-tsing wa feh-z jih-we-go
主意。31 我若是單只自做自個對證，我個對證還弗是實惠個。32

Wa-yiu Ih-we z teng Ngó tso te-tsing go Ngó yia hyiao-teh Gyi teng Ngó sô tso-go te-tsing z jih-we-go
還有一位是等我做對證個，我也曉得其等我所做個對證是實惠個。

Ng-lah ts'a nying tao lah-'en u-sen ky'i keh-go tsing dao-li gyi yia te-tsing-ko-de
33 「爾拉差人到約翰烏碎去，箇個真道理其也對證過了。34

Dæn-z Ngó feh ziu nying-go te-tsing peh-ko kông keh-go shih-wô hao peh ng-lah teh-djôh kyiu lah-'en
但是我弗受人個對證，不過講箇個說話，好撥爾拉得着救。35 約翰

z ih-kwun tin-kæn liang-liang-go teng ng-lah z dzæn-z hwun-hyi gyi-go liang-kwông Dæn-z Ngó yiu
是一管點間亮亮個燈，爾拉是暫時歡喜其個亮光。36 但是我有

do-jü lah-'en-go te-tsing ing-we Ah-tia s-peh Ngó tso-dzing go z-ken ziu-z Ngó læ-tih tso-go
大如約翰個對證。因為阿爹賜撥我做成個事幹，就是我來的做個

z-ken keh-sing z te-tsing Ngó z Ah-tia ts'a-læ-go Wa-yiu ts'a Ngó læ go Ah-tia Zi yia te-tsing
事幹，箇星是對證我是阿爹差來個。37 還有差我來個阿爹自也對證

Ngó ko-de Gyi-go sing-ing ng-lah dzong m-neh t'ing-meng-ko Gyi-go siang-mao yi m-neh k'en-kyin-ko
我過了。其個聲音爾拉從嗎得聽聞過，其個相貌又嗎得看見過，38

Gyi-go dao-li yia feh dzeng læ ng-lah sing-li ing-we ng-lah feh siang-sing Gyi sô ts'a-læ-go Cü-kwu
其個道理也弗存來爾拉心裏，因為爾拉弗相信其所差來個主顧。

Yüong k'ao-kyiu Sing-shü ing-we ng-lah sön læ Sing-shü-li yiu üong-yün weh-ming ping-ts'ia
39 「用考究聖書。因為爾拉算來聖書裏有永遠活命，並且

Sing-shü z teng Ngó tso te-tsing go Tsih-z ng-lah feh k'eng tao Ngó u-sen læ hao teh-djôh weh-ming
聖書是等我做對證個。40 只是爾拉弗肯到我烏碎來，好得着活命。

Ngó z feh ziu nying-go ts'ing-tsaen dæn-z Ngó hyiao-teh ng-lah z m̃-teh æ-kying Jing-ming go sing
41 我是弗受人個稱讚。42 但是我曉得爾拉是嗎得愛敬神明個心

læ-tih Ngó dzæ-ü Ngó Ah-tia-go ming-deo læ ng-lah feh tsih-ziu Ngó ziah yiu bih-nying dzæ-ü
來的。43 我在於我阿爹個名頭來，爾拉弗接受我，若有別人在於

zi-go ming-deo læ ng-lah fæn-cün we tsih-ziu gyi Ng-lah z læ-tih ziu ng-ngô-go ts'ing-tsaen feh
自個名頭來，爾拉反轉會接受其。44 爾拉是來的受爾我個稱讚，弗

siang-tao keh doh-ih-we Jing-ming-go ts'ing-tsaen ka dza neng-keo siang-sing ni M-nao ts'eng Ngó we læ
想到箇獨一位神明個稱讚，介咋能夠相信呢？45 嗎得好忖我會來

Ah-tia u-sen kao ng-lah zông yiu ih-go læ-tih kao ng-lah ziu-z ng-lah sô nyiang-vông-go Mo-si
阿爹烏碎告爾拉狀，有一個來的告爾拉，就是爾拉所仰望個摩西。

Ng-lah ziah-z siang-sing Mo-si tsong we siang-sing Ngó ing-we gyi sô sia-tih z ts-tin Ngó
46 爾拉若是相信摩西，總會相信我，因為其所寫的是指點我。47

Ziah feh siang-sing gyi-go shü dza neng-keo siang-sing Ngó-go shih-wô ni
若弗相信其個書，咋能夠相信我個說話呢？」

I'e. VI.

KEH-SING z-ken 'eo-deo Yia-su du-ko Kyüô-li-li hæ ziu-z Di-pi-li-üô hæ yiu
箇星事幹後頭^[1]，耶穌渡過加利利海，就是提比哩亞海。² 有
ih-do-dziao nying keng-djôh Gyi ing-we k'en-kyin Gyi læ bing-nying-go sing-zông sô tso-go jing-tsih Yia-su
一大潮人跟着其，因為看見其來病人個身上所做個神蹟。³ 耶穌
tseo-zông sæn-li teng meng-du dô-kô zo-lôh Keh-go z-'eo Yiu-t'a nying Yü-yüih tsih-k'eng siang-gying-de
走上山裏，等門徒大家坐落。⁴ 箇個時候猶太人逾越節肯相近了。

[1] Y. 'E. 32. 耶（穌）後（頭）32（年）。（原註）

Yia-su ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin ih-do-dziao nying tao Gyi u-sen læ ziu teng Fi-lih wô
⁵ 耶穌眼睛抬起，看見一大潮人到其烏碎來，就等腓力話：
'Ah-li hao ky'i ma ky'üoh-zih peh keh-sing nying ky'üoh ni Yia-su kông keh-kyü shih-wô z iao
「何裏好去買喫食，撥箇星人喫呢？」（耶穌講箇句說話，是要
s-s gyi k'en Gyi-zi hyiao-teh tang-tsiang tso soh-go z-ken Fi-lih we-teh Gyi wô Ma
試試其看。其自曉得打賬做啥個事幹。）⁷ 腓力回答其話：「買
nyiaen-liang nying-ts go mun-deo peh kôh-nying do ih-ngæn wa feh keo Ih-go meng-du ziu-z
廿兩銀子個饅頭，撥各人馱一眼，還弗夠。」⁸ 一個門徒，就是
Si-meng Pe-teh-go hyüông-di En-teh-lih teng Gyi wô Đông-deo yiu ih-go siao-nying yiu ng-go
西門·彼得個兄弟安得烈，等其話，⁹ 「蕩頭有一個小人，有五個
do-mah mun-deo liang-kwang ng læ-tong dæn-z keh ih-ngæn peh ka-sing nying soh-go yüông
大麥饅頭兩梗魚，來東。但是箇一眼撥介星人啥個用？」

Yia-su wô Peh keh-sing nying zo-tæn-lôh Keh u-sen ts'ing-ts'ao di to Keh-sing nen
¹⁰ 耶穌話：「撥箇星人坐帶落。」箇烏碎青草地多。箇星男
tu zo-lôh iah-læ yiu ng-ts'in su-moh Yia-su do-leh mun-deo coh-zia-ts kao-fu meng-du
都坐落，約來有五千數目。¹¹ 耶穌馱勒饅頭，祝謝仔，交付門徒，
meng-du feng peh zo-kæn-go nying keh-sing ng yia z-ka eo gyi-lah ky'üoh Yi-kying ky'üoh-pao-de
門徒分撥坐間個人；箇星魚也是介，謳其拉喫。¹² 已經喫飽了，
Yia-su teng meng-du wô Ky'üoh-dzing-go ling-se hao siu-jih-long ih-ngæn m-nao tsao-t'ah-diao
耶穌等門徒話：「喫剩個零碎好收拾攏，一眼嚙得好糟踢掉。」¹³
Gyi-lah ziu siu-jih-long pô cong-nying ky'üoh-dzing-go keh ng-go do-mah mun-deo ling-se tsi-mun jih-nyi
其拉就收拾攏，把衆人喫剩個，箇五個大麥饅頭零碎，齒滿十二
læn
籃。

Keh-sing nying k'en-kyin Yia-su keh-go jing-tsih ziu wô Keh jih-dzæ z tông-kæ tao shü-kæn-zông
¹⁴ 箇星人看見耶穌箇個神蹟，就話：「箇實在是當該到世間上
læ keh-go Sin-cü-nying Yia-su hyiao-teh gyi-lah iao læ ngang-k'ô Gyi tso wông-ti ziu doh-zi tsæ tseo
來箇個先知人。」¹⁵ 耶穌曉得其拉要來硬柯其做皇帝，就獨自再走

tao sən-li ky'i
到山裏去。

16 Yia-kw'a z'-eo Gyi meng-du tseo tao hæ pin-yin ziu t'iao-lôh jün iao du-ko tao
夜快時候，其門徒走到海邊沿，17 就跳落船，要渡過到
Kyüô-pah-nong ky'i Yi-kying en-de Yia-su wa m-neh tao gyi-lah u-sen læ do-fong yia
迦百農去。已經暗了，耶穌還無得到其拉烏碎來，18 大風也
fah-ky'i-læ hæ-li tsôh-lông Gyi-lah yi-kying yiao-leh jih-deo-pah-li lu k'en-kyin Yia-su hæ min-teng
發起來，海裏作浪。19 其拉已經搖勒十頭八里路，看見耶穌海面頂
læ-tih tseo gying-long jün-li læ ziu p'ô-ky'i-læ-de Yia-su teng gyi-lah wô Z Ngô
來的走，近攏船裏來，就怕起來了。20 耶穌等其拉話：「是我，
hao-vong p'ô Gyi-lah ziu hwun-hyi tsih Gyi zông jün jün ziu lih-k'eh tao gyi-lah iao ky'i go di-fông
好留怕。」21 其拉就歡喜接其上船，船就立刻到其拉要去個地方。

22 DI-NYI nyih lih-leh hæ te-nge keh-dziao nying k'en-kyin m-teh bih-tsah jün læ-kæn tsih-yiu keh
第二日，立勒海對岸箇潮人，看見無得別隻船來間，只有箇
ih-tsah z Gyi meng-du t'iao-lôh-go yia hyiao-teh Yia-su m-neh teng meng-du dô-kô lôh jün z meng-du zi
一隻是其門徒跳落個，也曉得耶穌無得等門徒大家落船，是門徒自
ky'i-go yiu ky'i-tsah jün dzong Di-pi-li-üô ka læ tao-leh Cü coh-zia-hao gyi-lah ky'üoh mun-deo
去個，23 （有幾隻船從提比哩亞介來，到了主祝謝好其拉喫饅頭
go di-fông siang-gying keh-dziao nying k'en-kyin Yia-su teng Gyi meng-du tu m-neh læ-kæn ziu t'iao-lôh
個地方相近。）24 箇潮人看見耶穌等其門徒都無得來間，就跳落
keh-sing jün tao Kyüô-pah-nong ky'i zing Yia-su
箇星船，到迦百農去尋耶穌。

25 Læ hæ te-nge zing-djôh-de ziu teng Gyi wô Fu-ts Ng dông-deo ky'i-z tao-go
來海對岸尋着了，就等其話：「夫子，爾蕩頭幾時到個？」

26 Yia-su we-teh gyi-lah wô Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Ng-lah læ zing Ngô
耶穌回答其拉話：「我真真話向爾拉道，爾拉來尋我，
feh-z we-leh k'en-kyin jing-tsih z we-leh yiu mun-deo ky'üoh-pao go yün-kwu M-nao we-leh iao
弗是爲了看見神蹟，是爲了有饅頭喫飽個緣故。27 無得好爲了要
i-diao go ky'üoh-zih tso kong-fu hao we-leh keh ih-dzih tao üong-yün weh-ming læ-tong-go ky'üoh-zih tso
饅掉個喫食做工夫，好爲了箇一直到永遠活命來東個喫食做
kong-fu ziu-z Nying-go Ng-ts we s-peh ng-lah go ing-we T'in-Vu Jing-ming tang ih-k'o ing ka ing
工夫，就是人個兒子會賜撥爾拉個。因爲天父神明打一顆印介印
Gyi
其。」

28 Gyi-lah teng Gyi wô Ah-lah tso Jing-ming-go z-ken tao-ti tso soh-si Yia-su
其拉等其話：「阿拉做神明個事幹，到底做啥西？」29 耶穌
we-teh gyi-lah wô Ky'i siang-sing Gyi sô ts'a-læ-go ziu-z tso Jing-ming-go z-ken
回答其拉話：「去相信其所差來個，就是做神明個事幹。」

30 Gyi-lah wô Ng tso soh-go jing-tsih s-teh ah-lah k'en-kyin ziu siang-sing Ng Ng tao-ti
其拉話：「爾做啥個神蹟，使得阿拉看見就相信爾？爾到底

tso soh-go z-ken Ah-lah tsu-tsong læ kw'ông-iaē di-fông ky'üoh mô-nô ziang Shü-li sia-tih wô
做啥個事幹？³¹ 阿拉祖宗來曠野地方喫嗎喲，像書裏寫的話，

Gyi yiu dzong t'in læ-go ping peh gyi-lah ky'üoh Yia-su teng gyi-lah wô
『其有從天來個餅撥其拉喫。』[S. 78. 24.]³² 耶穌等其拉話：

Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Dzung t'in læ-go ping bing feh-z Mo-si peh ng-lah dæn-z Ngô
「我真真話向爾拉道，從天來個餅，並弗是摩西撥爾拉。但是我
阿爹現在有從天來真個餅賜撥爾拉。³³ 神明個餅，就是從天

kông-lôh-læ peh shü-kæn-zông yiu weh-ming go
降落來，撥世間上有活命個。」

Gyi-lah ziu wô Cü hao djông-djông s-peh ah-lah keh-go ping
³⁴ 其拉就話：「主，好常常賜撥阿拉箇個餅。」

Yia-su teng gyi-lah wô Ng ziu-z weh-ming-go ping tao Ngô u-sen læ-go cü-kwu üong ve
³⁵ 耶穌等其拉話：「爾就是活命個餅。到我烏碎來個主顧永膾

du-kyi siang-sing Ngô go cü-kwu üong ve k'eo-k'eh Dæn-z Ngô yi-kying wô hyiang ng-lah dao z-ka
肚飢，相信我個主顧永膾口渴。³⁶ 但是我已經話向爾拉道，是介

wô Ng-lah z k'en-kyin Ngô ko-de dzing-gyiu feh siang-sing Væn-pah z Ah-tia s-peh Ngô go
話，爾拉是看見我過了，仍舊弗相信。³⁷ 凡百是阿爹賜撥我個，

pih-ding tao Ngô u-sen læ tao Ngô u-sen læ-go cü-kwu Ngô feh we ken gyi c'ih Ing-we Ngô dzong t'in
必定到我烏碎來，到我烏碎來個主顧我弗會趕其出。³⁸ 因為我從天

kông-lôh-læ feh-z læ tso Zi-go cü-i z læ tso ts'a Ngô læ Cü-kwu-go cü-i Keh ts'a Ngô
降落來，弗是來做自個主意，是來做差我來主顧個主意。³⁹ 箇差我

læ Ah-tia-go cü-i ziu-z væn-pah Gyi sô s-peh Ngô go ih-go tu feh iao Ngô ts'o-lôh tao
來阿爹個主意，就是凡百其所賜撥我個，一個都弗要我錯落，到

mah-go nyih-ts iao Ngô peh gyi tsæ bô-ky'i-læ Ts'a Ngô læ Cü-kwu-go cü-i ziu-z væn-pah k'en-kyin
末個日子要我撥其再爬起來。⁴⁰ 差我來主顧個主意，就是凡百看見

Ng-ts siang-sing Gyi cü-kwu yiu üong-yün weh-ming tao mah-go nyih-ts Ngô we peh gyi tsæ bô-ky'i-læ
兒子相信其主顧，有永遠活命，到末個日子我會撥其再爬起來。」

Ing-we Yia-su wô Ngô z dzong t'in kông-lôh-læ-go ping keh-lah Yiu-t'a nying s'ô
⁴¹ 因為耶穌話：「我是從天降落來個餅，」箇拉猶太人私下

mao-ün Gyi z-ka wô Keh ky'i feh-z lah-seh-go Ng-ts Yia-su Gyi-go tia-nyiang ah-lah
媚怨其，是介話，⁴² 「箇豈弗是約瑟個兒子耶穌？其個爹孃阿拉

næn-dao feh hyiao-teh-go Ka-ni Gyi dza-we wô Ngô z dzong t'in kông-lôh-læ
難道弗曉得個？介呢其咋會話，『我是從天降落來？』」

Yia-su teng gyi-lah wô M-nao z-ka dô-kô læ-tih mao-ün Ziah feh-z ts'a Ngô
⁴³ 耶穌等其拉話：「無得好是介大家來的媚怨。⁴⁴ 若弗是差我

læ Ah-tia læ gyi læ-go m-nying neng-keo tao Ngô u-sen læ læ-go cü-kwu tao mah-go nyih-ts Ngô
來阿爹拉其來個，無人能夠到我烏碎來。來個主顧，到末個日子我

we peh gyi tsæ bô-ky'i-læ Sin-cü-nying-go shü-li yiu sia-tih wô Gyi-lah tu we ziu Jing-ming-go
會撥其再爬起來。⁴⁵ 先知人個書裏有寫的話，『其拉都會受神明個
kao-hyüing Keh-lah væn-pah t'ing-meng Ah-tia-go kao-hyüing tsih-ziu gyi cü-kwu we tao Ngô u-sen læ
教訓。』箇拉凡百聽聞阿爹個教訓接受其主顧，會到我烏碎來。

Yia bing feh-z wô yiu nying k'en-kyin Ah-tia ko tsih-yiu keh c'ih-ü Jing-ming go Cü-kwu Gyi z
⁴⁶ 也並弗是話有人看見阿爹過，只有箇出於神明個主顧，其是
k'en-kyin Ah-tia ko-de
看見阿爹過了。

Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Siang-sing Ngô go cü-kwu yiu üong-yün weh-ming Ngô z
⁴⁷ 「我真真話向爾拉道，相信我個主顧有永遠活命。⁴⁸ 我是
weh-ming-go ping Ng-lah-go tsu-tsong læ kw'ông-iæ di-fông ky'üoh mô-nô yi-kying si-de keh-go
活命個餅。⁴⁹ 爾拉個祖宗來曠野地方喫嗎喲，已經死了。⁵⁰ 箇個
ping z dzong t'in kông-lôh-læ hao peh nying-kô ky'üoh gyi ziu feh we si Ngô z dzong t'in kông-lôh-læ
餅是從天降落來，好撥人家喫其，就弗會死。⁵¹ 我是從天降落來
weh-go ping yiu nying ky'üoh-djôh keh-go ping hao üong-yün weh-tong Ngô sô s-peh gyi go ping z Ngô-go
活個餅。有人喫着箇個餅，好永遠活東，我所賜撥其個餅是我個
nyüoh-sing ziu-z Ngô we-leh shü-kæn-zông-go weh-ming iao sô-c'ih-go
肉身，就是我爲了世間上個活命要捨出個。」

Yiu-t'a nying ziu dô-kô tsang-zao z-ka wô Gyi dza neng-keo pô Zi-go nyüoh peh ah-lah
⁵² 猶太人就大家爭造，是介話：「其咋能夠把自個肉撥阿拉
ky'üoh ni
喫呢？」

Yia-su teng gyi-lah wô Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Ziah feh ky'üoh Nying-go Ng-ts
⁵³ 耶穌等其拉話：「我真真話向爾拉道，若弗喫人個兒子
nyüoh feh hah Gyi-go hyüih ng-lah sing li-hyang tsong m̃-teh weh-ming læ-tih Ky'üoh Ngô-go nyüoh
肉，弗喝其個血，爾拉心裏向總嘸得活命來的。⁵⁴ 喫我個肉，
hah Ngô-go hyüih cü-kwu gyi yiu üong-yün weh-ming tao mah-go nyih-ts Ngô we peh gyi tsæ bô-ky'i-læ
喝我個血主顧，其有永遠活命，到末個日子我會撥其再爬起來。⁵⁵
Ing-we Ngô-go nyüoh jih-we z ky'üoh-zih Ngô-go hyüih jih-we z ing-zih Ky'üoh Ngô-go nyüoh hah
因爲我個肉實惠是喫食，我個血實惠是飲食。⁵⁶ 喫我個肉，喝
Ngô-go hyüih cü-kwu gyi z deng læ Ngô-go li-hyang Ngô yia z deng læ gyi-go li-hyang Tsing-ziang
我個血主顧，其是庵來我個裏向，我也是庵來其個裏向。⁵⁷ 正像
Ngô z weh-go Ah-tia ts'a-læ-go yia z k'ao-djôh Ah-tia yiu weh ky'üoh Ngô go cü-kwu k'ao-djôh Ngô yia
我是活個阿爹差來個，也是靠着阿爹有活，喫我個主顧，靠着我也
pih-ding yiu weh Keh ziu-z dzong t'in kông-lôh-læ-go ping feh ziang ng-lah tsu-tsong ky'üoh mô-nô
必定有活。⁵⁸ 箇就是從天降落來個餅。弗像爾拉祖宗喫嗎喲，
yi-kying si-de ky'üoh keh-go ping cü-kwu hao üong-yün weh-tong
已經死了，喫箇個餅主顧好永遠活東。」

Keh-sing shih-wô z Yia-su læ Kyüô-pah-nong læ jü-we-dông-li kao-hyüing z-'eo kông-go
⁵⁹ 箇星說話是耶穌來迦百農，來聚會堂裏教訓時候，講個。

60 門徒中 央有許 多聽聞，是介話：「箇個說話難勒緊，誰
 neng-keo t'ing ni Yia-su sing-li hyiao-teh Gyi meng-du we-leh keh-kyü shih-wô s-'ò læ-tih mao-ün
 能夠聽呢？」61 耶穌心裏曉得其門徒爲了箇句說話私下來的媚怨，
 ziu teng gyi-lah wô Keh-kyü shih-wô soh we s-teh ng-lah pæn-tih ma Ng-lah ziah-z k'en-kyin
 就等其拉話：「箇句說話啥會使得爾拉捩跌嗎？62 爾拉若是看見
 Nying-go Ng-ts sing-zông Gyi zin-deo sô læ-kæn-go u-sen keh-tsao dza ni S-teh nying weh z-go
 人個兒子升上其前頭所來間個烏碎，箇遭咋呢？63 使得人活是個
 ling nyüoh z vu-ih Ngô teng ng-lah kông-go shih-wô z-go ling z-go weh-ming tsih-z
 靈，肉是無益。我等爾拉講個說話是個靈，是個活命。64 只是
 ng-lah-go li-hyang yiu-sing z feh siang-sing-go Ing-we Yia-su dzong ky'i-deo hyiao-teh keh-sing feh siang-sing-go
 爾拉個裏向有星是弗相信個。」因爲耶穌從起頭曉得箇星弗相信個
 cü-kwu z jü ma Gyi diao cü-kwu z jü Yia-su yi wô Ngô we-leh ka teng ng-lah
 主顧是誰，賣其掉主顧是誰。65 耶穌又話：「我爲了介等爾拉
 wô-ko Ziah feh-z Ngô Ah-tia s-peh gyi go m-nying neng-keo tao Ngô u-sen læ
 話過，若弗是我阿爹賜撥其個，無人能夠到我烏碎來。」

66 箇個時候，就有許多門徒倒走轉，弗再跟着其。

67 耶穌等箇十二個話：「爾拉也要去弗？」68 西門·彼得就回答
 Gyi wô Cü ah-lah tao jü-go u-sen ky'i ni Ng z yiu üong-yün weh-ming-go shih-wô
 其話：「主，阿拉到誰個烏碎去呢？爾是有永遠活命個說話。69
 Ah-lah siang-sing ping-ts'ia hyiao-teh Ng z keh-we Kyi-toh keh weh-go Jing-ming Ng-ts Yia-su
 阿拉相信，並且曉得，爾是箇位基督，箇活個神明兒子。」70 耶穌
 we-teh gyi-lah wô Ng-lah keh jih-nyi-go ky'i feh-z Ngô t'iao-shün-go dæn-z ng-lah-go cong-nyiang
 回答其拉話：「爾拉箇十二個豈弗是我挑選個？但是爾拉個中 央
 yiu ih-go z ôh-kyü Gyi z ts-tin Kyüô-liah nying Si-meng-go ng-ts Yiu-da ing-we gyi z
 有一個是惡鬼。」71 其是指點加略人西門個兒子猶大。因爲其是
 jih-nyi-go meng-du dzæ-nen tsiang-læ iao ma Gyi diao cü-kwu
 十二個門徒在內，將來要賣其掉主顧。

I'e. VII.

KEH-SING z-ken 'eo-deo Yia-su læ Kyüô-li-li tseo-læ-tseo-ky'i feh iao læ Yiu-t'a di-fông ky'i tseo
 箇星事幹後頭耶穌來加利利走來走去，弗要來猶太地方去走，
 ing-we Yiu-t'a nying iao-siang long-sah Gyi
 因爲猶太人要想弄煞其。

Yiu-t'a nying tah tsiang-bong go tsih-k'eng siang-gying-de Yia-su-go hyüiong-di teng Gyi wô Ng
2 猶太人搭帳篷個節肯相近了。3 耶穌個兄弟等其話：「爾
hao li-k'æ dông-deo tao Yiu-t'a di-fông ky'i s-teh Ng-go meng-du yia hao k'en-kyin Ng só tso-go z-ken
好離開蕩頭到猶太地方去，使得爾個門徒也好看見爾所做個事幹。4
Yiu nying iao-siang ming-tông-tông hyin-c'ih-læ gyi tsæ-ve en-dong-dong læ-tih tso z-ken Ng kyi-jün læ-tih
有人要想明當當顯出來，其再膾暗洞洞來的做事幹。爾既然來的
tso keh-sing z-ken Zi kæ hyin-c'ih-læ peh shü-kæn-zông k'en Ing-we Gyi-zi-go hyüiong-di yia feh
做箇星事幹，自該顯出來撥世間上看。」5 因為其自個兄弟也弗
siang-sing Gyi
相信其。

Yia-su teng gyi-lah wô Ngô-go z'-eo wa m-neh tao ng-lah-go z'-eo djông-djông
6 耶穌等其拉話：「我個時候還無得到，爾拉個時候常常
læ-tong Shü-kæn-zông feh neng-keo u-su ng-lah z u-su Ngô go ing-we Ngô z te-tsing gyi-go
來東。7 世間上弗能夠惡慄爾拉，是惡慄我個，因為我是對證其個
'ang-we z wa-go Ng-lah hao zông-ky'i siu keh-go tsih-k'eng Ngô ky'i siu keh-go tsih-k'eng wa mi-de
行為是壞個。8 爾拉好上去守箇個節肯。我去守箇個節肯還未了，
ing-we Ngô-go z'-eo wa m-neh tao-de Yia-su teng gyi-lah kông-hao keh-sing shih-wô dzing-gyiu deng
因為我個時候還無得到了。」9 耶穌等其拉講好箇星說話，仍舊庇
læ Kyüô-li-li
來加利利。

Gyi hyüiong-di zông-ky'i tseo Yia-su Zi yia zông-ky'i siu tsih-k'eng feh-z ming-tông-tông z ziang
10 其兄弟上去走，耶穌自也上去守節肯，弗是明當當，是像
en-dong-dong ka Tsih-k'eng z'-eo Yiu-t'a nying læ-kæn zing Gyi z-ka wô Keh-go Nying læ
暗洞洞介。11 節肯時候猶太人來問尋其，是介話：「箇個人來
'ah-li Pah-sing we-leh Gyi do-nyiang nyi-leng-feng-feng yiu-sing wô Gyi z-go hao-nying
何裏？」12 百姓爲了其大樣議論紛紛。有星話：「其是個好人。」
yiu-sing wô Feh-z z ta-diao pah-sing go Dæn-z we-leh p'ô Yiu-t'a nying m-nying
有星話：「弗是，是帶掉百姓個。」13 但是爲了怕猶太人，無人
ming-tông-tông kông Gyi
明當當講其。

Læ tsih-k'eng-go ao-pun z'-eo Yia-su tseo-zông sing-din-li læ-tih kông dao-li Yiu-t'a nying
14 來節肯個拗半時候，耶穌走上聖殿裏，來的講道理。猶太人
ziu hyi-gyi z-ka wô Keh-go Nying shü m-teh doh-ko dza-we nying-teh z ni
就稀奇，是介話：「箇個人書無得讀過，咋會認得字[1]呢？」

[1] 'Ôh wô, yiu 'ôh-veng. 或話，有學問。（原註）

Yia-su we-teh gyi-lah wô Ngô kông-go dao-li feh-z Ngô-zi-go z ts'a Ngô læ
16 耶穌回答其拉話：「我講個道理弗是我自個，是差我來
Cü-kwu-go Ziah yiu nying cü-sing iao i Gyi-go ts-i tso ziu we hyiao-teh keh-go dao-li wa-z
主顧個。17 若有人注心要依其個旨意做，就會曉得箇個道理還是

c'ih-ü Jing-ming wa-z Ngô-zi c'ih cü-i kông-go Zi c'ih cü-i kông-go z siang zi-go
出於神明，還是我自出主意講個。18 自出主意講個，是想自個
yüong-wô ziah-z læ-tih siang ts'a gyi læ cü-kwu-go yüong-wô keh-go nying z jih-we-go ih-ngæn
榮華。若是來的想差其來主顧個榮華，箇個人是實惠個，一眼
m-neh p'in-ky'üoh-sing Lih-fah næn-dao feh-z Mo-si djün peh ng-lah ma dæn-z ng-lah cong-nyiang
嚟得偏曲心。19 律法難道弗是摩西傳撥爾拉嗎？但是爾拉中央
m-nying i keh-go lih-fah tso feh-jün dza-we tang-sôn long-sah Ngô ni
嚟人依箇個律法做。弗然咋會打算弄煞我呢？」

Pah-sing ing-ky'i wô Ng jih-mo-tih-de jü læ-tih tang-sôn long-sah Ng Yia-su
20 百姓應起話：「爾入魔的了。誰來的打算弄煞爾？」21 耶穌
we-teh gyi-lah wô Ngô yiu ih-ying z-ken tso-ko we-leh keh-go z-ken ng-lah tu hyi-gyi
回答其拉話：「我有一樣事幹做過，爲了箇個事幹爾拉都稀奇。22
Mo-si z djün tsiu-keh-li peh ng-lah keh yia feh-z dzong Mo-si z dzong tsu-tsong ky'i-deo
摩西是傳周割禮撥爾拉，（箇也弗是從摩西，是從祖宗起頭，）
ng-lah en-sih-nyih yia we 'ang tsiu-keh-li peh nying-kô Nying ziah-z læ en-sih-nyih hao ziu tsiu-keh-li
爾拉安息日也會行周割禮撥人家。23 人若是來安息日好受周割禮，
sæn-leh we-be Mo-si-go lih-fah Ngô læ en-sih-nyih peh ih-go nying weng-sing djün-yü ng-lah dza-we 'eng
省勒違背摩西個律法，我來安息日撥一個人渾身痊癒，爾拉咋會恨
Ngô ni M-nao tsiao nga-kwông-min ka p'un-tôn z iao tsiao tsing-dzih-go p'un-tôn ka p'un-tôn
我呢？24 嚟得好照外光面介判斷，是要照正直個判斷介判斷。」

Keh-tsao yiu-sing Yia-lu-sah-leng nying wô Gyi-lah tang-sôn iao long-sah-go soh feh-z keh-go
25 箇遭有星耶路撒冷人話：「其拉打算要弄煞個，啥弗是箇個
Nying ma næn-kæn Gyi ming-tông-tông læ-tih kông gyi-lah ih-ngæn feh ky'i wô Gyi Keh-sing kwun-fu
人嗎？26 難問其明當當來的講，其拉一眼弗去話其。箇星官府
næn-dao jih-we hyiao-teh Gyi tsing-tsing z Kyi-toh Dæn-z keh-go Nying ah-lah hyiao-teh Gyi-go
難道實爲曉得其真真是基督？27 但是箇個人，阿拉曉得其個
læ-lih ziah-z Kyi-toh læ Gyi-go læ-lih m-nying we hyiao-teh
來歷，若是基督來，其個來歷嚟人會曉得。」

Yia-su læ sing-din-li kông dao-li hyiang-hyang eo z-ka wô Ng-lah z hyiao-teh
28 耶穌來聖殿裏講道理，響響謳，是介話：「爾拉？是曉得
Ngô yia hyiao-teh Ngô-go læ-lih dæn-z Ngô feh-z Zi c'ih cü-i læ-go keh ts'a Ngô læ go Cü-kwu
我，也曉得我個來歷。但是我弗是自出主意來個，箇差我來個主顧
z tsing-go ng-lah feh hyiao-teh Gyi tsih-yiu Ngô hyiao-teh Gyi ing-we Ngô z dzong Gyi ka læ
是真個，爾拉弗曉得其。29 只有我曉得其，因爲我是從其介來，
yia z Gyi ts'a Ngô læ Gyi-lah ziu tang-sôn iao k'ô Gyi tsih-z m-nying 'ô-siu ing-we Gyi-go
也是其差我來。」30 其拉就打算要柯其，只是嚟人下手，因爲其個
z'eo wa m-neh tao-de Pah-sing yiu hyü-to siang-sing Gyi z-ka wô Kyi-toh læ næn-dao
時候還嚟得到了。31 百姓有許多相信其，是介話：「基督來，難道
we tso jing-tsih wa to-jü keh-go Nying sô tso-go ma
會做神蹟還多如箇個人所做個嗎？」

32 Fah-li-sæ nying t'ing-meng pah-sing ka læ-tih nyi-leng Gyi ziu teng keh-sing tsi-s-deo tang-fah
法利賽人聽聞百姓介來的議論其，就等箇星祭司頭打發

ts'a-nying ky'i k'ô Gyi
差人去拘其。

33 Yia-su teng gyi-lah wô Ngô wa-yiu ih-zông teng ng-lah dô-kô læ-tong ziu iao tao ts'a Ngô
耶穌等其拉話：「我還有一晌等爾拉大家來東，就要到差我
læ Cü-kwu u-sen ky'i Ng-lah tsiang-læ we zing Ngô tsih-z zing-feh-djôh ping-ts'ia Ngô sô læ-kæn-go
來主顧烏碎去。34 爾拉將來會尋我，只是尋弗着，並且我所來間個
u-sen ng-lah feh neng-keo tao Yiu-t'a nying ziu dô-kô læ-tih wô Gyi tang-tsiang tao 'ah-li
烏碎爾拉弗能夠到。」35 猶太人就大家來的話：「其打賬到何裏
ky'i s-teh ah-lah zing Gyi feh-djôh Gyi næn-dao iao tao sæn-k'æ læ Hyi-lah di-fông pah-sing u-sen
去，使得阿拉尋其弗着？其難道要到散開來希臘^[1]地方百姓烏碎
ky'i ping-ts'ia iao kông dao-li peh Hyi-lah nying t'ing ma Gyi sô wô Ng-lah tsiang-læ we zing Ngô
去，並且要講道理撥希臘人聽嗎？36 其所話，『爾拉將來會尋我，
tsih-z zing-feh-djôh ping-ts'ia Ngô sô læ-kæn-go u-sen ng-lah feh neng-keo tao keh-z
只是尋弗着，』並且，『我所來間個烏碎爾拉弗能夠到。』箇是
soh-go shih-wô
啥個說話？」

[1] 'Ôh wô, bih-koh. 或話，別國。（原註）

37 Tao tsih-k'eng kyih-sah keh nyih ziu-z ting do nyih-ts Yia-su lih-ts hyiang-hyang eo z-ka
到節肯結煞箇日，就是頂大日子，耶穌立仔響響謳，是介
wô Ziah yiu nying k'eo-k'eh hao tao ngô u-sen læ hah Siang-sing Ngô cü-kwu ziang Sing-shü sô
話：「若有人口渴，好到我烏碎來喝。38 相信我主顧，像聖書所
wô Dzong gyi du-bi li-hyang we liu-c'ih weh-shü 'o læ Yia-su kông keh-kyü shih-wô z ts-tin
話，從其肚皮裏向會流出活水河來。」39 耶穌講箇句說話，是指點
siang-sing Gyi cü-kwu tsiang-læ iao ziu go Sing-Ling Keh-go z'-eo Yia-su wa feh-zing ziu yüong-wô keh-lah
相信其主顧將來要受個聖靈。箇個時候耶穌還弗曾受榮華，箇拉
Sing-Ling wa m-neh s-lôh-læ
聖靈還無得賜落來。

40 Pah-sing li-hyang yiu hyü-to t'ing-meng keh-go shih-wô ziu wô Gyi jih-we z keh-go
百姓裏向有許多聽聞箇個說話，就話：「其實爲是箇個
Sin-cü-nying Yiu-teh-go wô Gyi z Kyi-toh Yiu-teh-go wô Kyi-toh næn-dao z
先知人。」41 有得個話：「其是基督。」有得個話：「基督難道是
c'ih læ Kyüô-li-li ma Sing-shü-li ky'i feh-z wô Kyi-toh z Da-bih-go Ts-seng z c'ih læ
出來加利利嗎？42 聖書裏豈弗是話，基督是大關個子孫，是出來
Pah-li-eng Da-bih sô deng-go hyiang-ts'eng Pah-sing z-ka we-leh Gyi tsang-leng Nen-cong
伯利恆，大關所庇個鄉村？」43 百姓是介爲了其爭論。44 內中
yiu-sing iao k'ô Gyi dæn-z m-nying 'ô-siu
有星要拘其，但是無人下手。

45 Keh-sing ts'a-nying kyü tao tsi-s-deo teng Fah-li-sæ nying u-sen læ gyi-lah ziu meng gyi wô
箇星差人歸到祭司頭等法利賽人烏碎來，其拉就問其話：

Ng-lah dza-we feh ta Gyi læ Ts'a-nying we-teh gyi-lah wô Dzong m-yiu nying kông shih-wô
「爾拉咋會弗帶其來？」 46 差人回答其拉話：「從 嚙有人講說話

ziang keh-go Nying ka Fah-li-sæ nying teng gyi-lah wô Ng-lah soh yia ta-diao-de ma
像箇個人介。」 47 法利賽人等其拉話：「爾拉啥也帶掉了嗎？」 48

Kwun-fu teng Fah-li-sæ nying li-hyang jü yiu siang-sing Gyi ma Ziah-z keh feh hyiao-teh lih-fah go
官府等法利賽人裏向誰有相信其嗎？ 49 若是箇弗曉得律法個

pah-sing gyi-lah z be tsiu-mô-go Nyi-ko-ti-meo ziu-z yiu ih-yia tao Yia-su u-sen
百姓，其拉是被咒罵個。」 50 尼哥底母，（就是有一夜到耶穌烏碎

læ-go cü-kwu yia dzæ gyi nen gyi teng gyi-lah wô Ah-lah-go lih-fah ziah feh sin t'ing
來個主顧，也在其內，）其等其拉話， 51 「阿拉個律法若弗先聽

gyi-go k'eo-kong feh sin hyiao-teh gyi tso-go z-ken næn-dao yiu ding nying-go ze ma Gyi-lah
其個口供，弗先曉得其做個事幹，難道有定人個罪嗎？」 52 其拉

we-teh gyi wô Ng næn-dao yia z Kyüô-li-li nying ma Hao ky'i dzô-dzô-k'en m-yiu sin-cü-nying z
回答其話：「爾難道也是加利利人嗎？好去查查看。嚙有先知人是

c'ih læ Kyüô-li-li go
出來加利利個。」

Kôh-nying ziu kyü zi-go oh-li ky'i-de
53 各人就歸自個屋裏去了。

I'e. VIII.

YIÆ-SU tao Ken-læn sæn ky'i-de Tsao t'in-nyiang yi tseo tao sing-din-li cong pah-sing tao Gyi u-sen
耶穌到橄欖山去了。 2 早天亮又走到聖殿裏，衆百姓到其烏碎

læ Gyi zo-lôh kông dao-li peh gyi-lah t'ing
來，其坐落，講道理撥其拉聽。

Doh-shü-nying teng Fah-li-sæ nying ta ih-go nyü-nying tao Gyi u-sen læ z læ-kæn tso kæn-ying
3 讀書人等法利賽人帶一個女人到其烏碎來，是來間做姦淫

z-ken kô-c'ih-go peh gyi lih læ cong-nyiang ziu teng Yia-su wô Sin-sang keh-go nyü-nying z
事幹嫁出個，撥其立來中央，就等耶穌話， 4 「先生，箇個女人是

læ-kæn tso kæn-ying z-ken tông-z k'ô-djôh-go Keh-cü-ka nying Mo-si læ lih-fah-li feng-fu ah-lah
來間做姦淫事幹當時抔着個。 5 箇株介人，摩西來律法裏吩咐阿拉

hao do zah-deo k'ang-sah-go Ng z dza wô ni Gyi-lah kông keh-kyü shih-wô z s-s Gyi
好馱石頭揸箇。爾是咋話呢？」 6 其拉講箇句說話，是試試其

k'en iao teh-djôh ih-go ing-deo hao kao Gyi zông
看，要得着一個因頭好告其上。

Yiǎe-su eo-tao yüong ts-deo di-yiang-li ts'ia-kwu sia z Ing-we gyi-lah feh hyih-k'eo meng Gyi
耶穌偃倒，用指頭地垵裏且顧寫字。⁷ 因為其拉弗歇口問其，

ziu dzih-ky'i-lǎe teng gyi-lah wô Ng-lah li-hyang yiu m-ze-go nying gyi hao sin do ih-kw'e zah-deo
就直起來，等其拉話：「爾拉裏向有嘸罪個人，其好先馱一塊石頭

ky'i k'ang gyi Yi eo-tao di-yiang-li sia z Gyi-lah ih t'ing-meng ziu be zi-go liang-sing
去揸其。」⁸ 又偃倒，地垵裏寫字。⁹ 其拉一聽聞，就被自個良心

tsah-vah lao-lao-siao-siao ih-go ih-go tu tseo-c'ih-de tsih dzing-leh Yiǎe-su Zi teng keh-go nyü-nying lǎe
責罰，老老少少一個一個都走出了，只剩了耶穌自，等箇個女人來

cong-nyiang lih-tong-go
中央立東個。

¹⁰ Yiǎe-su dzih-ky'i-lǎe tsih k'en-kyin keh-go nyü-nying lǎe-tong ziu teng gyi wô Nyü-nying
耶穌直起來，只看見箇個女人來東，就等其話：「女人，

keh-sing kao ng go cü-kwu lǎe 'ah-li m-nying ding ng-go ze ma Gyi wô Cü
箇星告爾個主顧來何裏？嘸人定爾個罪嗎？」¹¹ 其話：「主，

m-nying Yiǎe-su teng gyi wô Ngô yia feh ding ng-go ze ng ky'i m-nao tsǎe
嘸人。」耶穌等其話：「我也弗定爾個罪。爾去，嘸得好再

vǎn-ze
犯罪。」

¹² YIǎE-SU yi teng gyi-lah kông z-ka wô Ngô z shü-kǎn-zông-go Liang-kwông keng-djôh Ngô
耶穌又等其拉講，是介話：「我是世間上個亮光。跟着我

cü-kwu feh we tseo en-lu z we teh-djôh weh-ming-go liang-kwông
主顧弗會走暗路，是會得着活命個亮光。」

¹³ Fah-li-sǎe nying ziu teng Gyi wô Ng-zi tso Zi-go te-tsing sô-yi Ng-go te-tsing feh-z
法利賽人就等其話：「爾自做自個對證，所以爾個對證弗是

tsing-go Yiǎe-su we-teh gyi-lah wô Ziu-z Ngô-zi tso Zi-go te-tsing Ngô-go te-tsing yia
真個。」¹⁴ 耶穌回答其拉話：「就是我自做自個對證，我個對證也

z tsing-go ing-we Ngô-zi hyiao-teh z dzong 'ah-li ka lǎe tao 'ah-li ka ky'i ng-lah feh hyiao-teh Ngô
是真個。因為我自曉得是從何裏介來，到何裏介去，爾拉弗曉得我

z dzong 'ah-li ka lǎe tao 'ah-li ka ky'i Ng-lah z tsiao nyüoh-sing ka p'un-tôn nying-kô Ngô z
是從何裏介來，到何裏介去。¹⁵ 爾拉是照肉身介判斷人家，我是

ih-ngǎen feh p'un-tôn nying Ziah-z p'un-tôn Ngô-go p'un-tôn yia z tsing-go ing-we Ngô feh-z doh-zi
一眼弗判斷人。¹⁶ 若是判斷，我個判斷也是真個。因為我弗是獨自

lǎe-tong z yiu ts'a Ngô lǎe go Ah-tia teng Ngô dô-kô lǎe-tong Ng-lah lih-fah li-hyang yiu sia-tih
來東，是有差我來個阿爹等我大家來東。¹⁷ 爾拉律法裏向有寫的，

wô Liang-go nying tso te-tsing z tsing-go Ngô-zi tso Zi-go te-tsing z
話，兩個人做對證是真個。[Sm. 19. 15.]¹⁸ 我自做自個對證是

ih-go wa-yiu ts'a Ngô lǎe go Ah-tia yia z teng Ngô tso te-tsing go Gyi-lah teng Gyi wô
一個，還有差我來個阿爹也是等我做對證個。」¹⁹ 其拉等其話：

Ng-go Ah-tia læ 'ah-li Yia-su we-teh wô Ng-lah yia feh hyiao-teh Ngô yia feh hyiao-teh
「爾個阿爹來何裏？」耶穌回答話：「爾拉也弗曉得我，也弗曉得
Ngô-go Ah-tia ziah-z hyiao-teh Ngô yia we hyiao-teh Ngô-go Ah-tia
我個阿爹。若是曉得我，也會曉得我個阿爹。」

20 Keh-sing shih-wô z Yia-su læ sing-din dzin-kw'u li-hyang kông dao-li z-'eo kông-go yia m-nying ky'i
箇星說話是耶穌來聖殿錢庫裏向講道理時候講個。也無人去
k'o Gyi ing-we Gyi-go z-'eo wa m-neh tao-de
柯其，因為其個時候還無得到了。

21 Yia-su tsæ teng gyi-lah wô Ngô ky'i-ts ng-lah we zing Ngô yia pih-ding si læ ng-lah
耶穌再等其拉話：「我去仔，爾拉會尋我，也必定死來爾拉
ze-nyih li-hyang Ngô ky'i-go u-dông ng-lah feh neng-keo tao Yiu-t'a nying ziu wô Gyi læ-tih
罪孽裏向。我去個烏蕩爾拉弗能夠到。」²²猶太人就話：「其來的
kông Ngô ky'i-go u-dông ng-lah feh neng-keo tao iao-bông Gyi iao Zi zing si Yia-su yi
講，『我去個烏蕩爾拉弗能夠到，』要防其要自尋死。」²³耶穌又
teng gyi-lah wô Ng-lah z joh-ü 'ô-deo go Ngô z joh-ü zông-deo go ng-lah z joh-ü keh
等其拉話：「爾拉是屬於下頭個，我是屬於上頭個，爾拉是屬於箇
shü-kæn-zông Ngô z feh joh-ü keh shü-kæn-zông Keh-lah Ngô teng ng-lah wô-ko Ng-lah pih-ding si
世間上，我是弗屬於箇世間上。」²⁴箇拉我等爾拉話過，爾拉必定死
læ ng ze-nyih li-hyang ing-we ng-lah ziah feh siang-sing Ngô z jü pih iao si læ ng ze-nyih
來爾罪孽裏向。因為爾拉若弗相信我是誰，必要死來爾罪孽
li-hyang
裏向。」

25 Gyi-lah ziu wô Ng z jü Yia-su teng gyi-lah wô Ngô ih-hyang teng ng-lah
其拉就話：「爾是誰？」耶穌等其拉話：「我一向等爾拉
wô-go ziu-z Ngô feh-jün yiu hyü-to kwæn-djoh ng-lah go z-ken hao kông hao p'i-bing dân-z
話個，就是。」²⁶我弗然有許多關着爾拉個事幹好講，好批評。但是
ts'a Ngô læ Cü-kwu z jih-we-go Ngô dzong Gyi sô t'ing-meng-go z-ken læ shü-kæn-zông kông-c'ih-læ
差我來主顧是實惠個，我從其所聽聞個事幹來世間上講出來。」²⁷
Gyi-lah feh hyiao-teh Yia-su teng gyi-lah kông-go z ts-tin Ah-tia
其拉弗曉得耶穌等其拉講個是指點阿爹。

28 Yia-su yi teng gyi-lah wô Ng-lah pô Nying-go Ng-ts di-zông-ky'i ts-'eo we hyiao-teh Ngô z
耶穌又等其拉話：「爾拉把人個兒子提上去之後會曉得我是
jü yia we hyiao-teh Ngô ih-ying tu feh-z Zi c'ih cü-i tso-go z tsiao Ngô Ah-tia kao-hyüing Ngô
誰，也會曉得我一樣都弗是自出主意做個，是照我阿爹教訓我
go kông keh-sing shih-wô Ts'a Ngô læ Cü-kwu teng Ngô dô-kô læ-tong Ah-tia feh peh Ngô doh-zi
個，講箇星說話。」²⁹差我來主顧等我大家來東，阿爹弗撥我獨自
læ-tong ing-we Ngô djông-djông tso Gyi sô hwun-hyi-go z-ken
來東，因為我常常做其所歡喜個事幹。」

30 Gyi kông keh-sing shih-wô z-'eo yiu hyü-to nying siang-sing Gyi
其講箇星說話時候，有許多人相信其。

31 Yia̍-su ziu teng keh-sing siang-sing Gyi go Yiu-t'a nying wô Ng-lah ziah-z djông-djông i Ngô-go
耶穌就等箇星相信其個猶太人話：「爾拉若是常常依我個

道理，實爲是我個門徒；³² 就會曉得真道理，真道理也會釋放
爾拉。」

33 Gyi-lah we-teh Gyi wô Ah-lah z Üô-pah-lah-hen-go 'eo-dæ dzong m-neh tso jü-go
其拉回答其話：「阿拉是亞伯拉罕個後代，從嘸得做誰個

奴僕。爾咋會話，會做釋放了個人？」³⁴ 耶穌回答其拉話：「我
真真話向爾拉道，凡百犯罪個主顧是罪個奴僕。³⁵ 奴僕弗是永遠
庵來屋落個，只有兒子是永遠庵東。³⁶ 介呢，兒子若是釋放爾拉，

爾拉實在是釋放了個人。³⁷ 我曉得爾拉是亞伯拉罕個後代，但是
爾拉要想弄煞我，因爲爾拉個心裏我個道理是嘸陶成。³⁸ 我來我
阿爹烏碎所看見過，來的講。爾拉也來爾拉阿爹烏碎所看見過，

來的做。」

39 Gyi-lah we-teh Gyi wô Ah-lah-go ah-tia z Üô-pah-lah-hen Yia̍-su teng gyi-lah
其拉回答其話：「阿拉個阿爹是亞伯拉罕。」耶穌等其拉

話：「爾拉若是亞伯拉罕個兒因，總會依亞伯拉罕個行爲介做。⁴⁰

難間爾拉要想弄煞我，就是把神明烏碎聽來個真道理講撥爾拉聽

個主顧。亞伯拉罕並嘸得介做法。⁴¹ 爾拉阿爹個行爲是爾拉來的
做。」

Gyi-lah teng Gyi wô Ah-lah yi feh-z dzong kæn-ying ka sang-go ah-lah tsih yiu ih-go
其拉等其話：「阿拉又弗是從姦淫介生個，阿拉只有一個

阿爹，就是神明。」

42 Yia̍-su teng gyi-lah wô Ziah-z Jing-ming z ng-lah Ah-tia tsong we æ-kying Ngô ing-we
耶穌等其拉話：「若是神明是爾拉阿爹，總會愛敬我。因爲

我是出於神明到世間上來；也弗是自出主意來，是其差我來。⁴³

Ng-lah dza-we feh ming-bah Ngô-go shih-wô ni Z ing-we feh neng-keo t'ing Ngô dao-li go yün-kwu
爾拉咋會弗明白我個說話呢？是因爲弗能夠聽我道理個緣故。 44

Ng-lah z joh-ü mo-kwe ziu-z ng-lah ah-tia yia hwun-hyi i ng-lah ah-tia-go s-yüöh ka tso Gyi
爾拉是屬於魔鬼就是爾拉阿爹，也歡喜依爾拉阿爹個私慾介做。其

dzong ky'i-deo z sah-nying-go feh pao-siu tsing dao-li ing-we tsing dao-li feh dzeng læ gyi-go sing
從起頭是殺人個，弗保守真道理，因爲真道理弗存來其個心

li-hyang Gyi kông hwông-wô z dzong zi-go sing-siang kông-go ing-we gyi z shih-hwông-go yi z
裏向。其講謊話，是從自個心想講個。因爲其是說謊個，又是

shih-hwông cü-kwu-go ah-tia Ing-we Ngô kông tsing-wô ng-lah sô-yi feh siang-sing Ngô
說謊主顧個阿爹。 45 因爲我講真話，爾拉所以弗相信我。 46

Ng-lah-go cong-nyiang jü hao k'ao-jih Ngô yiu ze Ka-ni Ngô kông tsing-wô ng-lah dza-we feh siang-sing
爾拉個中央誰好靠實我有罪？介呢，我講真話，爾拉咋會弗相信

Ngô Joh-ü Jing-ming go cü-kwu we t'ing Jing-ming-go shih-wô ng-lah sô-yi feh t'ing ing-we feh-z
我？ 47 屬於神明個主顧會聽神明個說話。爾拉所以弗聽，因爲弗是

joh-ü Jing-ming go
屬於神明個。」

48 Yiu-t'a nying ing-ky'i teng Gyi wô Ah-lah læ-tih wô Ng z Sah-mô-li-üô nying yi z
猶太人應起，等其話：「阿拉來的話爾是撒瑪利亞人又是

jih-mo-go ky'i feh-z tsing-go ma Yia-su we-teh wô Ngô feh-z jih-mo-go Ngô z
入魔個，豈弗是真個嗎？」 49 耶穌回答話：「我弗是入魔個，我是

kying-djong Ngô Ah-tia go ng-lah feh kying-djong Ngô Ngô feh tang-sôn Zi-go yüong-wô yiu ih-go
敬重我阿爹個，爾拉弗敬重我。 50 我弗打算自個榮華。有一個

Cü-kwu we tang-sôn Ngô yüong-wô yia we sing Ngô ün Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Nying ziah-z
主顧會打算我榮華，也會申我冤。 51 我真真話向爾拉道，人若是

pao-siu Ngô-go dao-li üong-yün feh we k'en-kyin si
保守我個道理，永遠弗會看見死。」

52 Yiu-t'a nying ziu teng Gyi wô Næn-kæn ah-lah hyiao-teh Ng z jih-leh-mo-de
猶太人就等其話：「難間阿拉曉得爾是入勒魔了。」

Üô-pah-lah-hen yi-kying si-de keh-sing sin-cü-nying yia si-de Ng tao we wô Nying ziah pao-siu
亞伯拉罕已經死了，箇星先知人也死了；爾倒會話，『人若保守

Ngô-go dao-li üong-yün feh we ky'üöh si-go kw'u-deo Ng næn-dao do-jü ah-lah tsu-tsang
我個道理，永遠弗會喫死個苦頭。』 53 爾難道大如阿拉祖宗

Üô-pah-lah-hen ma gyi yi-kying si-de sin-cü-nying yia si-de Ng Zi sôn Zi z soh-go Nying
亞伯拉罕嗎？其已經死了，先知人也死了。爾自算自是啥個人？」

54 Yia-su we-teh wô Ngô ziah-z Zi ts'ing-tsæn Zi Ngô-go ts'ing-tsæn sôn-feh-teh ts'ing-tsæn
耶穌回答話：「我若是自稱讚自，我個稱讚算弗得稱讚。

we ts'ing-tsæn Ngô go Cü-kwu z Ngô Ah-tia ziu-z ng-lah sô wô z ng-lah-go Jing-ming ng-lah
會稱讚我個主顧是我阿爹，就是爾拉所話是爾拉個神明。 55 爾拉

wa feh nying-teh Gyi Ngô z hyiao-teh Gyi go Ngô ziah wô feh hyiao-teh Gyi yia we ziang ng-lah ka
還弗認得其，我是曉得其個。我若話弗曉得其，也會像爾拉介

shih-hwông dæn-z Ngô z hyiao-teh Gyi yia z pao-siu Gyi-go dao-li Ng-lah-go tsu-tsong
說 謊 。 但是我是曉得其 ， 也是保守其個道理 。 56 爾拉個祖宗
Üô-pah-lah-hen ing-we hyiao-teh iao k'en-kyin Ngô-go nyih-ts keh-lah kao-hying gyi k'en-kyin-ko ziu
亞伯拉罕， 因為曉得要看見我個日子， 箇拉高興 。 其看見過， 就
hwun-hyi-de
歡喜了。」

Yiu-t'a nying teng Gyi wô Ng-go nyin-kyi wa feh tao ng-jih shü næn-dao k'en-kyin
57 猶太人等其話： 「爾個年紀還弗到五十歲， 難道看見
Üô-pah-lah-hen ko-de ma Yia-su teng gyi-lah wô Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao
亞伯拉罕過了嗎？」 58 耶穌等其拉話： 「我真真話向爾拉道，
Üô-pah-lah-hen feh-zing sang-c'ih yi-zin Ngô z læ-tong-go
亞伯拉罕弗曾生出以前，我是來東個。」

Gyi-lah ziu do zah-deo iao k'ang Gyi Yia-su bi-ko læ gyi-lah cong-nyiang tseo-c'ih sing-din
59 其拉就馱石頭要揸其。耶穌避過，來其拉中央走出聖殿，
ziu-z-ka ky'i-de
就是介去了。

I'e. IX.

YIÆ-SU ky'i-go z-'eo k'en-kyin ih-go nying z dzong sang-c'ih ziu hah-ngæn-go Gyi meng-du ziu
耶穌去個時候， 看見一個人是從生出就瞎眼個。 2 其門徒就
meng Gyi wô Fu-ts keh-go nying sang-c'ih ziu hah-ngæn z jü-go ze Wa-z
問其， 話： 「夫子， 箇個人生出就瞎眼， 是誰個罪？ 還是
gyi-zi-go wa-z gyi do-nying-go Yia-su we-teh gyi-lah wô Yia feh-z gyi-zi-go
其自個， 還是其大人個？」 3 耶穌回答其拉話： 「也弗是其自個
ze yia feh-z gyi do-nying-go ze z iao læ gyi sing-zông hyin-c'ih Jing-ming tso-go z-ken læ
罪， 也弗是其大人個罪， 是要來其身上顯出神明做個事幹來。 4
Yin-dzæ wa z nyih-li Ngô pih iao tso ts'a Ngô læ Cü-kwu-go z-ken yia-tao tso z-ken feh-læ
現在還是日裏， 我必要做差我來主顧個事幹。 夜到， 做事幹弗來
z-'eo kw'a læ-de Ngô wa læ shü-kæn-zông læ-tong z shü-kæn-zông-go Liang-kwông
時候， 快來了。 5 我還來世間上來東， 是世間上個亮光。」

Keh-sing shih-wô kông-hao Gyi t'u zæn-t'u læ di-ying pô zæn-t'u diao na-nyi keh-go na-nyi
6 箇星說話講好， 其吐饞唾來地垵， 把饞唾調爛泥， 箇個爛泥
djò hah-ts-go ngæn-tsing teng gyi wô Ng tao Si-lo-üô dzi-li ky'i gyiang-gyiang
搽瞎子個眼睛， 等其話， 7 「爾到西羅亞池裏去澆澆。」
Si-lo-üô ziu-z ts'a-læ-go ka ka-shih Gyi ziu ky'i gyiang cün-læ yi-kying k'en-kyin-de
(西羅亞就是「差來個」介解說。) 其就去澆， 轉來已經看見了。

Ling-sô-kô teng su-djông k'en-kyin gyi z hah-ngæn cü-kwu ziu wô Keh ky'i feh-z zo-leh læ-kæn
8 鄰舍家等素常看見其是瞎眼主顧就話：「箇豈弗是坐勒來間

t'ao-væn cü-kwu ma Gyi-teh-go wô Z gyi yiu-teh-go wô Siang-mao
討飯主顧嗎？」9 有得個話：「是其。」有得個話：「相貌

siang-ziang Gyi-zi wô Z ngô Gyi-lah teng gyi wô Ng-go ngæn-tsing dza
相像。」其自話：「是我。」10 其拉等其話：「爾個眼睛咋

k'æ-fah-go Gyi we-teh wô Yiu ih-go Nying kyiao-leh Yia-su diao-leh na-nyi djô ngô
開發個？」11 其回答話：「有一個人叫勒耶穌，調勒爛泥，搽我

ngæn-tsing teng ngô wô Hao tao Si-lo-üô dzi-li ky'i gyiang ngô tseo-ky'i ih gyiang ziu
眼睛，等我話，好到西羅亞池裏去澆。我走去，一澆就

k'en-kyin-de Gyi-lah teng gyi wô Keh-go Nying 'ah-li læ-kæn Gyi wô Ngô feh
看見了。」12 其拉等其話：「箇個人何裏來間？」其話：「我弗

hyiao-teh
曉得。」

Keh yi-zin z hah-ngæn cü-kwu gyi-lah ta-leh gyi ky'i kyin Fah-li-sæ nying Yia-su diao
13 箇以前是瞎眼主顧，其拉帶勒其去見法利賽人。14 耶穌調

na-nyi k'æ gyi ngæn-tsing keh nyih z en-sih-nyih Keh-tsao Fah-li-sæ nying meng gyi dza k'en-kyin-go Gyi
爛泥開其眼睛箇日是安息日。15 箇遭法利賽人問其咋看見個。其

teng gyi-lah wô Gyi pô na-nyi djô læ ngô ngæn-tsing ngô ky'i gyiang-gyiang næn-kæn k'en-kyin-de
等其拉話：「其把爛泥搽來我眼睛，我去澆澆，難間看見了。」

Keh-sing Fah-li-sæ nying yiu-teh-go wô Keh-go Nying feh siu en-sih-nyih feh-z dzong Jing-ming ka
16 箇星法利賽人有得個話：「箇個人弗守安息日，弗是從神明介

læ-go yiu-teh-go wô Ze-nying dza neng-keo tso keh-cü-ka jing-tsih ni gyi-lah ziu dô-kô
來個。」有得個話：「罪人咋能夠做箇株介神蹟呢？」其拉就大家

tsang-leng Yi teng hah-ts wô Gyi kyi-jün k'æ ng-go ngæn-tsing ng wô Gyi z dza-go
爭論。17 又等瞎子話：「其既然開爾個眼睛，爾話其是咋個？」

Gyi wô Gyi z-go sin-cü-nying
其話：「其是個先知人。」

Yiu-t'a nying feh siang-sing gyi z hah-ts i-liang-go teng-tao eo gyi do-nying læ meng gyi-lah
18 猶太人弗相信其是瞎子醫亮個，等到謳其大人來，問其拉

wô Keh z ng-lah-go ng-ts ziu-z ng-lah wô sang-c'ih z hah-ngæn go ma næn-kæn dza
話，19 「箇是爾拉個兒子，就是爾拉話生出是瞎眼個嗎？難間咋

k'en-kyin-go Gyi do-nying we-teh gyi-lah wô Keh z ah-lah ng-ts ah-lah
看見個？」20 其大人回答其拉，話：「箇是阿拉兒子，阿拉

hyiao-teh-go gyi sang-c'ih z hah-ngæn ah-lah yia hyiao-teh-go gyi næn-kæn dza k'en-kyin-go ah-lah feh
曉得個，其生出是瞎眼，阿拉也曉得個。21 其難間咋看見個阿拉弗

hyiao-teh jü k'æ gyi ngæn-tsing ah-lah yia feh hyiao-teh gyi yi-kying dzing-nying-tsiang-da ng-lah hao ky'i meng
曉得，誰開其眼睛阿拉也弗曉得。其已經成人長大，爾拉好去問

gyi gyi-zi-go z-ken zi we wô-go
其，其自個事幹自會話個。」

22 Gyi do-nying kóng keh-go shih-wô z we-leh p'ô Yiu-t'a nying ing-we Yiu-t'a nying yi-kying
其大人講箇個說話，是爲了怕猶太人。因爲猶太人已經
iah-hao jü-ko yiu nying nying-djôh Yia-su z Kyi-toh pih iao ken-c'ih jü-we-dông Keh-lah gyi
約好，如果有人認着耶穌是基督，必要趕出聚會堂。23 箇拉其
do-nying wô Gyi yi-kying dzing-nying-tsiang-da hao ky'i meng gyi-zi
大人話：「其已經成人長大，好去問其自。」

24 Fah-li-sæ nying yi eo keh zin-deo z hah-ngæn cü-kwu læ teng gyi wô Ng hao kwe
法利賽人又謳箇前頭是瞎眼主顧來，等其話：「爾好歸
yüong-wô peh Jing-ming ah-lah hyiao-teh keh-go Nying z ze-nying Gyi we-teh wô Gyi z
榮華撥神明，阿拉曉得箇個人是罪人。」25 其回答話：「其是
ze-nying feh-z ze-nying ngô feh hyiao-teh ngô z-go hah-ts næn-kæn we k'en-kyin keh ih-ying z ngô
罪人弗是罪人，我弗曉得。我是個瞎子，難問會看見，箇一樣是我
hyiao-teh-go
曉得個。」

26 Gyi-lah yi teng gyi wô Gyi teng ng tso-soh-go z-ken Dza k'æ ng-go ngæn-tsing
其拉又等其話：「其等爾做啥個事幹？咋開爾個眼睛？」27
Gyi we-teh gyi-lah wô Ngô yi-kying teng ng-lah wô-ko ng-lah feh t'ing dza-we iao tsæ t'ing-meng
其回答其拉話：「我已經等爾拉話過，爾拉弗聽。咋會要再聽聞
ni Næn-dao ng-lah yia iao tso Gyi-go meng-du
呢？難道爾拉也要做其個門徒？」

28 Gyi-lah ziu zôh-mô gyi wô Ng z Gyi-go meng-du ah-lah z Mo-si-go meng-du
其拉就警罵其，話：「爾是其個門徒，阿拉是摩西個門徒。」

Jing-ming kóng peh Mo-si t'ing z ah-lah hyiao-teh-go dæn-z keh-go Nying z 'ah-li læ ah-lah feh
29 神明講撥摩西聽，是阿拉曉得個。但是箇個人是何裏來阿拉弗
hyiao-teh
曉得。」

30 Gyi we-teh gyi-lah wô Gyi we k'æ ngô-go ngæn-tsing ng-lah wa feh hyiao-teh Gyi z 'ah-li
其回答其拉話：「其會開我個眼睛，爾拉還弗曉得其是何裏
læ-go keh tao hyi-gyi-go Ah-lah hyiao-teh Jing-ming z feh t'ing ze-nying-go tao-kao ziah-z nying
來個，箇倒稀奇個！31 阿拉曉得神明是弗聽罪人個禱告，若是人
yiu gyin-sing i Gyi-go ts-i tso z we t'ing gyi Dzong k'æ-bih yi-læ m̃-teh t'ing-meng yiu nying
有虔心，依其個旨意做，是會聽其。32 從開闢以來嘸得聽聞有人
k'æ sang-dzing hah-ts-go ngæn-tsing Keh-go Nying ziah feh-z dzong Jing-ming ka læ Gyi ih-ngæn tu feh
開生成瞎子個眼睛。33 箇個人若弗是從神明介來，其一眼都弗
neng-keo tso Gyi-lah ing-ky'i wô Ng 'o-jün z ze-nyih li-hyang sang-c'ih-læ-go wa iao
能夠做。」34 其拉應起，話：「爾和然是罪孽裏向生出來個，還要
kao-hyüing ah-lah ma Ziu ken gyi c'ih
教訓阿拉嗎？」就趕其出^[1]。

[1] 'Ôh wô, ken-c'ih jü-we-dông: K'en I'e. 10. 或話，趕出聚會堂。看 I'e. 10。

(原註)

35 YLÆ-SU t'ing-meng gyi peh gyi-lah ken-c'ih-de ziu zing-djôh gyi teng gyi wô Ng siang-sing
耶穌聽聞其撥其拉趕出了，就尋着其，等其話：「爾相信
Jing-ming-go Ng-ts feh Gyi we-teh wô Cü jü z Jing-ming-go Ng-ts hao peh ngô
神明個兒子弗？」³⁶ 其回答話：「主，誰是神明個兒子，好撥我
siang-sing Gyi Ylä-su teng gyi wô Ng yi-kying k'en-kyin Gyi de teng ng læ-tong kông-go Cü-kwu
相信其？」³⁷ 耶穌等其話：「爾已經看見其了，等爾來東講個主顧
ziu-z Gyi wô Cü ngô siang-sing-de Ze-siu ziu pa Gyi
就是。」³⁸ 其話：「主，我相信了。」隨手就拜其。

39 Ylä-su wô Ngô we-leh p'un-tön-go z-ken tao keh shü-kæn-zông læ s-teh m-teh
耶穌話：「我爲了判斷個事幹到箇世間上來，使得嘸得
k'en-kyin-go cü-kwu we k'en-kyin k'en-kyin-go cü-kwu fæn-cün we tso hah-ts
看見個主顧會看見，看見個主顧反轉會做瞎子。」

40 Yiu kyi-go Fah-li-sæ nying bông-pin læ-tong-go t'ing-meng keh-go shih-wô ziu teng Gyi wô
有幾個法利賽人旁邊來東個，聽聞箇個說話，就等其話：
Næn-dao ah-lah yia z hah-ts ma Ylä-su teng gyi-lah wô Ng-lah ziah z hah-ts feh
「難道阿拉也是瞎子嗎？」⁴¹ 耶穌等其拉話：「爾拉若是瞎子，弗
we yiu ze næn-kæn ng-lah wô k'en-kyin-go keh-lah ng-lah-go ze dzing-gyiu læ-tih
會有罪。難問爾拉話看見個，箇拉爾拉個罪仍舊來的。」

I'e. X.

Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Feh dzong gyi meng ka tseo-tsing yang-gyin-li dzong bih-c'ü ka
「我真真話向爾拉道，弗從其門介走進羊圈裏，從別處介
t'iao-tsing-ky'i cü-kwu z-go zeh-nying gyiang-dao Dzong meng-li ka tseo-tsing-ky'i cü-kwu z k'en-ying-go
跳進去主顧，是個賊人強盜。」² 從門裏介走進去主顧是看羊個
nying Kwun-meng-go we k'æ meng peh gyi yang we t'ing-c'ih gyi sing-ing gyi yia we eo zi-go yang-go
人。³ 管門個會開門撥其，羊會聽出其聲音，其也會謳自個羊個
ming-z ling gyi-lah c'ih Zi-go yang fông-c'ih-ts gyi-zi tseo læ zin-deo keh-sing yang ing-we
名字，領其拉出。⁴ 自個羊放出仔，其自走來前頭，箇星羊，因爲
nying-teh gyi-go sing-ing tu keng-djôh gyi feh we keng-djôh sang-deo nying tsih we to-bi gyi ing-we
認得其個聲音，都跟着其。⁵ 弗會跟着生頭人，只會躲避其，因爲

feh nying-teh sang-deo nying-go sing-ing Yiaē-su kōng keh-go pi-fōng peh gyi-lah t'ing gyi-lah feh hyiao-teh
弗認得生頭人個聲音。」⁶ 耶穌講箇個比方撥其拉聽。其拉弗曉得
Gyi lā-tih kōng-go z dza-go
其來的講個是咋個。

⁷ 耶穌又等其拉話：「我真真話向爾拉道，我就是羊個門。⁸
Væn-pah sin-jü Ngô lā-go cū-kwu tu z zeh-nying gyiang-dao yang z feh t'ing gyi-lah Ngô z-go
凡百先如我來個主顧，都是賊人強盜。羊是弗聽其拉。⁹ 我是個
Meng væn-pah dzong Ngô ka tseo-tsing-go we teh-djôh kyiu yia hao tsing-tsing-c'ih-c'ih teh-djôh ts'ing-ts'ao
門。凡百從我介走進個，會得着救，也好進進出出，得着青草。
¹⁰ Zeh z tæ̃n-tsih t'eo-dao sah-loh ts'ao-mih lā-go Ngô lā z s-teh yang yiu weh-ming
賊是單只偷盜，殺戮，抄滅來個。我來，是使得羊有活命，
ping-ts'ia weh-zōng kô weh
並且活上加活。

¹¹ Ngô z keh ting hao k'en-yang-go Nying keh ting hao k'en-yang-go Cū-kwu we t'i keh-sing yang sô-c'ih
「我是箇頂好看羊個人。箇頂好看羊個主顧會替箇星羊捨出
Zi-go sing-ming Feh-z k'en-yang cū-kwu yang yia feh-z gyi-zi-go z-go kwu-lā-go
自個性命。¹² 弗是看羊主顧，羊也弗是其自個，是個僱來個
yüong-nying gyi k'en-kyin za-lōng ih lā we ky'i-diao yang dao-tseo za-lōng ziu we t'a yang ky'üoh pô
傭人，其看見豺狼一來，會棄掉羊，逃走，豺狼就會拖羊喫，把
'o-dziao tu ken-sæn Kwu-lā-go nying we dao-tseo ing-we gyi z kwu-lā-go yia feh kwu-djôh
和潮都趕散。¹³ 僱來個人會逃走，因為其是僱來個，也弗顧着
yang Ngô z keh ting hao k'en-yang-go Nying Ngô z nying-teh Zi-go yang Ngô-go yang yia nying-teh
羊。¹⁴ 我是箇頂好看羊個人。我是認得自個羊，我個羊也認得
Ngô tsing-ziang Ah-tia nying-teh Ngô Ngô nying-teh Ah-tia ka ping-ts'ia Ngô we t'i keh-sing yang sô-c'ih
我，¹⁵ 正像阿爹認得我，我認得阿爹介。並且我會替箇星羊捨出
Zi-go sing-ming Ngô wa yiu yang z feh lā dōng-deo yang-gyin-li keh-sing Ngô yia ky'iah-leh ling gyi
自個性命。¹⁶ 我還有羊，是弗來蕩頭羊圈裏，箇星我也卻勒領其
lā gyi-lah yia we t'ing Ngô-go sing-ing tsiang-lā we tso ih-dziao-sang ih-go k'en-yang-go Nying
來，其拉也會聽我個聲音，將來會做一潮生，一個看羊個人。¹⁷
Ah-tia sô-yi æ-sih Ngô z ing-we Ngô sô-c'ih Zi-go sing-ming s-teh Ngô hao voh gyi cūn-lā
阿爹所以愛惜我，是因為我捨出自個性命，使得我好復其轉來。¹⁸
Ngô-go sing-ming m-nying we deh-leh-ky'i z Ngô-zi sô-c'ih-go Ngô yiu sô-c'ih sing-ming go neng-ken yia
我個性命無人會奪勒去，是我自捨出個。我有捨出性命個能幹，也
yiu voh gyi cūn-lā-go neng-ken Keh-go 'ao-ling z Ngô dzong Ah-tia ka tsih-djôh-go
有復其轉來個能幹。箇個號令是我從阿爹介接着個。」

¹⁹ We-leh keh-sing shih-wô Yiu-t'a nying yi tsang-leng Nen-cong yiu hyü-to nying wô Gyi z
爲了箇星說話猶太人又爭論。²⁰ 內中有許多人話：「其是
kyü vu-tih-de yi fah-tin-go dza-we ky'i t'ing Gyi Yiu-teh-go wô Keh feh-z kyü
鬼附的了，又發癲個，咋會去聽其？」²¹ 有得個話：「箇弗是鬼

vu-tih go shih-wô kyü næn-dao we k'æ hah-ts-go ngæn-tsing ma
附的個說話。鬼難道會開瞎子個眼睛嗎？」

22 YIÆ-LU-SAH-LENG Siu-din tsih-k'eng z'eo tong-t'in Yia-su læ sing-din Sô-lo-meng-go
耶路撒冷修殿節肯，時候冬天，23 耶穌來聖殿，所羅門個
lông-oh-li læ-kæn tseo Yiu-t'a nying ziu yü-long-læ teng Gyi wô Ng iao long-leh ah-lah
廊屋裏，來間走。24 猶太人就圍攏來，等其話：「爾要弄勒阿拉
sing-kwô-liang-dziang tao kyi-z Ng ziah z Kyi-toh hao ming-tông-tông wô hyiang ah-lah dao
心掛兩腸到幾時？爾若是基督，好明當當話向阿拉道。」

25 Yia-su we-teh gyi-lah wô Ngô yi-kying teng ng-lah wô-ko ng-lah feh siang-sing Ngô
耶穌回答其拉話：「我已經等爾拉話過，爾拉弗相信。我
k'ao-djôh Ngô Ah-tia-go ming-deo sô tso-go z-ken keh-sing z tso Ngô-go te-tsing dân-z ng-lah feh
靠著我阿爹個名頭所做個事幹，箇星是做我個對證。26 但是爾拉弗
siang-sing ing-we feh-z Ngô-go yiang ziang Ngô teng ng-lah sô wô ka Ngô-go yiang we t'ing Ngô-go
相信，因為弗是我個羊，像我等爾拉所話介。27 我個羊會聽我個
sing-ing Ngô nying-teh gyi-lah gyi-lah yia keng-djôh Ngô Ngô s-peh gyi-lah üong-yün weh-ming
聲音，我認得其拉，其拉也跟着我，28 我賜撥其拉永遠活命，
gyi-lah üong-yün feh we mih-diao dzong Ngô-go siu-li yia m-nying neng-keo deh-leh-ky'i Keh s yiang peh
其拉永遠弗會滅掉，從我個手裏也無人能夠奪勒去。29 箇賜羊撥
Ngô go Ah-tia z pi væn-pah wa do dzong Ngô Ah-tia siu-li m-nying neng-keo deh-leh-ky'i Ngô teng
我個阿爹是比凡百還大，從我阿爹手裏無人能夠奪勒去。30 我等
Ah-tia z ih-ko-sang
阿爹是一個生。」

31 Keh-tsao Yiu-t'a nying yi do zah-deo iao k'ang Gyi Yia-su we-teh gyi-lah wô Ngô vong
箇遭猶太人又馱石頭要措其。32 耶穌回答其拉話：「我奉
Ah-tia-go 'ao-ling tso hyü-to hao z-ken peh ng-lah k'en ko ng-lah we-leh 'ah-li ih-yiang do-leh zah-deo
阿爹個號令做許多好事幹撥爾拉看過，爾拉爲了何裏一樣馱勒石頭
iao k'ang Ngô Yiu-t'a nying we-teh Gyi wô Ah-lah do zah-deo k'ang Ng feh-z we-leh hao
要措我？」33 猶太人回答其話：「阿拉馱石頭措爾，弗是爲了好
z-ken z we-leh sih-doh-go shih-wô ing-we Ng z-go nying we Zi sön Zi z Jing-ming
事幹，是爲了褻瀆個說話，因為爾是個人，會自算自是神明。」34
Yia-su we-teh gyi-lah wô Ng-lah lih-fah shü-li ky'i feh-z sia-tih wô Ngô eo ng-lah z
耶穌回答其拉話：「爾拉律法書裏豈弗是寫的話，『我謳爾拉是
jing-ming
神明？』 [S. 82. 6.] 35 箇星接着神明個號令主顧若謳其拉是神明，

ping-ts'ia Sing-shü-go shih-wô z ts'ah-feh-diao-go 'o-hwông Ah-tia sô tseng-ky'i ts'a tao shü-kæn-zông
(並且聖書個說話是拆弗掉個，) 36 何況阿爹所尊起，差到世間上
læ-go Cü-kwu Zi wô Ngô z Jing-ming-go Ng-ts ng-lah dza-we wô Ngô z kông sih-doh
來個主顧，自話，『我是神明個兒子，』爾拉咋會話我是講褻瀆
shih-wô ni Ngô ziah-z feh tso Ah-tia-go z-ken hao-vong siang-sing Ngô ziah-z læ-tih tso
說話呢？37 我若是弗做阿爹個事幹，好留相信我。38 若是來的做，

ng-lah ziu-z feh siang-sing Ngô yia kâ siang-sing keh-sing z-ken peh ng-lah hao hyiao-teh hao siang-sing
爾拉就是弗相信我，也該相信箇星事幹，撥爾拉好曉得好相信，
Ah-tia z dzæ-ü Ngô Ngô z dzæ-ü Ah-tia
阿爹是在於我，我是在於阿爹。」

39 Keh-tsao gyi-lah yi iao-siang k'ô Gyi Yia-su t'eh-c'ih gyi-lah siu-li ky'i-de
箇遭其拉又要想柯其，耶穌脫出其拉手裏，去了。

40 Gyi yi tao lah-dæn 'o-nga lah-'en 'ang si-li ky'i-deo go di-fông læ keh-deo deng-lôh
其又到約但河外，約翰行洗禮起頭個地方，來箇頭庵落。41

Yiu hyü-to nying tao Gyi u-sen læ ziu wô lah-'en ih-yiang jing-tsih tu m-neh tso-ko tsih-yiu
有許多人到其烏碎來，就話：「約翰一樣神蹟都嘸得做過。只有
lah-'en kông-tao keh-go Nying shih-wô kyü-tang-kyü tu z jih-we-go Læ keh-deo ziu yiu hyü-to nying
約翰講到箇個人說話句打句都是實惠個。」42 來箇頭就有許多人
siang-sing Gyi
相信其。

I'e. XI.

YIU ih-go nying sang bing ming-z kyiao-leh Lah-sah-lu z c'ih læ Pah-da-nyi ziu-z Mô-li-üô
有一個人生病，名字叫勒拉撒路，是出來伯大尼，就是馬利亞
teng Mô-li-üô tsi-me Mô-da-go hyiang-ts'eng Ziu-z do hyiang-yiu djô-djô Cü Yia-su pô zi-go
等馬利亞姊妹馬大個鄉村。2（就是馱香油搽搽主耶穌，把自個
deo-fah k'a-k'a Gyi-go kyiah keh-go Mô-li-üô z gyi-go hyüong-di Lah-sah-lu sang-bing-kæn Keh liang
頭髮揩揩其個腳箇個馬利亞，是其個兄弟拉撒路生病間。）3 箇兩
tsi-me ziu ts'a nying ky'i kyin Yia-su z-ka wô Cü Ng sô æ-sih-go cü-kwu yiu bing
姊妹就差人去見耶穌，是介話：「主，爾所愛惜個主顧有病。」

4 Yia-su t'ing-meng ziu wô Keh-go bing feh-z zing-ts-ü si z we-leh Jing-ming-go
4 耶穌聽聞，就話：「箇個病弗是甚至於死，是爲了神明個
yüong-wô s-teh Jing-ming-go Ng-ts we-leh keh-go bing hao teh-djôh yüong-wô
榮華，使得神明個兒子爲了箇個病好得着榮華。」

5 Yia-su æ-sih Mô-da teng gyi tsi-me teng Lah-sah-lu
5 耶穌愛惜馬大，等其姊妹，等拉撒路。

6 Kyi-jün t'ing-meng gyi yiu bing ziu læ keh-deo deng-zông liang nyih 'eo-deo teng meng-du wô
6 既然聽聞其有病，就來箇頭庵上兩日。7 後頭等門徒話：

Ah-lah tsæ hao tao Yiu-t'a di-fông ky'i Meng-du teng Gyi wô Fu-ts gying-læ Yiu-t'a nying
「阿拉再好到猶太地方去。」8 門徒等其話：「夫子，近來猶太人

iao-siang do zah-deo k'ang Ng Ng wa iao tao keh-deo ky'i ma Yia-su we-teh wô Nyih-li ky'i
要想馱石頭揸爾，爾還要到箇頭去嗎？」⁹ 耶穌回答話：「日裏豈
feh-z yiu jih-nyi tin-cong ma nying ziah-z nyih-li læ-kæn tseo feh we pæn-tih ing-we k'en-kyin
弗是有十二點鐘嗎？人若是日裏來間走，弗會捩跌，因為看見
shü-kæn-zông-go liang-kwóng ziah-z yia-tao læ-kæn tseo z we pæn-tih ing-we gyi m̄-teh
世間上個亮光。¹⁰ 若是夜到來間走，是會捩跌，因為其嘅得
liang-kwóng
亮光。」

Keh-go shih-wô kông-hao 'eo-deo teng gyi-lah wô Ah-lah beng-yiu Lah-sah-lu kw'eng-joh-de
¹¹ 箇個說話講好，後頭等其拉話：「阿拉朋友拉撒路睏熟了。

Ngô ky'i eo gyi diao-kao Meng-du wô Cü gyi ziah-z kw'eng-joh tao we hao-gyi
我去謳其調覺。」¹² 門徒話：「主，其若是睏熟，倒會好其。」¹³

Yia-su-go shih-wô z ts-tin gyi si gyi-lah dao-z wô en-en-jün-jün kw'eng-joh-kæn Keh-tsao Yia-su
耶穌個說話是指點其死。其拉道是話安安然然睏熟間。¹⁴ 箇遭耶穌

ming-tông-tông teng gyi-lah wô Lah-sah-lu z si-de We-leh ng-lah-go yün-kwu Ngô hwun-hyi feh læ
明當當等其拉話：「拉撒路是死了。¹⁵ 爲了爾拉個緣故我歡喜弗來

keh-deo s-teh ng-lah hao siang-sing Næn-kæn ah-lah hao tao gyi u-dông ky'i To-mô
箇頭，使得爾拉好相信。難間，阿拉好到其烏蕩去。」¹⁶ 多馬，

kyiao-leh Ti-t'u-mô ziu teng dong-de meng-du wô Ah-lah yia hao ky'i teng Gyi dô-kô si
叫勒低土馬，就等同隊門徒話：「阿拉也好去，等其大家死。」

Yia-su tao-leh keh-deo gyi læ veng-mo-li yi-kying s nyih de Keh Pah-da-nyi z teng
¹⁷ 耶穌到了箇頭，其來墳墓裏已經四日了。¹⁸ 箇伯大尼是等

Yia-lu-sah-leng siang-gying da-iah ts'ô loh-li lu yiu hyü-to Yiu-t'a nying tao Mô-da teng Mô-li-üô
耶路撒冷相近，大約差六里路。¹⁹ 有許多猶太人到馬大等馬利亞

u-dông læ-kæn we-leh gyi-lah hyüong-di-go z-ken iao en-we gyi Mô-da t'ing-meng Yia-su læ-de
烏蕩來間，爲了其拉兄弟個事幹要安慰其。²⁰ 馬大聽聞耶穌來了，

ziu ky'i nying-tsih Gyi Mô-li-üô dzing-gyiu oh-li zo-kæn
就去迎接其。馬利亞仍舊屋裏坐間。

Mô-da teng Yia-su wô Cü Ng ziah-z dông-deo læ-tong ngô-go hyüong-di ve si-go
²¹ 馬大等耶穌話：「主，爾若是蕩頭來東，我個兄弟殮死個。

Dæn-z ngô hyiao-teh Ng ziu-z næn-kæn ze-bin iao gyiu Jing-ming soh-si Jing-ming tu we s-peh
²² 但是我曉得，爾就是難間隨便要求神明啥西，神明都會賜撥

Ng Yia-su teng gyi wô Ng-go hyüong-di we tsæ bô-ky'i-læ Mô-da teng Gyi wô
爾。」²³ 耶穌等其話：「爾個兄弟會再爬起來。」²⁴ 馬大等其話：

Ngô hyiao-teh tao mah-go nyih-ts weh-cün-læ z-'eo gyi we bô-ky'i-læ Yia-su teng gyi wô
「我曉得到末個日子活轉來時候其會爬起來。」²⁵ 耶穌等其話：

Tsæ bô-ky'i-læ teng weh-ming ziu-z Ngô siang-sing Ngô cü-kwu ziu-z si yi we weh-go
「再爬起來，等活命，就是我。相信我主顧，就是死，又會活個。

væn-pah weh-tong-go siang-sing Ngô cü-kwu üong-yün feh we si Keh-go shih-wô ng siang-sing feh
²⁶ 凡百活東個，相信我主顧，永遠弗會死。箇個說話爾相信弗？」

27 ^{Mô-da teng Gyi wô Cü z-go ngô siang-sing Ng z Kyi-toh Jing-ming-go Ng-ts tông-kæ} 馬大等其話：「主，是個。我相信爾是基督，神明個兒子，當該
^{tao shü-kæn-zông læ go Cü-kwu}到世間上來個主顧。」

28 ^{Keh-sing shih-wô kông-hao ziu ky'i t'eo-bun eo gyi-go tsi-me Mô-li-üô z-ka wô} 箇星說話講好，就去偷伴謳其個姊妹馬利亞，是介話：
^{Sin-sang læ-de læ-kæn eo ng Mô-li-üô ih t'ing-meng kw'a-kw'a lih-ky'i-læ ziu tao}「先生來了，來間謳爾。」29 馬利亞一聽聞，快快立起來，就到
^{Yiæ-su u-sen ky'i Keh-go z'-eo Yiæ-su wa m-neh tseo-tsing hyiang-ts'eng wa læ Mô-da nying-tsih Gyi}耶穌烏碎去。30 箇個時候耶穌還嘸得走進鄉村，還來馬大迎接其
^{go u-dông læ-kæn Keh-sing teng Mô-li-üô dô-kô læ oh-lô læ-tih en-wê gyi go Yiu-t'a nying}個烏蕩來間。31 箇星等馬利亞大家來屋落來的安慰其個猶太人，
^{k'en-kyin Mô-li-üô kw'a-kw'a lih-ky'i-læ tseo-c'ih-ky'i ziu keng-leh ky'i z-ka wô Gyi tao veng-deo ky'i}看見馬利亞快快立起來走出去，就跟勒去，是介話：「其到墳頭去
^{k'oh ky'i}哭去。」

32 ^{Mô-li-üô tseo tao Yiæ-su u-sen ih k'en-kyin ziu p'oh-tao Gyi-go kyiah-'ô z-ka wô} 馬利亞走到耶穌烏碎，一看見就撲倒其個腳下，是介話：
^{Cü Ng ziah-z dông-deo læ-tong ngô-go hyüong-di ve si-go Yiæ-su k'en-kyin Mô-li-üô}「主，爾若是蕩頭來東，我個兄弟詹死個。」33 耶穌看見馬利亞
^{læ-tih k'oh wa-yiu dong-de læ-go Yiu-t'a nying yia læ-tih k'oh ziu sông-sing-siang næn-ko z-ka}來的哭，還有同隊來個猶太人也來的哭，就傷心相難過，是介
^{wô Ng-lah en gyi læ 'ah-li Gyi-lah wô Cü læ k'en Yiæ-su ngæn-li}話，34 「爾拉安其來何裏？」其拉話：「主，來看。」35 耶穌眼淚
^{c'ih-de Yiu-t'a nying ziu wô Ts'ia-k'en Gyi dza-go æ-sih gyi Nen-cong yiu-teh-go}出了。36 猶太人就話：「且看其咋個愛惜其。」37 內中有得個
^{wô Gyi z we k'æ hah-ts-go ngæn-tsing næn-dao feh neng-keo s-teh keh-go nying feh si ma}話：「其是會開瞎子個眼睛，難道弗能夠使得箇個人弗死嗎？」

38 ^{Yiæ-su yi sông-sing-siang tseo tao veng-deo Veng z-go di-yüih yiu ih-kw'e zah-deo kæ-kæn} 耶穌又傷心相，走到墳頭。墳是個地穴，有一塊石頭蓋間。
^{Yiæ-su wô Zah-deo do-ko-ts Si-go cü-kwu tsi-me Mô-da teng Gyi wô Cü}39 耶穌話：「石頭馱過仔。」死個主顧姊妹馬大等其話：「主，
^{yi-kying yiu ky'i-mi ing-we yiu s nyih de Yiæ-su teng gyi wô Ngô næn-dao m-neh teng ng}已經有氣味。因為有四日了。」40 耶穌等其話：「我難道嘸得等爾
^{wô-ko ng ziah-z siang-sing we k'en-kyin Jing-ming-go yüong-wô Gyi-lah ziu do-ko si-nying}話過，爾若是相信，會看見神明個榮華？」41 其拉就馱過死人
^{tsông-kæn u-sen keh-kw'e zah-deo}葬間烏碎箇塊石頭。

Yiæ-su ngæn-tsing dæ-ky'i z-ka wô Ah-tia Ng kyi-jün t'ing Ngô Ngô zia-zia Ng
耶穌眼睛抬起，是介話：「阿爹，爾既然聽我，我謝謝爾。」⁴²

Ngô hyiao-teh Ng z-djông t'ing Ngô peh-ko we-leh dön-ky'ün lih-tong keh-dziao nying ka kông hao peh gyi-lah
我曉得爾時常聽我。不過爲了團圈立東箇潮人介講，好撥其拉

siang-sing z Ng ts'a Ngô læ-go Keh-sing shih-wô kông-hao ziu do-do sing-hyang eo z-ka
相信是爾差我來個。」⁴³ 箇星說話講好，就大大聲響謳，是介

wô Lah-sah-lu tseo-c'ih-læ Si-go cü-kwu ziu tseo-c'ih-læ siu kyiah yiu mô-pu
話：「拉撒路，走出來。」⁴⁴ 死個主顧就走出來。手腳有麻布

tsah-tih min-k'ong yiu siu-kying pao-tih Yiæ-su teng gyi-lah wô Ka-k'æ-ts peh gyi ky'i
紮的，面孔有手巾包的。耶穌等其拉話：「解開仔，撥其去。」

Tao Mô-li-üô u-sen læ k'en-kyin Yiæ-su tso-go z-ken keh-sing Yiu-t'a nying gyi-lah yiu
⁴⁵ 到馬利亞烏碎來，看見耶穌做個事幹箇星猶太人，其拉有

hyü-to siang-sing Gyi Nen-cong yiu-sing tao Fah-li-sæ nying u-sen pô Yiæ-su tso-go z-ken t'ong-cü
許多相信其。⁴⁶ 內中有星到法利賽人烏碎，把耶穌做個事幹通知

gyi-lah
其拉。

Keh-sing tsi-s-deo teng Fah-li-sæ nying ziu jü-long kong-we z-ka wô Keh-go Nying tso
⁴⁷ 箇星祭司頭等法利賽人就聚攏公會，是介話：「箇個人做

hyü-to jing-tsih ah-lah dza long-fah Ziah-z 'eo Gyi z-ka cong-nying tu we siang-sing Gyi
許多神蹟，阿拉咋弄法？」⁴⁸ 若是候其是介，衆人都會相信其。

Lo-mô nying ziu we læ mih-diao ah-lah di-fông lo-liah ah-lah pah-sing Nen-cong yiu ih-go nying
羅馬人就會來滅掉阿拉地方，擄掠阿拉百姓。」⁴⁹ 內中有一個人

kyiao-leh Kæ-üô-fah z keh nyin tso tsi-s-deo gyi teng gyi-lah wô Ng-lah ih-ngæn feh
叫勒該亞法，「是箇年做祭司頭，其等其拉話：『爾拉一眼弗

hyiao-teh wa feh ts'eng-tao ih-go nying we-leh pah-sing si s-teh 'eh-koh feh we mih-diao z
曉得。⁵⁰ 還弗忖到，一個人爲了百姓死，使得合國弗會滅掉，是

ah-lah-go ih-c'ü Keh-kyü shih-wô feh-z dzong gyi-zi ka kông peh-ko keh nyin tso tsi-s-deo
阿拉個益處。』⁵¹ 箇句說話弗是從其自介講。不過箇年做祭司頭，

gyi kông sin-cü shih-wô wô Yiæ-su iao we-leh keh-go pah-sing si yia feh tæ-n-tsih we-leh keh-go
其講先知說話，話耶穌要爲了箇個百姓死。⁵² 也弗單只爲了箇個

pah-sing wa iao siu-jih-long keh-sing sæn-k'æ-kæn Jing-ming-go ng-nô peh gyi-lah tso ih-ko-sang
百姓，還要收拾攏箇星散開間神明個兒因，撥其拉做一個生。

Dzong keh nyih yi-'eo gyi-lah ziu siang-liang iao long-sah Yiæ-su Keh-lah Yiæ-su feh tsæ læ
⁵³ 從箇日以後，其拉就商量要弄煞耶穌。⁵⁴ 箇拉耶穌弗再來

Yiu-t'a nying cong-nyiang ming-tông-tông tseo z li-k'æ keh-deo tao kw'ông-iæ siang-gying-go di-fông tseo-tsing
猶太人中央明當當走。是離開箇頭到曠野相近個地方，走進

ih-go zing-li kyiao-leh Yi-fah-lin ziu teng meng-du tæ-n-kôh keh-deo
一個城裏叫勒以法蓮，就等門徒耽擱箇頭。

55 Yiu-t'a nying-go Yü-yüih-tsih siang-gying-de tsih-k'eng-go zin-deo yiu hyü-to nying dzong hyiang-'ô zông
猶太人個逾越節相近了。節肯個前頭有許多人從鄉下上

Yiæ-lu-sah-leng ky'i iao long zi kyih-zing Gyi-lah læ-kæn zing Yiæ-su lih læ sing-din-li dô-kô
耶路撒冷去，要弄自潔淨。56 其拉來問尋耶穌，立來聖殿裏大家

læ-tih wô Ng-lah dza ts'eng Gyi we feh læ siu tsih-k'eng ve Keh-sing tsi-s-deo teng
來的話：「爾拉咋忖？其會弗來守節肯膾？」57 箇星祭司頭等

Fah-li-sæ nying yi-kying c'ih 'ao-ling wô ziah yiu nying hyiao-teh Gyi-go 'ô-lôh yüong læ t'ong-cü hao peh
法利賽人已經出號令，話若有人曉得其個下落，用來通知，好撥

gyi-lah ky'i k'ô Gyi
其拉去柯其。

I'e. XII.

YÜ-YÜIH-TSIH-GO loh nyih zin-deo Yiæ-su tao Pah-da-nyi læ ziu-z keh si-go Lah-sah-lu Yiæ-su
逾越節個六日前頭，耶穌到伯大尼來，就是箇死個拉撒路耶穌

peh gyi weh-cün-læ cü-kwu-go u-dông Læ keh-deo bæn-tsiu peh Yiæ-su ky'üoh Mô-da læ-kæn tông-dzih
撥其活轉來主顧個烏蕩。2 來箇頭辦酒撥耶穌喫，馬大來問當值，

teng Gyi dong-zih-go cü-kwu Lah-sah-lu yia dzæ-nen
等其同席個主顧拉撒路也在內。

Mô-li-üô do ih-kying ting hao ting kyü-go hyiang-yiu læ djô Yiæ-su-go kyiah yi pô zi-go deo-fah
3 馬利亞馱一斤頂好頂貴個香油來搽耶穌個腳，又把自個頭髮

k'a Gyi-go kyiah mun-kæn oh-lô ziu p'eng-hyang-de Yiu ih-go meng-du z-go Kyüô-liah nying
揩其個腳，滿間屋落就噴香了。4 有一個門徒，是個加略人，

Si-meng-go ng-ts Yiu-da ziu-z 'eo-deo iao ma-diao Sin-sang cü-kwu gyi wô Keh-go
西門個兒子，猶大，就是後頭要賣掉先生主顧，其話，5 「箇個

hyiang-yiu 'o-feh ky'i ma sæn-jih-liang nying-ts feng peh gyüong-nying Gyi kông keh-kyü shih-wô bing-fi
香油何弗去賣三十兩銀子，分撥窮人？」6 其講箇句說話，並非

iao kwu-djôh gyüong-nying ing-we z-go zeh-nying dzin-dæ z gyi do-tih-go k'ông-tih-go nying-ts peh-djông
要顧着窮人。因為是個賊人，錢袋是其馱的個，園的個銀子不常

iao t'eo-go Yiæ-su wô Ts'ia ze gyi gyi k'ông keh-go hyiang-yiu z we-leh Ngô en-tsông
要偷個。7 耶穌話，「且隨其，其園箇個香油，是爲了我安葬

nyih-ts-go yüong-dzian Ing-we ng-lah yiu gyüong-nying dziang-t'ong dô-kô læ-tong dæn-z m̃-teh Ngô
日子個用場。8 因為爾拉有窮人長通大家來東，但是無得我

dziang-t'ong læ-tong
長通來東。」

9 Yiu ih-do-dziao Yiu-t'a nying teh-cü Yia-su keh-deo læ-kæn ziu læ feh tæ-n-tsih we-leh Yia-su
有一大潮猶太人得知耶穌箇頭來間，就來，弗單只爲了耶穌
Zi ping-ts'ia iao k'en Yia-su peh gyi dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ go Lah-sah-lu Dæn-z keh-sing
自，並且要看耶穌撥其從死人中央活轉來個拉撒路。10 但是箇星
tsi-s-deo tang-sön lin Lah-sah-lu yia iao long-sah ing-we yiu hyü-to Yiu-t'a nying we-leh gyi ky'i siang-sing
祭司頭打算連拉撒路也要弄煞。11 因爲有許多猶太人爲了其去相信
Yia-su
耶穌。

12 Di-nyi nyih læ siu tsih-k'eng keh-do-dziao nying t'ing-meng Yia-su tao Yia-lu-sah-leng læ-de
第二日，來守節肯箇大潮人，聽聞耶穌到耶路撒冷來了，13
ziu do tsao-jü-go ô-ts tseo-c'ih-læ nying-tsih Gyi hyiang-hyang læ-tih eo 'O-sæn-nah k'ao-djôh
就馱棗樹個桎枝，走出來迎接其，響響來的謳，「和散喇！靠着
Cü ming-deo læ-go Yi-seh-lih Wông-ti z ing-kæ coh-tsæn-go Yia-su zing-djôh ih-p'ih siao-li
主名頭來個以色列皇帝，是應該祝讚個！」14 耶穌尋着一匹小驢，
ziu gyi-zông-ky'i ziang Shü-li sia-tih wô Shing-go nön hao-vong p'ô ng-go Wông-ti gyi-leh
就騎上去，像書裏寫的話，15 「郇個因，好甯怕。爾個皇帝騎勒
ih-p'ih siao-li læ-de Keh-sing z-ken Gyi meng-du ky'i-ts'u feh ming-bah teng-tao
一匹小驢來了。」[Sk. 9. 9.] 16 箇星事幹其門徒起初弗明白。等到
Yia-su ziu yüong-wô ts'eo dzæ-s kyi-teh yiu keh-go shih-wô sia-tih ts-tin Gyi yia yiu keh-sing z-ken
耶穌受榮華之後，纔始記得有箇個說話寫的指點其，也有箇星事幹
teng Gyi tso-ko
等其做過。

17 Yia-su eo Lah-sah-lu tseo-c'ih veng-mo peh gyi dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ keh-go
耶穌謳拉撒路走出墳墓，撥其從死人中央活轉來，箇個
z'eo dô-kô læ-tong-go keh-pæn nying læ-tih tso te-tsing Sô-yi keh-dziao nying ky'i nying-tsih Gyi
時候大家來東個箇班人來的做對證。18 所以箇潮人去迎接其，
ing-we t'ing-meng Gyi yiu keh-go jing-tsih tso-ko Fah-li-sæ nying dô-kô læ-tih wô Ts'ia-k'en
因爲聽聞其有箇個神蹟做過。19 法利賽人大家來的話，「且看，
ng-lah z bah-lih-lih læ-tih tang-sön 'en-t'in-ô tu keng-djôh Gyi de
爾拉是白力力來的打算。咸天下都跟着其了。」

20 TÔNG tsih-k'eng z'eo zông-læ pa li-pa go cü-kwu yiu-sing Hyi-lah nying gyi-lah tao
當節肯時候上來拜禮拜個主顧有星希臘人。21 其拉到
Kyüô-li-li-go Pah-sæ-da nying Fi-lih u-dông teng gyi wô Sin-sang ah-lah iao kyin-kyin
加利利個伯賽大人腓力烏蕩，等其話，「先生，阿拉要見見
Yia-su Fi-lih ziu ky'i t'ong-cü En-teh-lih En-teh-lih teng Fi-lih yi ky'i t'ong-cü Yia-su
耶穌。」22 腓力就去通知安得烈，安得烈等腓力又去通知耶穌。

23 Yia-su we-teh gyi-lah wô Nying-go Ng-ts ziu yüong-wô go z'eo yi-kying tao-de
耶穌回答其拉，話，「人個兒子受榮華個時候已經到了。24
Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Ih-lih mah ziah-z feh tih-lôh di-kiang-li si dzing-gyiu z
我真真話向爾拉道，一粒麥，若是弗跌落地垵裏死，仍舊是

ih-lih ziah-z si we pao-c'ih hyü-to lih-su læ Æ-sih zi-go sing-ming cü-kwu fæn-cün we
 一粒。若是死，會爆出許多粒數來。²⁵ 愛惜自個性命主顧，反轉會
 sòng-diao gyi læ keh-go shü-kæn-zông k'en-ky'ing zi-go sing-ming cü-kwu fæn-cün we pao-djün gyi tao üong-yün
 喪掉其；來箇個世間上看輕自個性命主顧，反轉會保全其到永遠
 weh-ming Ziah yiu nying voh-z Ngô kæ keng-djôh Ngô Ngô læ-kæn-go u-sen voh-z Ngô
 活命。²⁶ 若有人服侍我，該跟着我。我來問個烏碎，服侍我
 cü-kwu yia we læ-kæn ziah yiu nying voh-z Ngô Ah-tia we k'en-djong gyi Yin-dzæ Ngô-go sing
 主顧，也會來問。若有人服侍我，阿爹會看重其。²⁷ 現在我個心
 næn-ko Ngô kæ dza wò-fah Ah-tia kyi Ngô min-diao keh-go z'-eo Dæn-z Ngô z deh-we tao
 難過。我該咋話法？阿爹，救我免掉箇個時候。但是我是特爲到
 keh-go z'-eo læ-go Ah-tia yüong-wò Zi-go ming-deo Ziu dzong t'in yiu sing-hyang c'ih-læ
 箇個時候來個。²⁸ 阿爹，榮華自個名頭。」就從天有聲響出來，
 z-ka wò Ngô yi-kying yüong-wò Ngô-go ming-deo ko-de yia we tsæ yüong-wò gyi
 是介話，「我已經榮華我個名頭過了，也會再榮華其。」

Bông-pin lih-tong keh-dziao nying t'ing-meng ziu wò Dzæ-s hyiang-le-ko-de yiu-teh-go
²⁹ 旁邊立東箇潮人聽聞，就話，「纔始響雷過了。」有得個
 wò Z t'in-s teng Gyi kông Yia-su ing-ky'i wò Keh-go sing-hyang feh-z we-leh
 話，「是天使等其講。」³⁰ 耶穌應起，話，「箇個聲響弗是爲了
 Ngô z we-leh ng-lah læ-go P'un-tôn keh shü-kæn-zông z'-eo yin-dzæ tao-de shü-kæn-zông-go
 我，是爲了爾拉來個。³¹ 判斷箇世間上時候現在到了。世間上個
 cü-tsæ yin-dzæ iao ken-c'ih-de Wa-yiu Ngô ziah-z dzong di-jiang ka di-ky'i ziu we ĩa cong-nying
 主宰現在要趕出了。³² 還有我，若是從地垠介提起，就會拉衆人
 tao Ngô u-sen læ Yia-su kông keh-kyü shih-wò z ts-tin Gyi-zi tsiang-læ iao dza-go si-fah
 到我烏碎來。」³³ 耶穌講箇句說話，是指點其自將來要咋個死法。

Keh-dziao nying we-teh Gyi wò Ah-lah t'ing-meng lih-fah shü-li wò Kyi-toh we üong-yün
³⁴ 箇潮人回答其話，「阿拉聽聞律法書裏話基督會永遠
 læ-tong Ng dza-we wò Nying-go Ng-ts pih iao di-zông-ky'i Keh Nying-go Ng-ts z jü
 來東。爾咋會話，人個兒子必要提上去？箇人個兒子是誰？」³⁵
 Yia-su teng gyi-lah wò Liang-kwông wa-yiu ih-zông teng ng-lah dô-kô læ-tong Ng-lah ts'ing yiu keh-go
耶穌等其拉話，「亮光還有一晌等爾拉大家來東。爾拉趁有箇個
 liang-kwông læ-tong hao tseo lu k'ong-p'ô heh-en ling-djôh ng-lah tseo en-lu go cü-kwu feh hyiao-teh tao
 亮光來東，好走路，恐怕黑暗領着爾拉。走暗路個主顧弗曉得到
 'ah-li ky'i Ng-lah ts'ing yiu liang-kwông læ-tong hao siang-sing keh-go Liang-kwông s-teh ng-lah hao
 何裏去。³⁶ 爾拉趁有亮光來東，好相信箇個亮光，使得爾拉好
 tso kwông-ming-go nying Yia-su keh-sing shih-wò kông-hao ziu ky'i m-neh peh gyi-lah k'en-kyin de
 做光明個人。」耶穌箇星說話講好，就去，嘸得撥其拉看見了。

Se-tsih læ gyi-lah min-zin yiu ka hyü-to jing-tsih tso-ko gyi-lah wa feh siang-sing Gyi
³⁷ 雖即來其拉面前有介許多神蹟做過，其拉還弗相信其。³⁸
 s-teh sin-cü Yi-sæ-üô shih-wò yiu yiao-nyæn z-ka wò Cü yiu jü siang-sing ah-lah-go
 使得先知以賽亞說話有效驗，是介話，「主，有誰相信阿拉個

sing-sih yiu jü k'en-kyin Cü-go siu-kwang hyin-c'ih-läe Sô-yi gyi-lah feh neng-keo
 信息？有誰看見主個手梗顯出來？」 [Y. 53. 1.] ³⁹ 所以其拉弗能夠
 siang-sing ing-we Yi-säe-üô yi wô Gyi long-leh gyi-lah ngäen-tsing hah long-leh gyi-lah sing
 相信，因為以賽亞又話，⁴⁰ 「其弄勒其拉眼睛瞎，弄勒其拉心
 ngang s-teh gyi-lah ngäen-tsing ve k'en-kyin sing-li ve ming-bah yi feh we we-sing-cün-i peh Ngô
 硬。使得其拉眼睛癢看見，心裏癢明白，又弗會回心轉意，撥我
 i gyi-lah hao Keh-sing shih-wô z Yi-säe-üô k'en-kyin Yäe-su yüong-wô tin-djôh
 醫其拉好。」 [Y. 6. 1.] ⁴¹ 箇星說話是以賽亞，看見耶穌榮華，點着
 Gyi kông-go z'-eo sô wô-go Se-tsih z-ka ziu-z keh-sing kwun-fu yia yiu hyü-to siang-sing
 其講個時候，所話個。⁴² 雖即是介，就是箇星官府也有許多相信
 Gyi tsih-z we-leh Fah-li-säe nying-go yün-kwu feh tsiao-jing k'ong-p'ô ken-c'ih jü-we-dông Ing-we
 其。只是爲了法利賽人個緣故弗招認，恐怕趕出聚會堂。⁴³ 因爲
 gyi-lah z hwun-hyi nying-go ts'ing-tsäen wa ko-jü Jing-ming-go ts'ing-tsäen
 其拉是歡喜人個稱讚，還過如神明個稱讚。
 Yäe-su hyiang-hyang eo z-ka wô Vän-pah siang-sing Ngô feh-z siang-sing Ngô z
⁴⁴ 耶穌響響謳，是介話，「凡百相信我，弗是相信我，是
 siang-sing ts'a Ngô läe Cü-kwu k'en-kyin Ngô yia z k'en-kyin ts'a Ngô läe Cü-kwu Ngô tao shü-käen-zông
 相信差我來主顧。⁴⁵ 看見我，也是看見差我來主顧。⁴⁶ 我到世間上
 läe z-go liang-kwông s-teh vän-pah siang-sing Ngô cü-kwu feh we deng läe heh-en li-hyang Ziah yiu
 來，是個亮光，使得凡百相信我主顧弗會庖來黑暗裏向。⁴⁷ 若有
 nying-t'ing-meng Ngô-go shih-wô wa feh siang-sing Ngô feh ding gyi ze ing-we Ngô feh-z läe ding
 人聽聞我個說話還弗相信，我弗定其罪。因爲我弗是來定
 shü-käen-zông-go ze z k'iu shü-käen-zông läe-go Ky'i-diao Ngô feh ziu Ngô-go shih-wô cü-kwu yiu
 世間上個罪，是救世間上來個。⁴⁸ 棄掉我，弗受我個說話主顧，有
 ih-go we ding gyi ze ziu-z Ngô sô kông-ko-go dao-li tao mah-go nyih-ts gyi we ding gyi ze
 一個會定其罪，就是我所講過個道理，到末個日子其會定其罪。⁴⁹
 Ing-we Ngô feh-z Zi c'ih cü-i kông-go z ts'a Ngô läe Ah-tia feng-fu Ngô kae dza kông dza wô-go
 因爲我弗是自出主意講個，是差我來阿爹吩咐我該咋講咋話個。⁵⁰
 Ngô yia hyiao-teh Gyi-go feng-fu z üong-yün weh-ming Keh-lah Ngô läe-tih kông-go z tsiao Ah-tia wô hyiang
 我也曉得其個吩咐是永遠活命。箇拉我來的講個，是照阿爹話向
 Ngô dao ka kông-go
 我道介講個。」

I'e. XIII.

YU-YUIH tsih-k'eng-go zin-deo

逾越節肯個前頭，耶穌曉得其離開世間上到阿爹烏碎去個時候

Yiæ-su hyiao-teh Gyi li-k'æ shü-kæn-zông tao

Ah-tia u-sen ky'i-go z'-eo

tao-de

Gyi-zi-go nying læ shü-kæn-zông læ-tong-go

ih-hyang æ-sih gyi-lah

ih-dzih tao ti yia æ-sih

到了，其自個人來世間上來東個，一向愛惜其拉，一直到底也愛惜

gyi-lah

Yia-væn læ-tong ky'üoh-go z'-eo

mo-kwe yi-kying ying-dong Kyüô-liah nying Si-meng-go

ng-ts

其拉。² 夜飯來東喫個時候，（魔鬼已經引動加略人西門個兒子

Yiu-da-go sing

s-teh gyi ma-diao Yiæ-su

Yiæ-su se-tsih hyiao-teh Ah-tia yiu væn-veh kao-dæ Gyi

猶大個心，使得其賣掉耶穌；）³ 耶穌雖即曉得阿爹有萬物交代其

siu-li

hyiao-teh z dzong Jing-ming ka c'ih-læ

yia z tao Jing-ming ka ky'i

dzong ky'üoh-væn u-sen

手裏，曉得是從神明介出來，也是到神明介去；⁴ 從喫飯烏碎

bô-ky'i-læ

t'eh-diao i-zông

do-leh siu-kying kyiao læ sing-pin

keh-tsao kyiah-dong-li tsi-leh shü

gyiang

爬起來，脫掉衣裳，馱勒手巾繖來身邊；⁵ 箇遭腳桶裏齒勒水，澆

meng-du-go kyiah

yi yüong kyiao-tih-go siu-kying k'a-k'a gyi

門徒個腳，又用繖的個手巾揩揩其。

⁶ 到了西門·彼得個烏碎，彼得就等其話：『主，爾啥要澆我個

kyiah

Yiæ-su we-teh gyi wô

Ngô læ-tih tso-go

ng næn-kæn feh hyiao-teh

'eo-deo we

腳？』⁷ 耶穌回答其話：『我來的做個，爾難問弗曉得，後頭會

hyiao-teh-gyi

Pe-teh teng Gyi wô

Ng üong feh k'o-yi gyiang ngô-go kyiah

Yiæ-su we-teh gyi

曉得其。』⁸ 彼得等其話：『爾永弗可以澆我個腳。』耶穌回答其

wô

Ngô ziah feh gyiang ng

ng teng Ngô m-veng

Si-meng Pe-teh teng Gyi wô

Cü feh

話：『我若弗澆爾，爾等我無分。』⁹ 西門·彼得等其話：『主，弗

tæn-tsih ngô-go kyiah

wa-yiu siu teng deo

Yiæ-su teng gyi wô

Nyüoh gyiang-ko-liao cü-kwu

單只我個腳，還有手等頭。』¹⁰ 耶穌等其話：『肉澆過了主顧

tsih-siao gyiang kyiah

gyi z weng-sing ken-zing

ng-lah yia z ken-zing

peh-ko m-neh long-tsong

只消澆腳，其是渾身乾淨。爾拉也是乾淨，不過無得攏總。』¹¹

Gyi hyiao-teh iao ma

Gyi diao cü-kwu z jü

keh-lah wô

M-neh long-tsong ken-zing

其曉得要賣其掉主顧是誰，箇拉話：『無得攏總乾淨。』

¹² 耶穌澆好其拉個腳，穿好自個衣裳，就再坐攏，是介話：

Ngô dzæ-s teng ng-lah

tso-ko-go

ng-lah hyiao-teh feh

Ng-lah ts'ing-hwu Ngô z Sin-sang

z

『我纔始等爾拉做過個，爾拉曉得弗？』¹³ 爾拉稱呼我是先生，是

Cü

ng-lah-go shih-wô yia feh ts'o

ing-we Ngô z-go

Ka-ni Ngô

z-go

Cü

z-go

主。爾拉個說話也弗錯，因為我是個。』¹⁴ 介呢我，是個主，是個

Sin-sang

ziah-z gyiang ng-lah-go kyiah

ng-lah-go kyiah yia kæ dô-kô gyiang-læ-gyang-ky'i

Ngô yiu

先生，若是澆爾拉個腳，爾拉個腳也該大家澆來澆去。』¹⁵ 我有

ih-go pông-yiang peh ng-lah k'en

hao peh ng-lah ky'i tso

ziang Ngô teng ng-lah tso-ko ih-yiang-go

一個榜樣撥爾拉看，好撥爾拉去做，像我等爾拉做過一樣個。』¹⁶

Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao

Nu-boh m-neh do-jü gyi cü-nying-kô

ts'a-læ-go yia m-neh do-jü

我真真話向爾拉道，奴僕無得大如其主人家。差來個也無得大如

ts'a gyi læ cü-kwu Ng-lah ziah-z hyiao-teh keh-sing z-ken ka ky'i tso ziu yiu foh-ky'i Ngô
 差其來主顧。¹⁷ 爾拉若是曉得箇星事幹，介去做，就有福氣。¹⁸ 我
 læ-tih wô-go feh-z ts-tin ng-lah long-tsong Ngô sô t'iao-shün-go cü-kwu Ngô hyiao-teh-go peh-ko iao
 來的話個，弗是指點爾拉攏總。我所挑選個主顧我曉得個。不過要
 s-teh Sing-shü yiu yiao-nyäen z-ka wô Teng Ngô dô-kô ky'üoh væn go cü-kwu t'iao-ky'i kyiah-'eo-keng læ
 使得聖書有效驗，是介話，『等我大家喫飯個主顧挑起腳後跟來
 t'ih Ngô Næn-kæn keh-go z-ken feh-zing tso-dzing zin-deo Ngô sin wô hyiang
 踢我。』 [S. 41. 9.] ¹⁹ 難問^[1]，箇個事幹弗曾做成前頭，我先話向
 ng-lah dao teng-tao z-ken tso-dzing ts-'eo s-teh ng-lah hao siang-sing Ngô z jü Ngô tsing-tsing wô
 爾拉道。等到事幹做成之後使得爾拉好相信我是誰。²⁰ 我真真話
 hyiang ng-lah dao Væn-pah tsih-ziu Ngô sô ts'a-ky'i-go cü-kwu ziu-z tsih-ziu Ngô tsih-ziu Ngô ziu-z
 向爾拉道，凡百接受我所差去個主顧，就是接受我。接受我，就是
 tsih-ziu ts'a Ngô læ Cü-kwu
 接受差我來主顧。』

[1] 'Ôh wô, dzong-ts'-'eo. 或話，從此以後。（原註）

Yiæ-su kông-hao keh-sing shih-wô sing-li ziu næn-ko tso te-tsing z-ka wô Ngô tsing-tsing
²¹ 耶穌講好箇星說話，心裏就難過，做對證是介話：『我真真
 wô hyiang ng-lah dao Ng-lah cong-nyiang yiu ih-go iao ma-diao Ngô Meng-du ziu dô-kô ng k'en
 話向爾拉道，爾拉中央有一個要賣掉我。』 ²² 門徒就大家爾看
 ngô ngô k'en ng ts'eng-feh-c'ih Gyi læ-tih wô jü Yiu ih-go meng-du gæ-djôh Yiæ-su hyüong-kwun-deo
 我，我看爾。忖弗出其來的話誰。²³ 有一個門徒戲着耶穌胸腕頭
 ky'üoh-væn z Yiæ-su sô æ-sih-go cü-kwu Si-meng Pe-teh cü-pô kyüih-kyüih iao gyi meng Yiæ-su
 喫飯，是耶穌所愛惜個主顧。²⁴ 西門彼得嘴巴嘸嘸，要其問耶穌
 z wô jü Gyi ziu gæ-tao Yiæ-su-go hyüong-kwun-deo teng Gyi wô Cü z jü
 是誰。²⁵ 其就戲到耶穌個胸腕頭，等其話：『主，是誰？』 ²⁶
 Yiæ-su we-teh gyi wô Ngô wëng ping di peh gyi cü-kwu ziu-z Ziu wëng ih-ngæn ping di peh
 耶穌回答其話：『我搵餅遞撥其主顧，就是。』就搵一眼餅，遞撥
 Kyüô-liah nying Si-meng-go ng-ts Yiu-da
 加略人西門個兒子猶大。

[1] Wëng ping; yiu-teh fæn wëng ih-ying tong-si. 搵餅，有得翻搵一樣東西。

（原註）

Keh-go ping tsih-ziu ts-'eo Sah-dæn ziu jih-tsing gyi sing-li Yiæ-su teng gyi wô Ng sô
²⁷ 箇個餅接受之後，撒但就入進其心裏。耶穌等其話：『爾所
 tso-go tso-leh kw'a-tin Dong-zih-go cü-kwu m-nying hyiao-teh Gyi we-leh soh-go z-ken teng gyi kông
 做個，做勒快點。』 ²⁸ 同席個主顧無人曉得其爲了啥個事幹等其講

keh-kyü shih-wô yiu-sing ing-we dzin-dæ z Yiu-da do-tih-go dao-z Yia-su eo gyi ky'i ma
箇句說話。 29 有星， 因為錢袋是猶大馱的個， 道是耶穌謳其去買
ko-tsih yüong-go tong-si 'òh-tsia do-tin dong-din peh gyüong-nying
過節用個東西。或者馱點銅鈿撥窮人。

30 Yiu-da tsih-zui-leh keh-go ping lih-k'eh ziu tseo-c'ih-de keh-go z-'eo z yia-tao
猶大接受了箇個餅， 立刻就走出了。箇個時候是夜到。

31 YIU-DA tseo-c'ih-ts Yia-su ziu wô Næn-kæn Nying-go Ng-ts yiu yüong-wô Jing-ming
猶大走出仔， 耶穌就話： 『難間人個兒子有榮華， 神明
dzæ-ü Gyi yia yiu yüong-wô Jing-ming ziah-z dzæ-ü Gyi yiu yüong-wô yia we dzæ-ü Zi yüong-wô
在於其也有榮華。 32 神明若是在於其有榮華， 也會在於自榮華
Nying-go Ng-ts ping-ts'ia lih-k'eh we yüong-wô Gyi Ngô siao-nying Ngô wa-yiu ih-zông teng ng-lah dô-kô
人個兒子， 並且立刻會榮華其。 33 我小人， 我還有一晌等爾拉大家
læ-tong Ng-lah tsiang-læ we zing Ngô ziang Ngô zin-deo wô hyiang Yiu-t'a nying dao Ngô ky'i-go u-sen
來東。爾拉將來會尋我。像我前頭話向猶太人道， 『我去個烏碎
ng-lah feh neng-keo tao Ngô næn-kæn yia wô hyiang ng-lah dao Ngô keh-tsao c'ih ih-go sing 'ao-ling
爾拉弗能夠到。』我難間也話向爾拉道。 34 我箇遭出一個新號令
peh ng-lah iao ng-lah dô-kô siang-æ tsing-ziang Ngô æ-sih ng-lah iao ng-lah yia z-ka dô-kô
撥爾拉， 要爾拉大家相愛。正像我愛惜爾拉， 要爾拉也是介大家
siang-æ Ng-lah ziah dô-kô siang-æ cong-nying ziu we hyiao-teh ng-lah z Ngô-go meng-du
相愛。 35 爾拉若大家相愛， 衆人就會曉得爾拉是我個門徒。』

36 Si-meng Pe-teh teng Gyi wô Cü Ng iao tao 'ah-li ky'i Yia-su we-teh gyi wô
西門·彼得等其話： 『主， 爾要到何裏去？』耶穌回答其話：

Ngô ky'i-go u-dông ng yin-dzæ feh neng-keo keng Ngô 'eo-deo z we keng Ngô Pe-teh teng Gyi
『我去個烏蕩， 爾現在弗能夠跟我。後頭是會跟我。』 37 彼得等其
wô Cü ngô dza-we næn-kæn feh neng-keo keng Ng Ngô we-leh Ng ziu-z sing-ming yia we
話： 『主， 我咋會難間弗能夠跟爾？我爲了爾， 就是性命也會
ky'i-diao Yia-su we-teh gyi wô Ng we-leh Ngô we ky'i-diao sing-ming ma Ngô tsing-tsing wô
棄掉。』 38 耶穌回答其話： 『爾爲了我會棄掉性命嗎？我真真話
hyiang ng dao Kyi feh-zing di-go zin-deo ng we sæn-tsao feh tsiao-jing Ngô
向爾道， 雞弗曾啼個前頭， 爾會三遭弗招認我。』」

I'e. XIV.

Ng-lah-go sing-li hao-vong næn-ko hao siang-sing Jing-ming yia hao siang-sing Ngô Ngô
「爾拉個心裏好留難過。好相信神明， 也好相信我。 2 我
Ah-tia-go oh-lô yiu hyü-to vông-ts læ-kæn ziah-z m-teh Ngô tsong sin wô hyiang ng-lah dao-de
阿爹個屋落有許多房子來間， 若是嘸得， 我總先話向爾拉道了。」

Ngô ky'i we-leh ng-lah be-bæn u-sen Ngô ziah-z ky'i we-leh ng-lah be-bæn u-sen pih-ding tsäe
我去爲了爾拉備辦烏碎。 3 我若是去爲了爾拉備辦烏碎， 必定再
läe tsih ng-lah tao Ngô u-sen ky'i s-teh Ngô sô läe-kæn-go u-sen ng-lah yia hao läe-kæn Ngô
來，接爾拉到我烏碎去。使得我所來間個烏碎爾拉也好來間。 4 我
ky'i-go u-sen ng-lah hyiao-teh-go gyi-go lu yia hyiao-teh-go
去個烏碎爾拉曉得個，其個路也曉得個。」

5 To-mô teng Gyi wô Cü Ng ky'i-go u-sen ah-lah feh hyiao-teh dza neng-keo hyiao-teh gyi
多馬等其話：「主，爾去個烏碎阿拉弗曉得，咋能夠曉得其
lu ni Yia-su teng gyi wô Ngô z-go lu z-go tsing dao-li z-go weh-ming ziah
路呢？」 6 耶穌等其話：「我是個路，是個真道理，是個活命。若
feh-z dzong Ngô m-nying hao tao Ah-tia u-sen ky'i Ng-lah ziah-z nying-teh Ngô z-jün yia nying-teh
弗是從我，無人好到阿爹烏碎去。 7 爾拉若是認得我，自然也認得
Ngô Ah-tia dzong-kying-yi-'eo ng-lah z nying-teh Gyi ping-ts'ia yi-kying k'en-kyin Gyi ko-de
我阿爹。從今以後爾拉是認得其，並且已經看見其過了。」

8 Fi-lih teng Gyi wô Cü peh ah-lah k'en-kyin Ah-tia ziu keo-de Yia-su teng gyi
腓力等其話：「主，撥阿拉看見阿爹，就夠了。」 9 耶穌等其
wô Fi-lih Ngô ka-sing nyih-ts teng ng-lah dô-kô läe-tong ng wa we feh nying-teh Ngô ma
話：「腓力，我介星日子等爾拉大家來東，爾還會弗認得我嗎？
K'en-kyin Ngô ziu-z k'en-kyin Ah-tia ka-ni ng dza-we wô Peh ah-lah k'en-kyin Ah-tia
看見我，就是看見阿爹。介呢，爾咋會話，『撥阿拉看見阿爹。』
Ng næn-dao feh siang-sing Ngô z dzæ-ü Ah-tia Ah-tia dzæ-ü Ngô Ngô teng ng-lah läe-tih kông-go
10 爾難道弗相信我是在於阿爹，阿爹在於我？我等爾拉來的講個
shih-wô feh-z dzong Ngô-zi ka kông-go deng läe Ngô sing-zông go Ah-tia z Gyi läe-tih tso keh-sing
說話，弗是從我自介講個。庵來我身上個阿爹，是其來的做箇星
z-ken
事幹。

11 Ngô z dzæ-ü Ah-tia Ah-tia dzæ-ü Ngô keh-go shih-wô yüong siang-sing Ngô ziah
「我是在於阿爹，阿爹在於我，箇個說話用相信我。若
feh-z ka hao we-leh keh-sing tso-go z-ken siang-sing Ngô Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao
弗是介，好爲了箇星做個事幹相信我。 12 我真真話向爾拉道，
Siang-sing Ngô cü-kwu Ngô sô tso-go z-ken gyi tsiang-läe yia iao tso ping-ts'ia do-jü keh-sing z-ken yia iao
相信我主顧，我所做個事幹其將來也要做，並且大如箇星事幹也要
tso ing-we Ngô tao Ngô Ah-tia u-sen ky'i Ng-lah k'ao-djôh Ngô-go ming-deo ze-bin iao gyiu soh-si
做。因爲我到我阿爹烏碎去。 13 爾拉靠着個名頭隨便要求啥西，
Ngô we tso-dzing s-teh Ah-tia dzæ-ü Ng-ts yiu yüong-wô Ziah-z k'ao-djôh Ngô-go ming-deo iao gyiu
我會做成，使得阿爹在於兒子有榮華。 14 若是靠着個名頭要求
soh-si Ngô-zi we tso-dzing
啥西，我自會做成。」

15 「爾拉若是愛敬我，用保守我個號令。16 我會求阿爹，其就會賜撥爾拉還有一個保家主顧，好永遠等爾拉大家庵東。17 就是眞道理個聖靈。世間上所弗能夠接受個，因爲看其弗見，也弗認得其。爾拉是認得其個，因爲其是等爾拉大家庵東，也會來爾拉心裏向。18 我弗會謳爾拉像嘸爹嘸孃介來東。我會到爾拉烏碎來。19 再是一晌，世間上弗會看見我。爾拉是會看見我。因爲我是活東，爾拉也會活東。20 到箇個日子，爾拉會曉得我是在於我阿爹，爾拉在於我，我在於爾拉。21 有我個號令來的又保守其個主顧，就是愛敬我。愛敬我主顧，我阿爹會愛惜其，我也會愛惜其，會顯出我自撥其看。」

22 猶大，弗是箇加略個猶大，其等耶穌話：「主，爾會顯出自撥阿拉看，弗撥世間上看，箇是咋個？」23 耶穌回答其話：「若有 人愛敬我，其會保守我個道理。我個阿爹會愛惜其，阿拉會到其烏碎來，並且等其大家庵東。24 弗愛敬我主顧，是弗保守我個道理。還有爾拉所聽聞箇個道理，弗是我自個，是差我來阿爹個。」

25 「我還等爾拉大家來東，有箇星說話講撥爾拉聽。26 但是箇保家主顧，就是聖靈，阿爹在於我個名頭要差來個，其會樣樣教向爾拉道，也會使得爾拉記得到我凡百等爾拉所講個。」

27 「我有安耽遺落撥爾拉，我把自個安耽賜撥爾拉。我賜撥爾拉，弗像世間上賜撥爾拉介。爾拉個心好留難過，也好留怕。28

Ng-lah yi-kying t'ing-meng Ngô wô Ngô iao ky'i Ngô yi we tao ng-lah u-sen lă ziah-z æ-kying
爾拉已經聽聞我話，『我要去，我又會到爾拉烏碎來。』若是愛敬
Ngô Ngô wô Tao Ah-tia u-sen ky'i ng-lah tsong we hwun-hyi ing-we Ah-tia z do-jü
我，我話，『到阿爹烏碎去，』爾拉總會歡喜。因為阿爹是大如
Ngô Næn-kæn z-ken wa feh-zing tso-dzing Ngô sin wô hyiang ng-lah dao teng-tao z-ken tso-dzing
我。²⁹ 難問，事幹還弗會做成，我先話向爾拉道。等到事幹做成
ts-'eo s-teh ng-lah hao siang-sing
之後，使得爾拉好相信。

30 Ngô yi-'eo m-to-siao shih-wô hao teng ng-lah kông ing-we keh shü-kæn-zông-go cü-tsæ
「我以後嘸多少說話好等爾拉講。因為箇世間上個主宰
lă-de tsih-z teng Ngô m-kwæn-dzih peh-ko z-ken ky'iah-leh z-ka s-teh shü-kæn-zông hao hyiao-teh
來了，只是等我嘸關涉。³¹ 不過事幹卻勒是介，使得世間上好曉得
Ngô z æ-kying Ah-tia yia z tsiao Ah-tia feng-fu Ngô ka tso-go Bô-ky'i ah-lah hao li-k'æ dōng-deo
我是愛敬阿爹，也是照阿爹吩咐我介做個。爬起，阿拉好離開蕩頭
ky'i-de
去了。」

I'e. XV.

NGÔ z tsing-go bu-dao jü Ngô Ah-tia z cong-jü-go S-vu Væn-pah lă Ngô-go sing-zông
「我是真個葡萄樹；我阿爹是種樹個師父。² 凡百來我個身上
feh kyih ko-ts go ô-ts Gyi we tsôh-diao væn-pah kyih ko-ts go ô-ts Gyi we tsiu-coh ken-zing
弗結果子個桎枝，其會斫掉。凡百結果子個桎枝，其會周捉乾淨，
s-teh gyi kyih ko-ts yü-kô to Ng-lah we-leh Ngô teng ng-lah kông-go dao-li z yi-kying
使得其結果子愈加多。³ 爾拉爲了我等爾拉講個道理是已經
ken-zing-de Iao ng-lah deng lă Ngô-go sing-zông Ngô deng lă ng-lah sing-zông Tsing-ziang ih-tiao
乾淨了。⁴ 要爾拉庵來我個身上，我庵來爾拉身上。正像一吊
ô-ts ziah feh deng lă bu-dao jü-go sing-zông zi feh neng-keo kyih ko-ts ng-lah feh deng lă Ngô-go
桎枝，若弗庵來葡萄樹個身上，自弗能夠結果子。爾拉弗庵來我個
sing-zông yia z-ka
身上，也是介。

5 Ngô z-go bu-dao jü ng-lah z-go ô-ts Væn-pah deng lă Ngô-go sing-zông wa-yiu
「我是個葡萄樹，爾拉是個桎枝。凡百庵來我個身上，還有
Ngô deng lă gyi-go sing-zông cü-kwu gyi we kyih hyü-to ko-ts ing-we m-teh Ngô ng-lah ih-kiang
我庵來其個身上主顧，其會結許多果子。因為嘸得我^[1]，爾拉一樣
tu feh neng-keo tso Ziah yiu nying feh deng lă Ngô-go sing-zông iao ziang ô-ts ka k'ang-leh nga-deo peh
都弗能夠做。⁶ 若有人弗庵來我個身上，要像桎枝介揸勒外頭，撥

gyi sao-diao ziu siu-jih-long tiu-leh ho-li me-diao Ziah-z ng-lah deng læ Ngô-go sing-zông Ngô-go
其燥掉。就收拾攏丟勒火裏焅掉。⁷ 若是爾拉庵來我個身上，我個
shih-wô deng læ ng-lah sing li-hyang ze-bin iao gyiu soh-si tsong we teng ng-lah tso-dzing Ng-lah
說話庵來爾拉心裏向，隨便要求啥西，總會等爾拉做成。⁸ 爾拉
ziah-z kyih hyü-to ko-ts Ngô-go Ah-tia yiu yüong-wô z-ka ng-lah we tso Ngô-go meng-du
若是結許多果子，我個阿爹有榮華。是介爾拉會做我個門徒。

[1] 'Ôh wô, ziah-z teng Ngô kah-k'æ. 或話，若是等我隔開。（原註）

9 Tsing-ziang Ah-tia æ-sih Ngô Ngô yia z-ka æ-sih ng-lah ng-lah yüong djông-djông deng læ
「正像阿爹愛惜我，我也是介愛惜爾拉。爾拉用常常庵來
Ngô-go æ-sih li-hyang
我個愛惜裏向。¹⁰ 爾拉若是保守我個號令，就會庵來我個愛惜
li-hyang tsing-ziang Ngô pao-siu Ngô Ah-tia-go 'ao-ling yia deng læ Gyi-go æ-sih li-hyang ka Ngô teng
裏向。正像我保守我阿爹個號令，也庵來其個愛惜裏向介。¹¹ 我等
ng-lah kông keh-sing shih-wô z iao s-teh Ngô-go hwun-hyi hao deng læ ng-lah sing li-hyang yi s-teh
爾拉講箇星說話，是要使得我個歡喜好庵來爾拉心裏向，又使得
ng-lah-go hwun-hyi hao mun-tsoh
爾拉個歡喜好滿足。

12 Ng-lah ky'i dô-kô siang-æ ziang Ngô æ-sih ng-lah ka keh ziu-z Ngô-go 'ao-ling
「爾拉去大家相愛，像我愛惜爾拉介。箇就是我個號令。¹³
lh-go nying we-leh gyi beng-yiu ky'i-diao zi-go sing-ming tsæ m-yiu do-jü keh-cü-ka æ-sih-go sing
一個人爲了其朋友棄掉自個性命，再嚙有大如箇株介愛惜個心。¹⁴
Ng-lah ziah-z i Ngô væn-pah sô feng-fu ng-lah ziu-z Ngô beng-yiu Ngô yi-'eo feh tsæ eo ng-lah
爾拉若是依我凡百所吩咐爾拉，就是我朋友。¹⁵ 我以後弗再謳爾拉
z nu-boh ing-we nu-boh feh hyiao-teh gyi cü-nying-kô sô tso-go Ngô eo ng-lah z beng-yiu ing-we
是奴僕，因爲奴僕弗曉得其主人家所做個。我謳爾拉是朋友，因爲
Ngô væn-pah dzong Ah-tia sô t'ing-meng-go tu t'ong-cü ng-lah de Feh-z ng-lah kæn-shün Ngô z Ngô
我凡百從阿爹所聽聞個都通知爾拉了。¹⁶ 弗是爾拉揀選我，是我
kæn-shün ng-lah shih-lih ng-lah hao ky'i kyih ko-ts yi peh ng-lah-go ko-ts hao dziang-t'ong læ-tong
揀選爾拉，設立爾拉好去結果子，又撥爾拉個果子好長通來東。
s-teh ng-lah k'ao-djôh Ngô-go ming-deo gyiu Ah-tia ze-bin soh-si Gyi tu we s-peh ng-lah Ngô pô
使得爾拉靠着我個名頭求阿爹隨便啥西，其都會賜撥爾拉。¹⁷ 我把
keh-sing shih-wô feng-fu ng-lah s-teh ng-lah hao dô-kô siang-æ
箇星說話吩咐爾拉，使得爾拉好大家相愛。

18 SHÜ-KÆN-ZÔNG ziah-z u-su ng-lah ng-lah hyiao-teh gyi z sin u-su Ngô go
「世間上若是惡慄爾拉，爾拉曉得其是先惡慄我個。¹⁹
Ng-lah ziah-z joh-ü shü-kæn-zông shü-kæn-zông tsong we æ-sih zi-go nying dæn-z ng-lah feh-z
爾拉若是屬於世間上，世間上總會愛惜自個人。但是爾拉弗是
joh-ü shü-kæn-zông z Ngô dzong shü-kæn-zông kæn-shün-c'ih-læ-go keh-lah shü-kæn-zông u-su ng-lah
屬於世間上，是我從世間上揀選出來個，箇拉世間上惡慄爾拉。²⁰

Ngô teng ng-lah sô wô-ko Nu-boh m-neh do-jü gyi cü-nying-kô keh-kyü shih-wô yüong kyi-teh
我等爾拉所話過，『奴僕嘸得大如其主人家，』箇句說話用記得。
Gyi-lah ziah-z pih-næn Ngô yia we pih-næn ng-lah ziah-z pao-siu Ngô-go shih-wô yia we pao-siu
其拉若是逼難我，也會逼難爾拉。若是保守我個說話，也會保守
ng-lah-go shih-wô Gyi-lah we-leh Ngô-go ming-deo iao pô keh-sing ih-ts'ih-go z-ken 'æ ng-lah
爾拉個說話。21 其拉爲了我個名頭要把箇星一切個事幹害爾拉，
ing-we feh hyiao-teh ts'a Ngô læ Cü-kwu
因爲弗曉得差我來主顧。

22 Ngô ziah m̃-teh læ teng gyi-lah kông-ko gyi-lah z m-kao ze-ming næn-kæn gyi-lah-go
「我若嘸得來等其拉講過，其拉是嘸告罪名。難間其拉個
ze-ming m-kao hao t'e-t'ôh U-su Ngô go cü-kwu yia z u-su Ngô-go Ah-tia Ngô læ
罪名嘸告好推託。23 惡慊我個主顧，也是惡慊我個阿爹。24 我來
gyi-lah-go cong-nyiang ziah m̃-teh tso bih-nying dzong m-neh tso-ko-go z-ken gyi-lah m-kao ze-ming
其拉個中央若嘸得做別人從嘸得做過個事幹，其拉嘸告罪名。
næn-kæn gyi-lah yi k'en-kyin yi u-su Ngô teng Ngô-go Ah-tia Tsih-z keh-go z-ken yiu-go
難間其拉又看見，又惡慊，我等我個阿爹。25 只是箇個事幹有個，
hao s-teh gyi-lah lih-fah shü-li sô sia-tih-go shih-wô yiu yiao-nyæn ziu-z wô Gyi-lah
好使得其拉律法書裏所寫的個說話有效驗，就是話，『其拉
vu-yün-vu-kwu u-su Ngô
無緣無故惡慊我。』

26 Dæn-z Ngô dzong Ah-tia u-sen we ts'a-læ peh ng-lah go keh-we Pao-kô Cü-kwu ziu-z
「但是我從阿爹烏碎會差來撥爾拉個箇位保家主顧，就是
dzong Ah-tia ka c'ih-læ tsing dao-li-go Sing-Ling Gyi ih læ we tso Ngô-go te-tsing Ng-lah yia we
從阿爹介出來真道理個聖靈，其一來會做我個對證。27 爾拉也會
tso te-tsing ing-we z dzong ky'i-deo teng Ngô dô-kô læ-tong
做對證，因爲是從起頭等我大家來東。」

I'e. XVI.

Ngô teng ng-lah kông keh-sing shih-wô z iao s-teh ng-lah feh we pæn-tih Gyi-lah we ken
「我等爾拉講箇星說話，是要使得爾拉弗會捩跌。2 其拉會趕
ng-lah c'ih jü-we-dông fi-dæn z-ka yiu z-'eo læ-gyi væn-pah sah ng-lah go cü-kwu i gyi
爾拉出聚會堂。非但是介，有時候來其，凡百殺爾拉個主顧，依其
sön z læ-tih voh-z Jing-ming Gyi-lah ka-go siang-mao 'æ ng-lah z ing-we feh hyiao-teh Ah-tia
算是來的服侍神明。3 其拉介個相貌害爾拉，是因爲弗曉得阿爹，
gia feh hyiao-teh Ngô Ngô teng ng-lah kông keh-sing shih-wô z iao s-teh ng-lah z-'eo ih tao
也弗曉得我。4 我等爾拉講箇星說話，是要使得爾拉，時候一到，

hao kyì-teh Ngô yiu keh-go shih-wô teng ng-lah kông-ko-de yi-zin Ngô feh teng ng-lah kông keh-sing shih-wô
好記得我有箇個說話等爾拉講過了。以前我弗等爾拉講箇星說話，
ing-we Ngô wa teng ng-lah dô-kô læ-tong
因爲我還等爾拉大家來東。

5 「難間我到差我來主顧個烏碎去，爾拉個中央也無人問我
'ah-li ky'i Dæn-z we-leh Ngô teng ng-lah kông keh-sing shih-wô ng-lah z mun-sing iu-meng Ngô
何裏去？⁶但是爲了我等爾拉講箇星說話，爾拉是滿心憂悶。⁷我
jih-we wô hyiang ng-lah dao Ngô li-k'æ ng-lah z ng-lah-go ih-c'ü Ngô ziah-z feh li-k'æ
實惠話向爾拉道，我離開爾拉，是爾拉個益處。我若是弗離開
ng-lah Pao-kô Cü-kwu feh læ ziah-z ky'i we ts'a Gyi tao ng-lah-go u-sen læ Gyi ih
爾拉，保家主顧弗來。若是去，會差其到爾拉個烏碎來。⁸其一
læ we pô ze teng kong-yi teng sing-p'un-go z-ken peh shü-kæn-zông nying zi tsah-vah zi
來，會把罪，等公義，等審判個事幹，撥世間上人自責罰自^[1]。⁹
ze ni ing-we gyi-lah feh siang-sing Ngô kong-yi ni ing-we Ngô tao Ngô Ah-tia u-sen ky'i
罪呢，因爲其拉弗相信我。¹⁰公義呢，因爲我到我阿爹烏碎去，
ng-lah m-neh k'en-kyin Ngô sing-p'un ni ing-we keh shü-kæn-zông-go cü-tsæ yi-kying p'un-tôn-de
爾拉無得看見我。¹¹審判呢，因爲箇世間上個主宰已經判斷了。

[1] 'Ôh wô, peh shü-kæn-zông hyiao-teh. 或話，撥世間上曉得。（原註）

12 「我還有許多事幹要等爾拉講，只是現在爾拉喫弗落個。¹³
Dæn-z keh-we tsing dao-li-go Sing-Ling ih læ Gyi we pô yang-yang tsing dao-li ling ng-lah tsing-ky'i Gyi
但是箇位真道理個聖靈一來，其會把樣樣真道理領爾拉進去。其
feh we dzong Zi ka kông we kông Gyi væn-pah só t'ing-meng-go z-ken wa-yiu vi-læ-go z-ken yia we
弗會從自介講，會講其凡百所聽聞個事幹。還有未來個事幹也會
t'ong-cü ng-lah Gyi we kwe yüong-wô peh Ngô ing-we pô Ngô só yiu-go do-læ t'ong-cü ng-lah
通知爾拉。¹⁴其會歸榮華撥我。因爲把我所有個馱來通知爾拉。¹⁵
Ah-tia væn-pah só yiu-go z Ngô-go keh-lah Ngô wô Gyi we pô Ngô só yiu-go do-læ t'ong-cü
阿爹凡百所有個，是我個。箇拉我話，其會把我所有個馱來通知
ng-lah Deng ih-zông ng-lah feh we k'en-kyin Ngô tsæ deng ih-zông we k'en-kyin Ngô ing-we Ngô
爾拉。¹⁶庵一晌，爾拉弗會看見我。再庵一晌，會看見我。因爲我
tao Ah-tia u-sen ky'i
到阿爹烏碎去。」

17 其門徒有星就大家是介話，「其等阿拉話，『庵一晌爾拉弗
we k'en-kyin Ngô tsæ deng ih-zông we k'en-kyin Ngô wa-yiu wô Ing-we Ngô tao Ah-tia u-sen
會看見我，再庵一晌會看見我。』還有話，『因爲我到阿爹烏碎

ky'i keh z soh-go shih-wô Gyi-lah wô Gyi læ-tih wô Deng
去。』——箇是啥個說話？」¹⁸ 其拉話，「其來的話，『庀
ih-zông keh-kyü shih-wô tao-ti dza-go ah-lah feh hyiao-teh Gyi z kông soh-si
一晌，』箇句說話到底咋個？阿拉弗曉得其是講啥西。」

¹⁹ Yia-su hyiao-teh gyi-lah i-s iao meng Gyi ziu teng gyi-lah wô Ngô wô Deng ih-zông
耶穌曉得其拉意思要問其，就等其拉話，「我話，『庀一晌
ng-lah feh we k'en-kyin Ngô tsæ deng ih-zông we k'en-kyin Ngô keh-go shih-wô ng-lah læ-tih nyi-leng
爾拉弗會看見我，再庀一晌會看見我，』箇個說話爾拉來的議論
ma Ngô tsing-tsing wô hyiang ng-lah dao Ng-lah we k'oh we c'ih ngæn-li shü-kæn-zông we
嗎？」²⁰ 我真真話向爾拉道，爾拉會哭，會出眼淚，世間上會
hwun-hyi ng-lah we iu-meng dæn-z ng-lah-go iu-meng we pin tso hwun-hyi Nyü-nying læ-tih tso
歡喜。爾拉會憂悶，但是爾拉個憂悶會變做歡喜。²¹ 女人來的做
sang-m yiu iu-meng ing-we gyi-go z-'eo tao-de na-hwun sang-c'ih-de zin mông-kyi keh-go
生姆，有憂悶，因為其個時候到了。奶花生出了，前忘記箇個
kw'u-næn ing-we hwun-hyi shü-kæn-zông yiu ih-go nying sang-c'ih-tong Z-ka-go ng-lah næn-kæn yiu
苦難，因為歡喜世間上有一個人生出東。²² 是介個，爾拉難間有
iu-meng dæn-z Ngô we tsæ læ k'en ng-lah ng-lah-go sing-li ziu we hwun-hyi ng-go hwun-hyi yia
憂悶。但是我會再來看爾拉，爾拉個心裏就會歡喜，爾個歡喜也
m-nying we deh-leh-ky'i Tao keh-go nyih-ts ng-lah hao-vong meng Ngô soh-si Ngô tsing-tsing wô hyiang
無人會奪勒去。²³ 到箇個日子爾拉好留問我啥西。我真真話向
ng-lah dao Ng-lah k'ao Ngô-go ming-deo væn-pah sô gyiu Ah-tia go Gyi tu we s-peh ng-lah
爾拉道，爾拉靠我個名頭凡百所求阿爹個，其都會賜撥爾拉。²⁴
Ng-lah ih-hyang m-teh ih-yiang k'ao-djôh Ngô-go ming-deo gyiu-ko næn-kæn hao gyiu ziu we teh-djôh s-teh
爾拉一向無得一樣靠着我個名頭求過。難間好求，就會得着，使得
ng-lah-go hwun-hyi we mun-tsoh
爾拉個歡喜會滿足。

²⁵ Keh-sing z-ken Ngô z yüongen-dzông shih-wô teng ng-lah kông-go dæn-z yiu z-'eo
「箇星事幹我是用暗藏^[1]說話等爾拉講個。但是有時候
læ-gyi Ngô feh tsæ yüongen-dzông shih-wô teng ng-lah kông z iao ming-tông-tông pô Ah-tia-go z-ken
來其，我弗再用暗藏^[1]說話等爾拉講，是要明當當把阿爹個事幹
t'ong-cü ng-lah Tao keh-go nyih-ts ng-lah we k'ao-djôh Ngô-go ming-deo ka gyiu Ngô feh teng ng-lah
通知爾拉。²⁶ 到箇個日子爾拉會靠着我個名頭介求。我弗等爾拉
wô Ngô we dæ ng-lah gyiu Ah-tia Ah-tia Zi yia æ-sih ng-lah ing-we ng-lah æ-kying Ngô
話，我會代爾拉求阿爹。²⁷ 阿爹自也愛惜爾拉，因為爾拉愛敬我，
yi siang-sing Ngô z dzong Jing-ming ka c'ih-læ-go Ngô z dzong Ah-tia ka c'ih-læ tao shü-kæn-zông
又相信我是從神明介出來個。²⁸ 我是從阿爹介出來，到世間上
læ-go yi li-k'æ shü-kæn-zông tao Ah-tia u-sen ka ky'i
來個。又離開世間上，到阿爹烏碎介去。」

[1] 'Ôh wô, pi-fông. 或話，比方。（原註）

29 Meng-du teng Gyi wô Ng keh-tsao z ming-tông-tông kông-go feh yüong soh-go en-dzông
門徒等其話，「爾箇遭是明當當講個，弗用啥個暗藏^[1]
shih-wô de Næn-kæn ah-lah hyiao-teh Ng z yiang-yiang tu hyiao-teh-go yia hao-vong jü læ meng Ng
說話了。30 難間阿拉曉得爾是樣樣都曉得個，也好留誰來問爾。
we-leh ka ah-lah siang-sing Ng z dzong Jing-ming ka c'ih-læ-go
爲了介，阿拉相信爾是從神明介出來個。」

[1] 'Ôh wô, pi-fông. 或話，比方。（原註）

31 Yia-su we-teh gyi-lah wô Keh-tsao ng-lah siang-sing-de ma 32 Yiu z-'eo læ-gyi z
耶穌回答其拉話，「箇遭爾拉相信了嗎？32 有時候來其，是
yi-kying tao-de ng-lah we sæn-k'æ kôh-nying tao zi-go di-fông ky'i dzing-leh Ngô doh-zi læ-tong Ngô
已經到了，爾拉會散開，各人到自個地方去，剩了我獨自來東。我
yia feh-z doh-zi ing-we Ah-tia teng Ngô dô-kô læ-tong Ngô teng ng-lah kông keh-sing shih-wô iao
也弗是獨自，因爲阿爹等我大家來東。33 我等爾拉講箇星說話，要
s-teh ng-lah dzæ-ü Ngô yiu en-tæn Ng-lah læ shü-kæn-zông pih-ding yiu kw'u-næn dæn-z hao fông-sing
使得爾拉在於我有安耽。爾拉來世間上必定有苦難。但是好放心，
shü-kæn-zông z Ngô yi-kying tang-ying-de
世間上是我已經打贏了。」

I'e. XVII.

YIÆ-SU kông-hao keh-sing shih-wô ngæn-tsing dæ-ky'i hyiang-djôh t'in z-ka wô
耶穌講好箇星說話，眼睛抬起向着天，是介話：

Ah-tia z-'eo yi-kying tao-de hao yüong-wô Ng-go Ng-ts s-teh Ng-ts yia we yüong-wô
「阿爹，時候已經到了。好榮華爾個兒子，使得兒子也會榮華
Ng Ing-we Ng yi-kying s-peh Gyi gyün-ping hao kwun væn-pah yiu hyüih-ky'i go s-teh Ng-ts hao s
爾。2 因爲爾已經賜撥其權柄好管凡百有血氣個，使得兒子好賜
üong-yün weh-ming peh Ng væn-pah sô s-peh Gyi go cü-kwu Keh üong-yün weh-ming ziu-z hyiao-teh Ng
永遠活命撥爾凡百所賜撥其個主顧。3 箇永遠活命，就是曉得爾
keh-we doh-ih tsing Jing-ming teng Ng sô ts'a-læ-go Yia-su Kyi-toh Ngô læ shü-kæn-zông yi-kying yüong-wô
箇位獨一眞神明，等爾所差來個耶穌基督。4 我來世間上已經榮華
Ng ko-de Ng kao-dæ Ngô tso go z-ken Ngô tso wun-djün-de Ah-tia næn-kæn peh Ngô læ
爾過了。爾交代我做個事幹，我做完全了。5 阿爹，難間撥我來
Ng-go u-sen ziu yüong-wô ziu-z feh-zing yiu t'in-di zin-deo Ngô læ Ng-go u-sen sô yiu-go yüong-wô
爾個烏碎受榮華，就是弗曾有天地前頭我來爾個烏碎所有個榮華。

Ng dzong shü-kæn-zông li-hyang sô s-peh Ngô go nying Ngô yi-kying hyin-c'ih Ng-go ming-deo peh
6 「爾從世間上裏向所賜撥我個人，我已經顯出爾個名頭撥

gyi-lah hyiao-teh gyi-lah peng-læ z Ng-go Ng do-læ s-peh Ngô gyi-lah yia z pao-siu Ng-go
其拉曉得。其拉本來是爾個，爾馱來賜撥我。其拉也是保守爾個

dao-li Næn-kæn gyi-lah hyiao-teh Ng væn-pah sô s-peh Ngô go yiang-yiang tu z dzong Ng ka læ
道理。7 難問其拉曉得爾凡百所賜撥我個，樣樣都是從爾介來。8

ing-we Ng s-peh Ngô go shih-wô Ngô yia djün peh gyi-lah gyi-lah yi-kying ziu-de yia jih-we hyiao-teh
因為爾賜撥我個說話，我也傳撥其拉。其拉已經受了，也實惠曉得

Ngô z dzong Ng ka c'ih-læ ping-ts'ia siang-sing z Ng ts'a Ngô læ Ngô z we-leh gyi-lah læ-tih gyiu
我是從爾介出來，並且相信是爾差我來。9 我是爲了其拉來的求。

Ngô læ-tih gyiu feh-z we-leh shü-kæn-zông z we-leh Ng sô s-peh Ngô go cü-kwu ing-we gyi-lah
我來的求，弗是爲了世間上，是爲了爾所賜撥我個主顧，因為其拉

z Ng-go Væn-pah z Ngô-go yia z Ng-go z Ng-go yia z Ngô-go ping-ts'ia Ngô dzæ-ü
是爾個。10 凡百是我個也是爾個，是爾個也是我個。並且我在於

gyi-lah yiu yüong-wô
其拉有榮華。

Ngô yi-'eo feh læ shü-kæn-zông gyi-lah z shü-kæn-zông læ-tong Ngô z tao Ng u-sen
11 「我以後弗來世間上，其拉是世間上來東，我是到爾烏碎

læ Sing-jün-go Ah-tia Ng sô s-peh Ngô go nying hao pao-wu gyi-lah k'ao-djöh Ng-go ming-deo s-teh
來。聖善個阿爹，爾所賜撥我個人好保護其拉靠着爾個名頭，使得

gyi-lah tso ih-ko-sang ziang Ah-lah ka Ngô wa teng gyi-lah læ shü-kæn-zông læ-tong Ngô z pao-wu
其拉做一個生，像阿拉介。12 我還等其拉來世間上來東，我是保護

gyi-lah k'ao-djöh Ng-go ming-deo Ng sô s-peh Ngô go cü-kwu Ngô z kwu-djöh gyi-lah nen-cong ih-go tu
其拉靠着爾個名頭。爾所賜撥我個主顧我是顧着其拉。內中一個都

m-neh shih-diao tsih-yiu keh mih-vông cü-kwu shih-diao-de s-teh Sing-shü yiu yiao-nyæn Ngô næn-kæn
嘸得失掉，只有箇滅亡主顧失掉了，使得聖書有效驗。13 我難問

tao Ng u-sen læ Ngô læ shü-kæn-zông kông keh-sing shih-wô s-teh gyi-lah sing li-hyang hao mun-tsoh Ngô-go
到爾烏碎來。我來世間上講箇星說話，使得其拉心裏向好滿足我個

hwun-hyi Ngô yi-kying pô Ng-go dao-li djün peh gyi-lah shü-kæn-zông z u-su gyi-lah ing-we
歡喜。14 我已經把爾個道理傳撥其拉。世間上是惡慊其拉，因為

gyi-lah z feh joh-ü shü-kæn-zông ziang Ngô feh joh-ü shü-kæn-zông ka Ngô feh gyiu Ng dzong
其拉是弗屬於世間上，像我弗屬於世間上介。15 我弗求爾從

shü-kæn-zông pô gyi-lah siu-leh-ky'i tsih gyiu Ng pao-wu gyi-lah feh ky'i væn-ze Gyi-lah feh joh-ü
世間上把其拉收勒去，只求爾保護其拉弗去犯罪。16 其拉弗屬於

shü-kæn-zông ziang Ngô feh joh-ü shü-kæn-zông ka Hao yüong Ng-go tsing dao-li tseng-ky'i gyi-lah
世間上，像我弗屬於世間上介。17 好用爾個真道理尊起其拉。

Ng-go shih-wô ziu-z tsing dao-li Tsing-ziang Ng ts'a Ngô tao shü-kæn-zông læ Ngô z ts'a gyi-lah tao
爾個說話就是真道理。18 正像爾差我到世間上來，我是差其拉到

shü-kæn-zông ky'i Ngô yia we-leh gyi-lah tseng-ky'i Ngô-zi s-teh gyi-lah k'ao-djöh tsing dao-li hao tso
世間上去。19 我也爲了其拉尊起我自，使得其拉靠着真道理好做

tseng-ky'i-liao-go nying
尊起了個人^[1]。

[1] *Yiu-teh fæn*, s-teh gyi-lah hao tso jih-we tseng-ky'i-liao-go nying. 有得翻，

使得其拉好做實惠尊起了個人。（原註）

20 *Ngô feh tæ̀n-tsih we-leh keh-sing nying læ-tih gyiu yia z we-leh tsiang-læ t'ing-meng gyi-lah-go*
「我弗單只爲了箇星人來的求，也是爲了將來聽聞其拉個
shih-wô siang-sing Ngô cü-kwu gyiu s-teh gyi-lah long-tsong hao tso ih-ko-sang ziang Ng Ah-tia dzæ-ü
說話相信我主顧求。21 使得其拉攏總好做一個生。像爾阿爹在於
Ngô Ngô dzæ-ü Ng s-teh gyi-lah dzæ-ü Ah-lah yia hao tso ih-ko-sang hao peh shü-kæn-zông siang-sing
我，我在於爾，使得其拉在於阿拉也好做一個生。好撥世間上相信
z Ng ts'a Ngô læ-go Wa-yiu Ng sô s-peh Ngô go yüong-wô Ngô yi-kying s-peh gyi-lah s-teh
是爾差我來個。22 還有爾所賜撥我個榮華我已經賜撥其拉。使得
gyi-lah hao tso ih-ko-sang ziang Ah-lah tso ih-ko-sang ka Ngô dzæ-ü gyi-lah Ng yia dzæ-ü
其拉好做一個生，像阿拉做一個生介。23 我在於其拉，爾也在於
Ngô s-teh gyi-lah hao djün-djün-be-be tso ih-ko-sang hao peh shü-kæn-zông hyiao-teh z Ng ts'a Ngô læ
我，使得其拉好全全備備做一個生。好撥世間上曉得是爾差我來，
yia z æ-sih gyi-lah ziang æ-sih Ngô ka
也是愛惜其拉像愛惜我介。

24 *Ah-tia z Ngô læ-kæn-go u-sen Ngô iao Ng sô s-peh Ngô go cü-kwu hao teng Ngô*
「阿爹，是我來問個烏碎，我要爾所賜撥我個主顧好等我
dô-kô læ-kæn hao peh gyi-lah k'en-kyin Ngô-go yüong-wô ziu-z Ng sô s-peh Ngô go ing-we k'æ-bih
大家來問。好撥其拉看見我個榮華，就是爾所賜撥我個。因爲開闢
t'in-di yi-zin Ng z æ-sih Ngô go Tsing-dzih-go Ah-tia shü-kæn-zông feh hyiao-teh Ng dæn-z Ngô
天地以前爾是愛惜我個。25 正直個阿爹，世間上弗曉得爾。但是我
hyiao-teh Ng keh-sing nying yia hyiao-teh z Ng ts'a Ngô læ Ngô z yi-kying hyin-c'ih Ng-go ming-deo peh
曉得爾，箇星人也曉得是爾差我來。26 我是已經顯出爾個名頭撥
gyi-lah hyiao-teh wa iao hyin-c'ih-læ s-teh Ng æ-sih Ngô go sing hao læ gyi-lah-go li-hyang Ngô yia
其拉曉得，還要顯出來。使得爾愛惜我個心好來其拉個裏向，我也
hao læ gyi-lah-go li-hyang
好來其拉個裏向。」

I'e. XVIII.

YIÆ-SU keh-sing shih-wô kông-hao teng Gyi meng-du dong-de tseo-c'ih ko Kyih-leng ky'i-k'ang læ keh-deo
耶穌箇星說話講好，等其門徒同隊走出，過汲淪溪坑。來箇頭
giu ih-go hwô-yün Gyi ziu teng meng-du dô-kô tseo-tsing-ky'i Iao ma Gyi diao go Yiu-da yia hyiao-teh
有一個花園，其就等門徒大家走進去。2 要賣其掉個猶大也曉得

keh-t'ah di-fông ing-we Yia-su teng meng-du peh-djông tao keh-deo ky'i jü-long
箇埠地方。因爲耶穌等門徒不常到箇頭去聚攏。

3 Yiu-da ta-leh ih-de ping wa-yiu keh-sing tsi-s-deo teng Fah-li-sæ nying u-sen læ-go
猶大帶勒一隊兵，還有箇星祭司頭等法利賽人烏碎來個
ts'a-nying do-leh teng-long ho-pô tao-ts'iang keh-sing tao keh-deo ky'i Yia-su hyiao-teh væn-pah iao ling djôh
差人，馱勒燈籠火把刀槍箇星，到箇頭去。4 耶穌曉得凡百要臨着
Gyi go z-ken ziu tseo-c'ih-læ teng gyi-lah wô Ng-lah læ zing jü Gyi-lah wô
其個事幹，就走出來，等其拉話：「爾拉來尋誰？」5 其拉話：
Nô-sah-leh-go Yia-su Yia-su teng gyi-lah wô Ngô ziu-z Ma Gyi diao-go Yiu-da yia
「拿撒勒個耶穌。」耶穌等其拉話：「我就是。」賣其掉個猶大也
teng gyi-lah dô-kô lih-kæn Yia-su teng gyi-lah wô Ngô ziu-z gyi-lah ziu tao-t'e
等其拉大家立間。6 耶穌等其拉話：「我就是。」其拉就倒退，
tih-tao di-ying Gyi yi meng gyi-lah wô Ng-lah læ zing jü Gyi-lah wô
跌倒地垠。7 其又問其拉話：「爾拉來尋誰？」其拉話：
Nô-sah-leh-go Yia-su Yia-su z-ka wô Ngô yi-kying teng ng-lah wô-ko Ngô ziu-z
「拿撒勒個耶穌。」8 耶穌是介話：「我已經等爾拉話過我就是。
ka-ni ziah-z læ zing Ngô keh-sing nying hao peh gyi-lah ky'i Z-ka Yia-su zin-deo sô
介呢，若是來尋我，箇星人好撥其拉去。」9 是介，耶穌前頭所
wô Ng sô s-peh Ngô go cü-kwu Ngô ih-go tu m-neh shih-diao keh-kyü shih-wô yiu yiao-nyæn
話，「爾所賜撥我個主顧，我一個都無得失掉」箇句說話有效驗。

10 Si-meng Pe-teh yiu ih-pô tao ta-tih ziu bah-c'ih ky'i tsæn tsi-s-deo-go nu-boh siah-lôh gyi
西門·彼得有一把刀帶的，就拔出去斬祭司頭個奴僕，削落其
jing-tsah ng-to Keh nu-boh-go ming-z kyiao-leh Mô-leh-kwu Yia-su teng Pe-teh wô Ng-go tao
順隻耳朵。箇奴僕個名字叫勒馬勒古。11 耶穌等彼得話：「爾個刀
yüongt'ao-tsing tao-k'ôh-li Ah-tia sô s-peh Ngô keh-go pe-ts Ngô næn-dao hao feh ky'üoh ma
用套進刀殼裏。阿爹所賜撥我箇個杯子我難道好弗喫嗎？」

12 KEH-TSAO keh-de ping teng ts'in-tsong teng Yiu-t'a nying-go ts'a-nying ziu k'ô Yia-su bo-ts sin
箇遭箇隊兵等千總等猶太人個差人就柯耶穌，縛仔，13 先
ta tao Üô-nô u-sen ky'i ziu-z keh nying tso tsi-s-deo Kæ-üô-fah-go dziang-nying Kæ-üô-fah
帶到亞拿烏碎去。就是箇年做祭司頭該亞法個丈人。14 該亞法
ziu-z zin-deo teng Yiu-t'a nying wô Ih-go nying we-leh pah-sing si z ah-lah-go bin-i keh-go
就是前頭等猶太人話，「一個人爲了百姓死，是阿拉個便宜」箇個
cü-kwu
主顧。

15 Si-meng Pe-teh teng keh bih-go meng-du keng-leh Yia-su ky'i Keh-go meng-du z tsi-s-deo
西門·彼得，等箇別個門徒，跟勒耶穌去。箇個門徒是祭司頭
nying-teh-go gyi teng Yia-su dô-kô tseo-tsing tsi-s-deo-go ngô-meng-li Pe-teh læ meng-k'eo nga-deo
認得個。其等耶穌大家走進祭司頭個衙門裏。16 彼得來門口外頭
lih-kæn Tsi-s-deo nying-teh-go meng-du tseo-c'ih-læ teng kwun-meng-go ô-deo wô ih-sing ziu ta-leh
立間。祭司頭認得個門徒走出來，等管門個丫頭話一聲，就帶勒

Pe-teh tsing-ky'i Kwun-meng-go ô-deo ziu teng Pe-teh wô Ng yia z keh-go Nying-go meng-du
彼得進去。 17 管門個丫頭就等彼得話：「爾也是箇個人個門徒
feh Gyi wô Ngô feh-z Keh-sing nu-boh teng ts'a-nying ing-we t'in-kô lang sang
弗？」其話：「我弗是。」 18 箇星奴僕等差人，因為天家冷，生
t'æn-ho lih-ts læ-kæn hong Pe-teh yia teng gyi-lah dô-kô lih-ts hong-hong
炭火，立仔來間烘。彼得也等其拉大家立仔烘烘。

19 Tsi-s-deo pô Gyi meng-du teng Gyi-zi kông-go dao-li meng-meng Yia-su Yia-su we-teh
祭司頭把其門徒，等其自講個道理，問問耶穌。 20 耶穌回答
gyi wô Ngô z ming-tông-tông kông peh shü-kæn-zông t'ing go Ngô z dzia-ang-t'ong læ jü-we-dông teng
其話：「我是明當當講撥世間上聽個。我是長通來聚會堂等
sing-din-li Yiu-t'a nying djông-djông jü-long-go u-sen kông dao-li læ s'ô u-dông Ngô ih-nyang tu
聖殿裏，猶太人常常聚攏個烏碎，講道理。來私下烏蕩我一樣都
m-neh kông-go Ng dza-we meng Ngô hao meng keh-sing t'ing-meng-go cü-kwu Ngô z teng gyi-lah kông
嘸得講過。 21 爾咋會問我？好問箇星聽聞個主顧我是等其拉講
soh-si Ngô só kông-go gyi-lah hyiao-teh-go Gyi tsing-hao læ-tih kông keh-sing shih-wô yiu ih-go
啥西。我所講個其拉曉得個。」 22 其正好來的講箇星說話，有一個
bông-pin lih-tong-go ts'a-nying kwah Yia-su ih-kwông z-ka wô Ng ka ing tsi-s-deo ma
旁邊立東個差人攔耶穌一光^[1]，是介話：「爾介應祭司頭嗎？」 23
Yia-su we-teh gyi wô Ngô ziah kông-ts'o-de hao p'i-bing Ngô-go ts'o ziah-z feh ts'o dza-we tang
耶穌回答其話：「我若講錯了，好批評我個錯。若是弗錯，咋會打
Ngô ni
我呢？」

[1] 'Ôh wô, s bông tang Yia-su ih-kyi. 或話，使棒打耶穌一記。（原註）

Yia-su dzing-gyiu bo-liao-go Üô-nô song-ky'i peh tsi-s-deo Kæ-üô-fah
24 耶穌仍舊縛了個，亞拿送去撥祭司頭該亞法。

Si-meng Pe-teh lih-ts læ-kæn hong-ho yiu nying teng gyi wô Ng yia z Gyi-go meng-du
25 西門·彼得立仔來間烘火。有人等其話：「爾也是其個門徒
feh Gyi feh tsiao-jing z-ka wô Ngô feh-z Yiu ih-go tsi-s-deo-go nu-boh
弗？」 26 其弗招認，是介話：「我弗是。」有一個祭司頭個奴僕，
ziu-z Pe-teh siah-lôh gyi ng-to cü-kwu-go ts'ing-kyün z-ka wô Ngô læ hwô-yün li-hyang soh m-neh
就是彼得削落其耳朵主顧個親眷，是介話：「我來花園裏向啥嘸得
k'en-kyin ng teng Gyi dô-kô læ-kæn ma Pe-teh yi feh tsiao-jing kyi lih-k'eh ziu di-de
看見爾等其大家來間嗎？」 27 彼得又弗招認。雞立刻就啼了。

KEH-TSAO gyi-lah dzong Kæ-üô-fah-go u-sen ta Yia-su tao kong-kwun-li ky'i Z'eo z tsao
28 箇遭其拉從該亞法個烏碎帶耶穌到公館裏去^[1]。時候是早
t'in-nyiang k'ong-p'ô tæ-ndjôh ao-tsao keh-lah feh tseo-tsing kong-kwun-li ky'i s-teh gyi-lah wa hao ky'üoh
天亮。恐怕鑒着塵糟，箇拉弗走進公館裏去。使得其拉還好喫
yü-yüih
逾越。

[1] 'Ôh wô, Pe-lah-to ngô-meng: k'en Mt. 27. 27. 或話，彼拉多衙門。看 Mt.

27. 27. (原註)

29 ^{Pe-lah-to ziu tseo-c'ih-læ} 彼拉多就走出來，^{teng gyi-lah wô} 等其拉話：^{Ng-lah kao keh-go Nying z soh-go} 「爾拉告箇個人是啥個
^{en-gyin} 案件？」^{Gyi-lah we-teh gyi wô} 30 其拉回答其話：^{Gyi ziah m-neh wā z-ken tso-ko} 「其若嘸得壞事幹做過，^{ah-lah tsæ-ve song-læ} 阿拉再贈送來
^{peh ng} 撥爾。」^{Pe-lah-to wô} 31 彼拉多話：^{Ng-lah zi ta-leh-ky'i} 「爾拉自帶勒去，^{tsiao zi-go lih-fah ky'i p'un-tôn Gyi} 照自個律法去判斷其。」
^{Yiu-t'a nying teng gyi wô} 猶太人等其話：^{Ah-lah m-neh sah-nying-go gyün-ping} 「阿拉嘸得殺人個權柄。」^{S-teh Yia-su ts-tin Gyi-zi} 32 使得耶穌指點其自
^{tsiang-læ iao dza-go si-fah sô kông-go shih-wô yiu yiao-nyien} 將來要咋個死法所講個說話有效驗。

33 ^{Pe-lah-to yi tseo-tsing kong-kwun-li} 彼拉多又走進公館裏，^{eo Yia-su læ} 謳耶穌來，^{teng Gyi wô} 等其話：^{Ng z Yiu-t'a nying-go} 「爾是猶太人個
^{Wông-ti feh} 皇帝弗？」^{Yia-su we-teh gyi wô} 34 耶穌回答其話：^{Keh-kyü shih-wô z ng-zi kông-c'ih-læ-go} 「箇句說話是爾自講出來個？還是有
^{bih-nying pô keh-go z-ken wô hyiang ng dao-go} 別人把箇個事幹話向爾道個？」^{Pe-lah-to we-teh z-ka wô} 35 彼拉多回答，是介話：^{Ngô soh} 「我啥
^{z Yiu-t'a nying} 是猶太人？^{Z Ng-zi-go peng-koh-nying teng keh-sing tsi-s-deo} 是爾自個本國人等箇星祭司頭將爾送來撥我。^{tsiang Ng song-læ} 爾到底
^{tso soh-go z-ken} 做啥個事幹？」^{Yia-su we-teh z-ka wô} 36 耶穌回答，是介話：^{Ngô-go koh z feh joh-ü keh-go} 「我個國是弗屬於箇個
^{shü-kæn-zông} 世間上。^{Ngô-go koh ziah-z joh-ü shü-kæn-zông} 我個國若是屬於世間上，^{Ngô-go siu-'ô-nying tsong we teng Ngô c'ih-lih} 我個手下人總會等我出力
^{tang-tsiang sæn-leh Ngô song beh Yiu-t'a nying} 打仗，^{næn-kæn Ngô-go koh z feh joh-ü shü-kæn-zông} 省勒我送撥猶太人。^{Ngô-go koh z feh joh-ü shü-kæn-zông} 難間我個國是弗屬於世間上。」 37
^{Pe-lah-to ziu wô} 彼拉多就話：^{Ka-ni} 「介呢，^{Ng z-go wông-ti feh} 爾是個皇帝弗？」^{Yia-su we-teh wô} 耶穌回答話：^{Ng} 「爾
^{wô-djôh-de} 話着了，^{Ngô z-go Wông-ti} 我是個皇帝。^{Ngô sang-c'ih-læ-go yün-kwu} 我生出來個緣故，^{Ngô tao shü-kæn-zông læ-go yün-kwu} 我到世間上來個緣故，^z 是
^{iao tso tsing dao-li-go te-tsing} 要做真道理個對證。^{væn-pah joh-ü tsing dao-li cü-kwu we t'ing Ngô-go shih-wô} 凡百屬於真道理主顧會聽我個說話。」 38
^{Pe-lah-to teng Gyi wô} 彼拉多等其話：^{Soh-si z tsing dao-li} 「啥西是真道理？」

^{Wô-leh ih-sing} 話勒一聲，^{yi tseo-c'ih-ky'i} 又走出去，^{teng Yiu-t'a nying wô} 等猶太人話：^{Ngô k'en Gyi z ih-ngæn m-kao ze} 「我看其是一眼嘸告罪。
39 ^{Ng-lah yiu ih-go lao kwe-kyü} 爾拉有一個老規矩，^{Yü-yüih-tsih z-'eo ngô fông} 逾越節時候我放一個犯人撥爾拉。^{ih-go væn-nying beh ng-lah} 介呢，^{ka-ni}

ng-lah iao ngô fông Yiu-t'a nying-go Wông-ti feh

爾拉要我放猶太人個皇帝弗？」

40

Cong-nying yi wæ-wæ-hyang eo-ky'i-læ

wô

衆人又懷懷響謳起來，話：

Feh iao fông keh-go Nying

fông Pô-lah-pô

Keh Pô-lah-pô

z-go gyiang-dao

「弗要放箇個人，放巴拉巴。」箇巴拉巴是個強盜。

I'e. XIX.

Keh-tsao Pe-lah-to tsiang Yiæ-su s pin-ts tang Gyi

箇遭彼拉多將耶穌使鞭子打其。

2

Keh-sing ping do-leh ts' pin-c'ih ih-ting

箇星兵馱勒刺編出一頂

bing-t'in-kwun

ta læ

Gyi deo-li

yi do-leh

'ong-bao p'i-leh

Gyi sing-zông

ziu wô

Yiu-t'a

平天冠，戴來其頭裏，又馱勒紅袍披勒其身上，就話，³「猶太

nying-go Wông-ti

kong-hyi

Yi do-ky'i

siu læ-tih

tang Gyi

人個皇帝，恭喜！」又馱起手來的打其。

⁴ 彼拉多又走出，等其拉話：

Ngô ta Gyi c'ih-læ

peh ng-lah

s-teh

ng-lah

「我帶其出來撥爾拉，使得爾拉

hao hyiao-teh ngô

k'en Gyi

z ih-ngæn m-kao ze

Yiæ-su

ta-leh

ts' tso-go

bing-t'in-kwun

p'i-leh

好曉得我。看其是一眼嚙告罪。」耶穌帶勒刺做個平天冠，披勒

'ong-bao

tso-c'ih-læ

Pe-lah-to

teng gyi-lah wô

Ts'ia-k'en keh-go Nying

Keh-sing

tsi-s-deo

紅袍，走出來。彼拉多等其拉話：「且看箇個人！」⁶箇星祭司頭

teng ts'ia-nying ih k'en

ziu wæ-wæ-hyang eo-ky'i-læ

wô

Ting Gyi læ

jih-z-kô-zông

ting Gyi læ

等差人一看，就懷懷響謳起來，話：「釘其來十字架上！釘其來

jih-z-kô-zông

Pe-lah-to

teng gyi-lah wô

Ng-lah zi

hao ky'i

ting Gyi læ

jih-z-kô-zông

ngô

十字架上！」彼拉多等其拉話：「爾拉自好去釘其來十字架上。我

k'en Gyi z m-kao ze

Yiu-t'a nying we-teh gyi wô

Ah-lah yiu ih-diao lih-fah

tsiao keh-go

看其是嚙告罪。」⁷猶太人回答其話：「阿拉有一條律法，照箇個

lih-fah Gyi kæ si

ing-we

Gyi-zi sôn

Zi z

Jing-ming-go

Ng-ts

律法其該死，因為其自算自是神明個兒子。」

⁸ 彼拉多聽聞箇句說話，越發怕起來了。⁹又走進官廳裏，等

yüih-fah p'ô-ky'i-læ-de

yi tseo-tsing kwun-t'ing-li

teng

Yiæ-su wô

Ng tao-ti

'ah-li læ-go

Yiæ-su ih-ngæn feh ing gyi

Pe-lah-to teng Gyi

耶穌話：「爾到底何裏來個？」耶穌一眼弗應其。¹⁰彼拉多等其

wô

Ng feh k'eng teng ngô kông ma

Næn-dao feh hyiao-teh ngô yiu gyün-ping hao ting Ng læ

話：「爾弗肯等我講嗎？難道弗曉得我有權柄好釘爾來

jih-z-kô-zông

yia yiu gyün-ping hao sih-fông Ng ma

Yiæ-su we-teh wô

Ziah feh-z dzong

十字架上，也有權柄好釋放爾嗎？」¹¹耶穌回答話：「若弗是從

zông-deo s-peh ng ng ziu m-kao soh-go gyün-ping hao bæn Ngó keh-lah tsiang Ngó song peh ng cü-kwu
上頭賜撥爾，爾就嚟告啥個權柄好辦我。箇拉將我送撥爾主顧，
gyi-go ze yü-kô do
其個罪愈加大。」

13 Keh-tsao Pe-lah-to tang-sôn sih-fông Gyi Dæn-z Yiu-t'a nying eo-ky'i-læ wô Ng ziah-z
箇遭彼拉多打算釋放其。但是猶太人謳起來，話：「爾若是
sih-fông keh-go Nying feh-z Kæ-sah-go cong-dzing væn-pah zi-lih-we-wông cü-kwu z teh-ze Kæ-sah
釋放箇個人，弗是該撒個忠臣。凡百自立爲王主顧是得罪該撒。」

13 Pe-lah-to t'ing-meng keh-go shih-wô ta-leh Yiæ-su c'ih-læ zo-we-li zo-ts læ ih-t'ah kyiao-leh
彼拉多聽聞箇個說話，帶勒耶穌出來，座位裏坐仔，來一埤叫勒
P'u-wô-zah Hyi-pah-læ-go k'eo-ing kyiao-leh Eh-pô-da z'-eo z yü-be Yü-yüih-tsih keh nyih
鋪華石，希伯來個口音叫勒厄巴大。14（時候是預備逾越節箇日，

iah-læ jih-nyi tin-cong ziu teng Yiu-t'a nying wô Ts'ia-k'en ng-lah-go Wông-ti Gyi-lah
約來十二點鐘^[1]。）就等猶太人話：「且看爾拉個皇帝！」15 其拉
wæ-wæ-hyang eo-ky'i-læ wô Ky'i-diao Gyi ky'i-diao Gyi ting Gyi læ jih-z-kô-zông
懷懷響謳起來，話：「棄掉其！棄掉其！釘其來十字架上。」

Pe-lah-to teng gyi-lah wô Ng-lah-go Wông-ti ngó hao ting Gyi tao jih-z-kô-zông ma Keh-sing
彼拉多等其拉話：「爾拉個皇帝我好釘其到十字架上嗎？」箇星
tsi-s-deo we-teh z-ka wô Djü-leh Kæ-sah ts-nga ah-lah m-neh soh-go wông-ti
祭司頭回答，是介話：「除了該撒之外阿拉嚟得啥個皇帝。」16

Keh-tsao Pe-lah-to tsiang Yiæ-su kao-dæ gyi-lah ky'i ting læ jih-z-kô-zông
箇遭彼拉多將耶穌交代其拉去釘來十字架上。

[1] Yiu-teh fæn, loh tin-cong. Yiu-kyi-go kwu-kyün wô, kyiuh tin-cong. 有得翻，

六點鐘。有幾個古卷話，九點鐘。（原註）

GYI-LAH pô Yiæ-su ta-leh-ky'i-de Yiæ-su pe-leh jih-z-kô tseo-c'ih tao ih-t'ah di-fông kyiao-leh
其拉把耶穌帶勒去了。17 耶穌揩勒十字架走出到一埤地方叫勒
Kw'u-lu-deo u-sen Hyi-pah-læ-go k'eo-ing kyiao-leh Kôh-kôh-t'a Læ keh-deo ting Gyi læ
骷顱頭烏碎，希伯來個口音叫勒各各他。18 來箇頭釘其來
jih-z-kô-zông wa-yiu liang-go nying dô-kô ting-kæn ih-go læ dông-pin ih-go læ keh-pin Yiæ-su
十字架上。還有兩個人大家釘間，一個來蕩邊，一個來箇邊，耶穌
læ cong-nyiang
來中央。

19 Pe-lah-to sia ih-tsiang diao-ts t'iah læ jih-z-kô zông-deo sia-tih-go z-ka wô
彼拉多寫一張條子，貼來十字架上頭。寫的個是介話：
NÔ-SAH-LEH-GO YIÆ-SU YIU-T'A NYING-GO WÔNG-TI Yiu hyü-to Yiu-t'a nying doh keh-tsiang
「拿撒勒個耶穌，猶太人個皇帝。」20 有許多猶太人讀箇張
diao-ts ing-we Yiæ-su ting jih-z-kô go di-fông teng zing-li siang-gying ping-ts'ia z yüong Hyi-pah-læ
條子。因爲耶穌釘十字架個地方等城裏相近。並且是用希伯來，

Hyi-lah Lo-mô-go z-ngæn sia-go Yiu-t'a nying keh-sing tsi-s-deo ziu teng Pe-lah-to wô Vong
希臘，羅馬個字眼寫個。²¹ 猶太人箇星祭司頭就等彼拉多話：「留
sia Yiu-t'a nying-go Wông-ti hao sia Gyi-zi wô Ngô z Yiu-t'a nying-go
寫，『猶太人個皇帝。』」好寫，其自話，『我是猶太人個
Wông-ti Pe-lah-to we-teh wô Ngô sia z-ka sia-tih-de
皇帝。』」²² 彼拉多回答話：「我寫，是介寫的了。」

23 Keh-sing ping kyi-kying ting Yiæ-su læ jih-z-kô-zông ziu do-leh Gyi i-zông tso s-kwu feng
箇星兵既經釘耶穌來十字架上，就馱勒其衣裳做四股分，
me-nying kôh teh ih-kwu yi do-leh t'i-li i-zông keh t'i-li i-zông m-neh vong-u dzong zông tao 'ò
每人各得一股。又馱勒替裏衣裳。箇替裏衣裳嘸得縫烏，從上到下
tso-c'ih ziu-z ih-gyin-sang Gyi-lah ziu dô-kô z-ka wô Ah-lah vong c'ô-k'æ gyi hao ts'eh
做出就是一件生。²⁴ 其拉就大家是介話：「阿拉留扯開其，好撮
ts-meh-den k'en jü teh-djôh s-teh keh-tsih Sing-shü yiu yiao-nyæn ziu-z wô Ngô nga-deo
指末頭，看誰得着。」使得箇節聖書有效驗，就是話：「我外頭
i-zông gyi-lah dô-kô feng-k'æ we-leh Ngô li-deo i-zông gyi-lah ts'eh ts-meh-den
衣裳其拉大家分開。爲了我裏頭衣裳其拉撮指末頭。」 [S. 22. 18.]
Keh-sing ping sô tso-go ziu-z ka
箇星兵所做個就是介。

25 Yiæ-su-go ah-nyiang teng Gyi ah-nyiang-go tsi-me
耶穌個阿孃，等其阿孃個姊妹，革羅巴^[1]個 Keh-lo-pô-go 老孃 lao-nyüing
Mô-li-üô wa-yiu Meh-da-lah-go Mô-li-üô tu læ Gyi jih-z-kô bông-pin lih-kæn Yiæ-su
馬利亞，還有抹大拉個馬利亞，都來其十字架旁邊立間。²⁶ 耶穌
k'en-kyin ah-nyiang wa-yiu keh sô æ-sih-go meng-du bông-pin lih-tong ziu teng Gyi ah-nyiang wô
看見阿孃，還有箇所愛惜個門徒旁邊立東，就等其阿孃話：
Nyü-nying ts'ia-k'en ng-go ng-ts Yi teng keh-go meng-du wô Ts'ia-k'en ng-go
「女人，」且看爾個兒子。」²⁷ 又等箇個門徒話：「且看爾個
ah-nyiang Dzong keh-go z'eo keh-go meng-du tsih gyi tao zi-go oh-li ky'i-de
阿孃。」從箇個時候箇個門徒接其到自個屋裏去了。

[1] 'Ôh-tsia, Keh-liu-pô-go. 或者，革流巴個。（原註）

28 'Eo-deo Yiæ-su hyiao-teh yang-yang z-ken yi-kying wun-djün-de keh-tsao iao s-teh Sing-shü yiu
後頭耶穌曉得樣樣事幹已經完全了，箇遭要使得聖書有
yiao-nyæn ziu wô Ngô k'eo-k'eh Keh-deo yiu mun-mun ih-bing sôn-tsiu en-kæn gyi-lah ziu
效驗，就話：「我口渴。」²⁹ 箇頭有滿滿一瓶酸酒安間。其拉就
do hæ-min-hwô tsiu seng-t'eo-ts c'oh læ ngeo-sih ts'ao-li di tao Yiæ-su cü-pô Yiæ su ziu-leh
馱海綿花，酒滲透仔，戳來牛膝草裏，遞到耶穌嘴巴。³⁰ 耶穌受勒
keh-go sôn-tsiu wô Z-ken wun-djün-de keh-tsao deo eo-tao pô Zi-go weh-ling kao-dæ
箇個酸酒，話：「事幹完全了。」箇遭頭僵倒，把自個活靈交代
T'in-Vu
天父。

31 Yiu-t'a nying ing-we keh nyih z yü-be-nyih sæn-leh keh-sing s-siu læ en-sih-nyih kwô læ
猶太人，因為箇日是預備日，省勒箇星屍首來安息日掛來
jih-z-kô-zông tsæ-wô keh z-go do en-sih-nyih keh-lah ky'i gyiu Pe-lah-to iao gyi ing-hyü
十字架上，（再話箇是個大安息日，）箇拉去求彼拉多，要其應許
k'ao-dôn gyi-lah kyiah-kweh do-ko gyi-lah s-siu Keh-sing ping ziu læ k'ao-dôn keh liang dong-de
敲斷其拉腳骨，馱過其拉屍首。32 箇星兵就來，敲斷箇兩同隊
ting-kæn cü-kwu-go kyiah-kweh Tao-leh Yia-su u-sen k'en-kyin Gyi yi-kying si-de ziu feh k'ao-dôn
釘間主顧個腳骨。33 到了耶穌烏碎，看見其已經死了，就弗敲斷
Gyi-go kyiah-kweh dæn-z yiu ih-go ping do-leh ih-ts ts'iang c'oh-tsing Gyi iao-hyih-li ziu yiu hyüih teng
其個腳骨。34 但是有一個兵馱勒一支槍戳進其腰脅裏，就有血等
shü liu-c'ih-læ Tso te-tsing cü-kwu z ts'ing-ngæn k'en-kyin-ko-go gyi-go te-tsing z jih-we-go
水流出來。35 做對證主顧是親眼看見過個，其個對證是實惠個。
gyi-zi yia hyiao-teh læ-tih kông-go z tsing-wô hao peh ng-lah siang-sing Keh-sing z-ken z-ka
其自也曉得來的講個是真話，好撥爾拉相信。36 箇星事幹是介
tso-fah s-teh keh-tsih Sing-shü yiu yiao-nyien wô Gyi-go kweh-deo ih-keng feh we k'ao-dôn
做法，使得箇節聖書有效驗，話：「其個骨頭一根弗會敲斷。」
[C. 12. 46.] 37 Sing-shü wa-yiu ih-tsih wô Gyi-lah tsiang-læ we k'en gyi-lah sô c'oh-sông
聖書還有一節話：「其拉將來會看其拉所戳傷
cü-kwu
主顧。」[Sk. 12. 1.]

38 KEH-SING z-ken 'eo-deo Üô-li-mô-t'a-go lah-seh yia z tso Yia-su-go meng-du
箇星事幹後頭，亞利馬太個約瑟，（也是做耶穌個門徒，
peh-ko we-leh p'ô Yiu-t'a nying z s'ô tso-go keh-go nying ky'i gyiu Pe-lah-to peh gyi do Yia-su-go
不過爲了怕猶太人是私下做個，）箇個人去求彼拉多撥其馱耶穌個
s-siu Pe-lah-to ing-hyü-de Gyi ziu læ pô Yia-su-go s-siu do-leh-ky'i Wa-yiu ih-go
屍首。彼拉多應許了。其就來，把耶穌個屍首馱勒去。39 還有一個
Nyi-ko-ti-meo ziu-z zin-deo yia-tao læ kyin Yia-su go cü-kwu gyi ta-leh k'ao-pah-kying meh-yiah 'o-leh
尼哥底母，就是前頭夜到來見耶穌個主顧，其帶勒靠百斤沒藥和勒
lu-we ka læ Gyi-lah tsiao Yiu-t'a nying tsông-go kwe-kyü pô Yia-su-go s-siu yüong mô-pu
蘆薈介來。40 其拉，照猶太人葬個規矩，把耶穌個屍首，用麻布
en-leh hyiang-liao ko-tæn-long
安勒香料裏帶攏。

41 Læ Yia-su ting jih-z-kô go di-fông yiu ih-go hwô-yün hwô-yün li-hyang yiu ih-yüih ziu-veng
來耶穌釘十字架個地方有一個花園，花園裏向有一穴壽墳，
dzong m̃-teh ih-go nying tsông-ko Keh nyih z Yiu-t'a nying-go yü-be-nyih tsæ-wô keh-yüih veng
從無得一個人葬過。42 箇日是猶太人個預備日，再話箇穴墳
gying-bin keh-lah læ keh-deo tsông Yia-su
近便，箇拉來箇頭葬耶穌。

I'e. XX.

TS'IH NYIH-GO deo-nyih heh-tsao t'in-nyiang Meh-da-lah-go Mô-li-üô tao veng-deo læ k'en-kyin veng
七日個頭日，黑早天亮，抹大拉個馬利亞到墳頭來。看見墳
meng-k'eo keh-kw'e zah-deo yi-kying yi-ko-de Gyi ziu peng-ky'i zing-djôh Si-meng Pe-teh teng keh bih-go
門口箇塊石頭已經移過了。² 其就奔去尋着西門·彼得，等箇別個
meng-du ziu-z Yia-su sô æ-sih-go teng gyi-lah wô Yiu nying pô Cü-go s-siu veng-li
門徒，就是耶穌所愛惜個，等其拉話：「有人把主個屍首墳裏
do-c'ih ah-lah feh hyiao-teh z en læ 'ah-li de
馱出，阿拉弗曉得是安來何裏了。」

Pe-teh teng keh bih-go meng-du ziu tseo-c'ih tao veng-deo ky'i Liang-go nying bing-zi peng-leh-ky'i keh
³ 彼得等箇別個門徒就走出到墳頭去。⁴ 兩個人平齊奔勒去。箇
bih-go meng-du pi Pe-teh peng-leh kw'a sin tao veng-deo ziu eo-tao k'en-kyin mô-pu en-kæn
別個門徒比彼得奔勒快，先到墳頭。⁵ 就偃倒，看見麻布安間。
dæn-z feh tseo-tsing-ky'i Si-meng Pe-teh ze-'eo ken-tao ziu tseo-tsing veng li-hyang k'en-kyin mô-pu
但是弗走進去。⁶ 西門·彼得隨後趕到，就走進墳裏向，看見麻布
en-kæn wa-yiu keh-kw'e pao Gyi deo go siu-kying feh teng mô-pu tso-t'ah en-kæn z ling-nga ih-t'ah
安間。⁷ 還有箇塊包其頭個手巾，弗等麻布做墳安間，是另外一墳
tsih-long-kæn Keh-tsao keh bih-go meng-du ziu-z sin tao veng-deo go yia tseo-tsing-ky'i gyi k'en-kyin
摺攏間。⁸ 箇遭箇別個門徒，就是先到墳頭個，也走進去。其看見
ziu siang-sing-de Gyi-lah wa feh ming-bah Sing-shü sô wô Gyi pih iao dzong si-nying cong-nyiang
就相信了。⁹ 其拉還弗明白聖書所話，其必要從死人中央
weh-cün-læ Keh liang meng-du ziu kyü tao zi-go u-sen ky'i
活轉來。¹⁰ 箇兩門徒就歸到自個烏碎去。

Mô-li-üô dzing-gyiu lih læ veng meng-k'eo læ-kæn k'oh K'oh-go z-'eo dziao-leh veng li-hyang
¹¹ 馬利亞仍舊立來墳門口，來間哭。哭個時候朝勒墳裏向
eo-tao k'en-k'en ziu k'en-kyin liang t'in-s c'ün bah-bah-go i-zông læ Yia-su en s-siu go u-sen
偃倒看看。¹² 就看見兩天使穿白白個衣裳，來耶穌安屍首個烏碎
zo-kæn ih-go læ deo-yin ih-go læ kyiah-yin T'in-s teng gyi wô Nyü-nying ng soh-go
坐間，一個來頭沿，一個來腳沿。¹³ 天使等其話：「女人，爾啥個
z-ken læ-tih k'oh Gyi wô Yiu nying pô ngô Cü-go s-siu do-leh-ky'i feh-tsiao en læ
事幹來的哭？」其話：「有人把我主個屍首馱勒去，弗照安來
'ah-li Keh-go shih-wô kông-hao ziu nyin-cün k'en-kyin Yia-su lih-tong yia feh hyiao-teh Gyi z
何裏。」¹⁴ 箇個說話講好，就扭轉，看見耶穌立東。也弗曉得其是
Yia-su Yia-su teng gyi wô Nyü-nying ng soh-go z-ken k'oh Ng læ-tih zing jü
耶穌。¹⁵ 耶穌等其話：「女人，爾啥個事幹哭？爾來的尋誰？」
Mô-li-üô dao-z kwun-yün-go cü-kwu ziu teng gyi wô Sin-sang ng ziah-z pô Gyi s-siu
馬利亞道是管園個主顧，就等其話：「先生，爾若是把其屍首
do-ko-de z 'ah-li en-kæn wô-wô hyiang ngô dao hao peh ngô ky'i do Yia-su teng gyi wô
馱過了，是何裏安間話話向我道，好撥我去馱。」¹⁶ 耶穌等其話：

Mô-li-üô Gyi nyin-cün teng Yia-su wô Lah-po-nyi ziu-z sin-sang
「馬利亞！」其扭轉等耶穌話：「拉波尼！」（就是「先生」
i-s Yia-su teng gyi wô M-nao siu læ en Ngô ing-we Ngô wa m-neh sing-zông tao
意思。）¹⁷ 耶穌等其話：「嘸得好手來按我。因為我還嘸得升上到
Ngô Ah-tia u-sen ky'i ng hao ky'i teng Ngô hyüong-di wô Ngô-go Ah-tia yia z ng-lah-go
我阿爹烏碎去。爾好去，等我兄弟話，『我個阿爹也是爾拉個
Ah-tia Ngô-go Jing-ming yia z ng-lah-go Jing-ming Ngô sing-zông tao Gyi u-sen ky'i
阿爹，我個神明也是爾拉個神明。我升上到其烏碎去。』」

Meh-da-lah-go Mô-li-üô ziu læ t'ong-cü meng-du wô yi-kying k'en-kyin Cü ping-ts'ia Cü yiu
¹⁸ 抹大拉個馬利亞就來通知門徒，話已經看見主，並且主有
keh-sing shih-wô teng gyi kông-ko-de
箇星說話等其講過了。

TÔNG-NYIH yia-kw'a ziu-z keh ts'ih-nyih-go deo-nyih meng-du jü-long-kæn-go u-sen we-leh p'ô
¹⁹ 當日夜快，就是箇七日個頭日，門徒聚攏間個烏碎爲了怕
Yiu-t'a nying meng kwæn-liao-go Yia-su læ lih-leh cong-nyiang teng gyi-lah wô Ts'ing ng-lah
猶太人門關了個。耶穌來，立勒中央，等其拉話：「請爾拉
bing-en Keh-kyü shih-wô kông-hao ziu peh gyi-lah k'en Gyi siu teng iao-hyih Meng-du k'en-kyin Cü
平安！」²⁰ 箇句說話講好，就撥其拉看其手等腰脅。門徒看見主，
ziu hwun-hyi Yia-su yi teng gyi-lah wô Ts'ing ng-lah bing-en tsing-ziang Ah-tia ts'a Ngô læ
就歡喜。²¹ 耶穌又等其拉話：「請爾拉平安。正像阿爹差我來，
næn-kæn Ngô yia ts'a ng-lah ky'i Shih-wô kông-hao ziu hô ih-k'eo ky'i z-ka wô Ng-lah
難間我也差爾拉去。」²² 說話講好，就甃一口氣，是介話：「爾拉
hao tsih-ziu Sing-Ling Ng-lah ziah sô-diao jü-go ze gyi-lah ze ziu sô-diao-de ziah liu-djü jü-go
好接受聖靈。爾拉若赦掉誰個罪，其拉罪就赦掉了。若留住誰個
ze gyi-lah ze ziu liu-djü-de
罪，其拉罪就留住了。」

Jih-nyi meng-du li-hyang yiu ih-go To-mô kyiao-leh Ti-t'u-mô Yia-su læ-go z'eo gyi m-neh
²⁴ 十二門徒裏向有一個多馬叫勒低土馬，耶穌來個時候其嘸得
teng gyi-lah dô-kô læ-kæn Yü-to meng-du teng gyi wô Ah-lah yi-kying k'en-kyin Cü ko-de
等其拉大家來間。²⁵ 餘多門徒等其話：「阿拉已經看見主過了。」
To-mô teng gyi-lah wô Ngô ziah m-neh k'en-kyin Gyi siu-li-go ting-cü u ts-deo moh-djôh Gyi-go
多馬等其拉話：「我若嘸得看見其手裏個釘子烏，指頭摸着其個
ting-cü u ping-ts'ia siu moh-djôh Gyi-go iao-hyih-li ngô tsong feh siang-sing
釘子烏，並且手摸着其個腰脅裏，我總弗相信。」

Ko-leh pah nyih meng-du yi læ oh-lô læ-kæn To-mô yia dô-kô læ-kæn Meng tu
²⁶ 過了八日，門徒又來屋落來間，多馬也大家來間。門都
kwæn-liao-go Yia-su læ lih-leh cong-nyiang z-ka wô Ts'ing ng-lah bing-en Ziu teng
關了個，耶穌來，立勒中央，是介話：「請爾拉平安！」²⁷ 就等
To-mô wô Ng-go ts-deo sing-c'ih-læ hao moh-moh Ngô siu ng-go siu sing-c'ih-læ hao moh-moh
多馬話：「爾個指頭伸出來，好摸摸我手。爾個手伸出來，好摸摸

Ngô iao-hyih-li m-nao z-ka feh siang-sing tsong iao siang-sing To-mô we-teh Gyi wô
我腰脅裏。𠵿得好是介弗相信，總要相信。」²⁸ 多馬回答其話：

Ngô-go Cü ngô-go Jing-ming Yia-su teng gyi wô To-mô ng z k'en-kyin Ngô
「我個主，我個神明！」²⁹ 耶穌等其話：「多馬，爾是看見我，
keh-lah siang-sing keh-sing m-neh k'en-kyin wa we siang-sing-go cü-kwu tao yiu foh-ky'i
箇拉相信。箇星𠵿得看見還會相信個主顧，倒有福氣。」

³⁰ 耶穌來門徒面前還有許多神蹟做過，𠵿得來箇本書裏寫的。

Keh-sing z-ken sia-tih hao peh ng-lah siang-sing Yia-su z Kyi-toh Jing-ming-go Ng-ts siang-sing ziu
³¹ 箇星事幹寫的，好撥爾拉相信耶穌是基督，神明個兒子。相信就
we-leh Gyi-go ming-deo hao teh-djôh weh-ming
爲了其個名頭好得着活命。

I'e. XXI.

KEH-SING z-ken 'eo-deo Yia-su læ Di-pi-li-üô hæ pin-yin yi yin-c'ih-læ peh meng-du k'en Gyi
箇星事幹後頭，耶穌來提比哩亞海邊沿又現出來撥門徒看。其
yin-c'ih-læ z ka-go Yiu Si-meng Pe-teh teng To-mô kyiao-leh Ti-t'u-mô wa-yiu Kyüô-li-li
現出來是介個。² 有西門·彼得，等多馬叫勒低土馬，還有加利利
Kyüô-nô-go Nô-dæn-nyih teng Si-pi-t'a liang-go ng-ts wa-yiu liang-go meng-du tu dô-kô læ-kæn
迦拿個拿但業，等西庇太兩個兒子，還有兩個門徒，都大家來間。³
Si-meng Pe-teh teng gyi-lah wô Ngô k'ô ng ky'i-de Gyi-lah teng gyi wô Ah-lah yia teng ng
西門·彼得等其拉話：「我柯魚去了。」其拉等其話：「阿拉也等爾
dô-kô ky'i Gyi-lah tseo-c'ih ze-siu t'iao-lôh ih-tsañ jün tòng-yia ih-ngæn m-kaio k'ô-djôh
大家去。」其拉走出，隨手跳落一隻船。當夜一眼𠵿告柯着。

Yi-kying t'in liang-de Yia-su lih-leh hæ-du-zông meng-du feh hyiao-teh z Yia-su Yia-su teng
⁴ 已經天亮了，耶穌立了海塗上。門徒弗曉得是耶穌。⁵ 耶穌等
gyi-lah wô Siao-nying ng-lah yiu soh-go 'ô-væn m-teh Gyi-lah we-teh Gyi wô
其拉話：「小人，爾拉有啥個下飯𠵿得？」其拉回答其話：
M-teh Yia-su wô Læ jün-go jing-siu-pin hao 'ô mông ziu we k'ô-djôh Gyi-lah
「𠵿得。」⁶ 耶穌話：「來船個順手邊好下網，就會柯着。」其拉
'ô-lôh-ky'i mông ziu t'ô-feh-dong we-leh ng to go yün-kwu Yia-su sô æ-sih-go meng-du ziu teng
下落去。網就拖弗動，爲了魚多個緣故。⁷ 耶穌所愛惜個門徒就等
Pe-teh wô Keh z Cü Si-meng Pe-teh ih t'ing-meng z Cü ziu c'ün-leh pu-sæn
彼得話：「箇是主。」西門·彼得一聽聞是主，就穿勒布衫，

ing-we c'ih-poh-go ze-siu t'iao-lôh hæ-li ky'i Yü-to-go meng-du s siao-jün t'ò-leh
(因為出膊個，) 隨手跳落海裏去。 8 餘多個門徒駛小船， 拖勒
keh-mông ng long-læ ing-we li ngen feh yün tsih ts'ò nyiæn-pôdziang
箇網魚攏來。因為離岸弗遠，只差廿把丈。

Gyi-lah zông ngen k'en-kyin yiu t'æn-ho sang-kæn ho zông-deo yiu ng læ-tih wa-yiu mun-deo
9 其拉上岸， 看見有炭火生間， 火上頭有魚來的。還有饅頭
læ-kæn Yia-su teng gyi-lah wô Dzæ-s k'ò-djôh-go ng ky'i do kyì-kwang læ
來間。 10 耶穌等其拉話： 「纔始柯着個魚， 去馱幾梗來。」 11
Si-meng Pe-teh ziu tseo-lôh keh-tsa siao-jün-li t'ò mông zông ngen mun-mông yiu ih-pah ng-jih sæn-kwang
西門·彼得就走落箇隻小船裏， 拖網上岸。滿網有一百五十三梗
do-do ng se-tsih ka to mông wa m-neh lih-k'æ Yia-su teng gyi-lah wô Hao læ
大大魚。雖即介多， 網還嘸得裂開。 12 耶穌等其拉話： 「好來
ky'üoh Meng-du m-nying ken meng Gyi Ng z jü ing-we hyiao-teh Gyi z Cü Yia-su
喫。」 門徒無人敢問其， 「爾是誰？」 因為曉得其是主。 13 耶穌
ziu læ do keh-go mun-deo feng peh gyi-lah keh-go ng yia z-ka-go
就來， 馱箇個饅頭分撥其拉， 箇個魚也是介個。

Keh z Yia-su dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ 'eo-deo di-sæn-tsao yin-c'ih-læ peh Gyi meng-du
14 箇是耶穌從死人中 央活轉來後頭， 第三遭現出來撥其門徒
k'en
看。

Gyi-lah ky'üoh-hao Yia-su ziu teng Si-meng Pe-teh wô lah-nô-go ng-ts Si-meng ng
15 其拉喫好， 耶穌就等西門·彼得話： 「約拿個兒子西門， 爾
pi keh-sing nying keng-kô æ-kying Ngô ma Gyi wô Cü z-go Ng hyiao-teh ngô z æ-kying
比箇星人更加愛敬我嗎？」 其話： 「主， 是個。 爾曉得我是愛敬
Ng Yia-su teng gyi wô Hao ky'i ü Ngô-go siao-nyang Di-nyi-tsao yi teng gyi wô
爾。」 耶穌等其話： 「好去餵我個小羊。」 16 第二遭又等其話：
lah-nô-go ng-ts Si-meng ng z æ-kying Ngô feh Gyi wô Cü z-go Ng hyiao-teh
「約拿個兒子西門， 爾是愛敬我弗？」 其話： 「主， 是個。 爾曉得
ngô z æ-kying Ng Yia-su teng gyi wô Hao ky'i kwun Ngô-go yang Di-sæn-tsao teng gyi
我是愛敬爾。」 耶穌等其話： 「好去管我個羊。」 17 第三遭等其
wô lah-nô-go ng-ts Si-meng ng z æ-kying Ngô feh Pe-teh we-leh Yia-su di-sæn-tsao
話： 「約拿個兒子西門， 爾是愛敬我弗？」 彼得， 爲了耶穌第三遭
meng gyi Ng æ-kying Ngô feh ziu iu-meng teng Gyi wô Cü Ng z yang-nyang
問其， 「爾愛敬我弗？」 就憂悶等其話： 「主， 爾是樣樣
hyiao-teh-go Ng hyiao-teh ngô z æ-kying Ng go Yia-su teng gyi wô Hao ky'i ü Ngô-go yang
曉得個。 爾曉得我是愛敬爾個。」 耶穌等其話： 「好去餵我個羊。

Ngô tsing-tsing wô hyiang ng dao Ng nyin-kyi wa ky'ing z-'eo z zi kyì zi-go kyiao-sing-ta iao tao
18 我真真話向爾道， 爾年紀還輕時候， 是自記自個繳身帶， 要到
'ah-li ky'i ziu tseo tao 'ah-li ky'i teng-tao ng nyin-kyi lao z-'eo ng we sing-k'æ siu peh bih-nying
何裏去， 就走到何裏去。等到爾年紀老時候， 爾會伸開手， 撥別人

bo-leh ng kông ng tao feh iao ky'i go di-fông Gyi kông keh-kyü shih-wô z ts-tin Pe-teh
縛勒爾，扛爾到弗要去個地方。」¹⁹ 其講箇句說話，是指點彼得
tsiang-læ iao dza-go si-fah kwe yüong-wô peh Jing-ming Kông-hao ziu teng gyi wô Ng hao keng-djôh
將來要咋個死法歸榮華撥神明。講好就等其話：「爾好跟着
Ngô
我。」

²⁰ Pe-teh nyin-cün k'en-kyin Yia-su sô æ-sih-go meng-du keng-tih ziu-z ky'üoh yia-væn z-'eo
彼得扭轉，看見耶穌所愛惜個門徒跟的。就是喫夜飯時候
gæ-tao Yia-su-go hyüong-kwun-deo meng Gyi wô Cü iao ma-diao Ng z jü keh-go nying
蹴到耶穌個胸脛頭問其話，「主，要賣掉爾是誰？」箇個人。²¹
Pe-teh k'en-kyin gyi ziu teng Yia-su wô Cü keh-go nying dza ni Yia-su teng gyi wô
彼得看見其，就等耶穌話：「主，箇個人咋呢？」²² 耶穌等其話：
Ngô ziah-z iao gyi læ-tong ih-dzih tao Ngô læ-go z-'eo yü ng soh-go siang-ken Ng keng-djôh Ngô
「我若是要其來東一直到我來個時候，於爾啥個相干？爾跟着我，
z-de Keh-tsao hyüong-di li-hyang yiu keh-go shih-wô wô-k'æ-ky'i-de wô Keh-go meng-du z
是了。」²³ 箇遭兄弟裏向有箇個說話話開去了，話：「箇個門徒是
ve si-go dæn-z Yia-su m̃-teh teng Pe-teh wô Gyi ve si z wô Ngô ziah-z
膾死個。」但是耶穌無得等彼得話，「其膾死。」是話：「我若是
iao gyi læ-tong ih-dzih tao Ngô læ-go z-'eo yü ng soh-go siang-ken
要其來東一直到我來個時候，於爾啥個相干？」

²⁴ TE-TSING keh-sing z-ken sia keh-sing z-ken cü-kwu ziu-z keh-go meng-du ah-lah yia
對證箇星事幹，寫箇星事幹主顧，就是箇個門徒。阿拉也
hyiao-teh gyi-go te-tsing z jih-we-go
曉得其個對證是實惠個。

²⁵ Yia-su wa-yiu hyü-to z-ken tso-ko ziah-z ih-tang-ih long-tsong sia-lôh ngô ts'eng-ts'eng
耶穌還有許多事幹做過。若是一打一攏總寫落，我忖忖
sia-lôh-go shü ziu-z shü-kæn-zông yia k'ông-feh-ko Üô-meng
寫落個書就是世間上也罔弗過。亞們。